

İZMİR KATİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

AKŞEHİR'İN EKOTURİZM POTANSİYELİNİ ve SWOT ANALİZİNİ
BELİRLEMeye YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Meltem TÜRKÜTANIT

Ekoturizm Anabilim Dalı

EYLÜL 2018

**İZMİR KATİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**AKŞEHİR'İN EKOTURİZM POTANSİYELİNİ ve SWOT ANALİZİNİ
BELİRLEMEYE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Meltem TÜRKÜTANIT
(Y140109009)**

Ekoturizm Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç.Dr. Zehra Nuray NİŞANCI

EYLÜL 2018

İKÇÜ Fen Bilimleri Enstitüsü'nün Y140109009 numaralı Yüksek Lisans Öğrencisi Meltem TÜRKÜTANIT, ilgili yönetmeliklerin belirlediği gerekli tüm şartları yerine getirerek hazırladığı “AKŞEHİR’İN EKOTURİZM POTANSİYELİNİ ve SWOT ANALİZİNİ BELİRLEMeye YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA” başlıklı tezini aşağıda imzaları olan jüri önünde başarı ile sunmuştur.

Tez Danışmanı : **Doç.Dr. Zehra Nuray NİŞANCI** İmza
İzmir Katip Çelebi Üniversitesi

Jüri Üyeleri : **Doç.Dr. Mehmet Emre GÜLER** İmza
İzmir Katip Çelebi Üniversitesi

Doç. Dr. Ebru Yeşim ÖZKAN İmza
Ege Üniversitesi

Teslim Tarihi : / / 2018
Savunma Tarihi : / / 2018

ÖNSÖZ

Ekoturizm faaliyetlerinde; yerel otorite, yerel halk ve doğal yaşamın etkileşim içerisinde olması, doğal yaşamın korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilirliğin sağlanması önem taşımaktadır. Gerçekleştirilen tüm turizm faaliyetleri, ülke ekonomisi ile birlikte, turizmin yapıldığı yöre açısından da önemli bir gelir kalemini oluşturmaktadır. Yapılan bu çalışma ile Akşehir ilçesinin ekoturizm potansiyeli ve SWOT analizi ortaya konulmaya çalışılmıştır. Böyle bir çalışmanın bölgede ilk defa yapılıyor olması, geleceğe yönelik planlama çalışmalarına ve akademik çalışmalara ışık tutması açısından önemlidir. Bu çalışmanın yürütülmesi esnasında benden desteğini hiç esirgemeyen danışman hocam Doç. Dr. Zehra Nuray NİŞANCI başta olmak üzere, değerli yöneticilerim, diğer bölüm hocalarıma şükranlarımı sunuyorum. Bunun yanı sıra çalışma boyunca kendisini hep yanımda hissettiğim eşim Murat TÜRKÜTANIT ve biricik oğlum Doğan Mert TÜRKÜTANIT'a sonsuz teşekkür ediyorum.

Eylül 2018

Meltem TÜRKÜTANIT

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
ÖNSÖZ	vi
İÇİNDEKİLER	vii
KISALTMALAR	ix
TABLO LİSTESİ	x
RESİM LİSTESİ	xiii
ÖZET	xiv
ABSTRACT	xv
1. GİRİŞ	1
2. TURİZM ve EKOTURİZM	3
2.1 Turizm Kavramı.....	3
2.2 Alternatif Turizm.....	4
2.3 Sürdürülebilir Kalkınma.....	5
2.4 Sürdürülebilir Turizm.....	6
2.5 Ekoturizm Kavramı.....	6
2.6 Ekoturizmin Ortaya Çıkışı.....	8
2.7 Ekoturizmin Amaç ve İlkeleri.....	10
2.8 Ekoturizmin etkileri.....	11
2.8.1 Çevresel etkiler.....	13
2.8.2 Ekonomik etkiler.....	13
2.8.3 Sosya-ekonomik etkiler.....	14
2.9 Ekoturizmin Çeşitleri.....	15
2.10 Dünyada ve Türkiye’de Ekoturizm.....	19
3. AKŞEHİR ve ÖZELLİKLERİ	22
3.1 Akşehir’in Jeolojik Özellikleri.....	22
3.2 Akşehir’in Coğrafi Konumu.....	23
3.3 Akşehir’in Ulaşımı.....	24
3.4 Akşehir’in İklimi.....	25
3.5 Akşehir’in Demografik Özellikleri.....	26
3.6 Akşehir’in Ekoturizmi Destekleme Düzeyi.....	29

3.6.1 Akşehir'in Kültürel Yapısı.....	30
3.6.2 Akşehir'in Tarihi Değerleri.....	33
3.7 Akşehir'in Ekoturizm Potansiyeli.....	35
3.7.1 Yayla turizmi.....	38
3.7.2 Avcılık ve balıkçılık.....	39
3.7.3 Dağ turizmi.....	40
3.7.4 Yamaç paraşütü ve gençlik turizmi.....	41
3.7.5 İnanç ve kültür turizmi.....	42
4. AKŞEHİR'İN EKOTURİZM POTANSİYELİNİ ve SWOT ANALİZİNİ BELİRLEMeye YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA.....	44
4.1 Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	44
4.2 Araştırmanın Yöntemi.....	45
4.3 Araştırmanın Bulguları.....	47
4.3.1 Demografik bulgular.....	47
4.3.2 Katılımcıların Akşehir'in ekoturizm potansiyeline ilişkin algılarına yönelik bulgular.....	50
4.3.3 SWOT analizi bulguları.....	66
5. SONUÇ ve ÖNERİLER.....	74
KAYNAKLAR.....	79
EKLER.....	88
ÖZGEÇMİŞ.....	92

KISALTMALAR

SPSS : Statistical Package for Social Sciences

SWOT : Strength (Güçlü Yönler), Weakness (Zayıf yönler), Opportunity (Fırsatlar) ve Threat (Tehditler ve tehlikeler)

TABLO LİSTESİ

	Sayfa No
Tablo 2.1: Ekoturizm faaliyetleri.....	15
Tablo 3.1: Aylar itibariyle Akşehir’de güneşli, yağışlı ve bulutlu günler.....	25
Tablo 4.1: Katılımcıların yaş dağılımı.....	48
Tablo 4.2: Katılımcıların medeni durum dağılımı.....	48
Tablo 4.3: Katılımcıların eğitim durumu dağılımı.....	49
Tablo 4.4: Katılımcıların gelir Dağılımı.....	49
Tablo 4.5: Katılımcıların yerli-yabancı dağılımı.....	50
Tablo 4.6: Katılımcıların dernek üyeliği dağılımı.....	50
Tablo 4.7: Yöredeki zengin doğal kaynaklar ve bozulmamış çevrenin ekoturizmi olumlu yönde etkileyeceğine ilişkin bulgular.....	51
Tablo 4.8: Yöre mutfağının çeşitliliğinin yöre ekoturizmini olumlu yönde etkileyeceğine ilişkin bulgular.....	51
Tablo 4.9: Yöre insanının olumlu imajının ekoturizmi olumlu yönde etkileyeceğine ilişkin bulgular.....	52
Tablo 4.10: Yörenin sahip olduğu doğal ve tarihi değerlerin yöre ekoturizmini olumlu yönde etkileyeceğine ilişkin bulgular.....	52
Tablo 4.11: Akşehir ilçesi ve yakın çevresine ait köy düğünleri, yörük şöleni gibi etkinliklerin ekoturizmi olumlu yönde etkileyeceğine ilişkin bulgular.....	53
Tablo 4.12: Akşehir’in coğrafik konumunun ekoturizmi olumlu yönde etkileyeceğine ilişkin bulgular.....	53
Tablo 4.13: Akşehir’in Hitit ve Firiglere uzanan tarihi geçmişi ile ticaret yolu üzerinde olmasının turizm ve ekoturizmin gelişimini olumlu yönde etkileyebileceğine ilişkin bulgular.....	54
Tablo 4.14: Akşehir’de bulunan Nasrettin Hoca ve diğer türbelerin turist çekmeye etkilerine ilişkin bulgular.....	54

Tablo 4.15: Akşehir bölgesinde yapılan organik tarım, ipek halıcılık, keklik yetiştirme çiftliklerinin ekoturizm potansiyeli açısından önemli etkinlikleri olduğuna ilişkin bulgular.....	55
Tablo 4.16: Akşehir evleri, sıra yarenleri, Yörük şöenleri ve Nasrettin hoca şenliklerinin ekoturizme katkıda bulunmak açısından önemli olduğuna dair bulgular.....	55
Tablo 4.17: Nasrettin Hoca Şenliklerinin Akşehir’de ekoturizmin gelişmesinde olumlu etkiye sahip olduğuna ilişkin bulgular.....	56
Tablo 4.18: Akşehir ilçesinin alt yapısının ekoturizm için yeterli olmadığına ilişkin bulgular.....	56
Tablo 4.19: Dünya turizm hareketlerindeki değişimlerin yöre turizmini olumlu yönde etkileyebileceğine ilişkin bulgular.....	57
Tablo 4.20: Artan iç turizm talebinin yöre turizmini ve ekoturizmi olumlu yönde etkileyebileceğine ilişkin bulgular.....	57
Tablo 4.21: Yöre halkının, turizm sektöründe çalışıyor olmasının, turizm etkinliklerinin başarısı için önemli olduğuna ilişkin bulgular.....	58
Tablo 4.22: Yöredeki seyahat acentelerinin ulaşımında yeterli hizmet verdiğine ilişkin bulgular.....	58
Tablo 4.23: Yöre halkının ekoturizm etkinliklerinde aktif bir şekilde yer alması için eğitim desteği alması gerektiğine ilişkin bulgular.....	59
Tablo 4.24: Sürdürülebilir turizm faaliyetleri için maddi desteğin çalışmaların başarısı için önemli olduğuna ilişkin bulgular.....	59
Tablo 4.25: Yörenin doğal ve kültürel kaynakları konusunda donanımlı rehber olmayışının ekoturizmin gelişmesinde önemli bir engel olduğuna ilişkin bulgular.....	60
Tablo 4.26: Merkezde ve ilçeye bağlı köylerde halkın geleneksel yapısı ve konukseverliğinin yöredeki ekoturizmin gelişimini olumlu etkileyeceğine ilişkin bulgular.....	60
Tablo 4.27: Yörede aktif olan otel, pansiyon, lokanta, alışveriş merkezi ve bağlantılı yollarının turizm için yeterli ve uygun olduğuna ilişkin bulgular.....	61
Tablo 4.28: Erozyonun yöre turizmini olumsuz yönde etkileyebileceğine ilişkin	

bulgular.....	61
Tablo 4.29: Turist ziyaretlerinin doğal hayatın zarar görmesine, bitki örtüsünün bozulmasına, yörenin estetik değerlerinin azalmasına sebep olabileceğine ilişkin bulgular.....	62
Tablo 4.30: Ziyaretçi turistlerin yerel halkın yaşam tarzı ve geleneksel yapısını bozacağına ilişkin bulgular.....	62
Tablo 4.31: Yöredeki kamu teşekkülleri ve yerel yönetimlerin turizmin gelişimi için yeterli ve istekli olduğuna ilişkin bulgular.....	63
Tablo 4.32: Yörede turistik hizmet kalitesinin yeterli olduğuna ilişkin bulgular.....	63
Tablo 4.33: Akşehir'in ekoturizm potansiyeli algısına ilişkin tanımlayıcı istatistikler.....	64
Tablo 4.34: Yerli Halk ve Yabancıların Ekoturizm Potansiyeli Algılarına Yönelik Homojenlik ve t-testi Sonuçları Tablosu.....	66
Tablo 4.35: Akşehir'in SWOT analizi.....	66

ŞEKİL LİSTESİ

	Sayfa No
Şekil 3.1: Akşehir'in genel görünümü.....	27
Şekil 3.2: Akşehir'de yaşam.....	28
Şekil 3.3: Akşehir'in tarihi değerleri.....	29
Şekil 3.4: Akşehir Kent Ormanı.....	30
Şekil 3.5: Akşehir sıra yarenleri.....	31
Şekil 3.6: Akşehir'de kına töreni.....	32
Şekil 3.7: Nasrettin Hoca "Parayı veren düdüğü çalar" Figürü.....	34
Şekil 3.8: İplikçi Camii.....	35
Şekil 3.9: Akşehir'de satılan doğal ürünler.....	39
Şekil 3.10: Eber Gölü.....	40
Şekil 3.11: Akşehir Gelincik Tepesi.....	41
Şekil 3.12: Akşehir'de yamaç paraşütü.....	42
Şekil 3.13: Akşehir Hasan Paşa Camii.....	43

AKŞEHİR'İN EKOTURİZM POTANSİYELİNİ ve SWOT ANALİZİNİ BELİRLEMEYE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

ÖZET

Ekoturizm etkinlikleri tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de hızla artmaktadır. Bu etkinlikler ile kaynak yaratılmakta, ekosistem korunmakta, yerel ve ulusal düzeyde sosyal ve ekonomik gelişme sağlanmaktadır. Ekoturizm içerisinde doğayı tahrip etmeden yapılan, eğlenmeye, dinlenmeye ve öğrenmeye yönelik birçok faaliyet bulunmaktadır. Bunların düzenlenmesinde, sahip olunan tarihi ve kültürel varlıklar ile eşsiz doğal güzellikler önemli rol oynamaktadır. Ülkemizin tarihi, kültürel ve doğal zenginliklerinin olduğu önemli yerlerden biri de Konya'nın Akşehir ilçesidir. Bu araştırmanın amacı, Akşehir'in ekoturizm potansiyelinin ve SWOT analizinin belirlenmesidir. Akşehir'in ekoturizm potansiyelinin belirlenmesi, ulusal ve bölgesel ekoturizm politikaları ve projeksiyonlarının belirlenmesine katkı sağlayabilecektir. Ayrıca yöreyi merak edenler ve literatür açısından da araştırmanın önemli olduğu düşünülmektedir.

Araştırma, kavramsal, uygulamalı, gözleme dayalı ve keşifsel bir çalışmadır. Kavramsal kısım literatürden yararlanılarak hazırlanmış; uygulama kısmında veri toplama amacıyla yerel halk ve ziyaretçilerden 150 kişiye anket uygulanmıştır. Ayrıca araştırma alanı bizzat gözlemlenerek tüm zenginlikler keşfedilmeye çalışılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre Akşehir, doğal kaynakları, tarihi, geçmişte ticaret yolları üzerindeki konumu, yerel halkın olumlu imajı ve Nasrettin hoca gibi önemli kişiliklere ev sahipliği yapmış olması sebebiyle ekoturizm açısından önemli bir merkez olma potansiyeli taşımaktadır. Ayrıca bölge av hayvanları açısından oldukça zengin ve av turizmi açısından değerlendirilebilir niteliktedir. Bölgedeki çay ve dereler, sportif amaçlı olta balıkçılığı açısından oldukça uygun olup, Sultan dağlarında bulunan Gelincik Tepesi, gerek yürüyüş, gerek kamp ve tırmanma ve gerekse yamaç paraşütü ve gençlik turizmi açısından oldukça uygun bir konuma sahiptir. SWOT analizi sonuçlarına göre Akşehir'in, coğrafik konumu, bozulmamış doğal kaynakları, tarihi ve kültürel değerleri, yöresel el ve yemek sanatları, kolay ulaşımı ve kalabalıktan uzak sakin dokusu, en güçlü yönleri olarak belirlenmiştir. Doğal, tarihi ve kültürel mirasın korunmasında yetersizlikler, Ekoturizm konusunda bilinç ve deneyim eksikliği, alt yapı yetersizliği, tanıtım eksikliği ve idari yapı koordinasyonsuzluğu en önemli zayıflıklar olarak tespit edilmiştir. Türk Hava Kurumu'nun planör ve paraşüt eğitim tesisinin bölgede bulunuyor olması, Akşehir Çayı kenarında oluşturulacak Turizm Vadisi Projesi ve Ekoturizm faaliyetlerine adapte olabilecek genç ve dinamik nüfusun varlığı, en önemli fırsatlar olarak değerlendirilmiştir. Aşırı kullanım nedeniyle ekolojik değerlerin tehlikeye girmesi, yakın bölgelerde ekoturizm etkinliklerinin gerçekleştiriliyor olması, eğlenme ve dinlenme merkezlerinin kısıtlılığı, katı atık yönetiminin olmaması ve yetersiz yatırım, Akşehir için en önemli tehditler olarak tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Sürdürülebilir Turizm, Ekoturizm, Akşehir

A STUDY ON AKŞEHİR'S ECOTOURISM POTENTIAL AND SWOT ANALYSIS

ABSTRACT

Ecotourism activities are increasing rapidly in our country as well as all over the world. With these activities, resources are created, ecosystem is protected, and social and economic development is provided at local and national level. There are many activities in ecotourism that do without destroying the nature, to have fun, to rest and to learn. Historical and cultural assets and unique natural beauties play an important role in their organization. One of the important places where the historical, cultural and natural richness of our country is located is the Akşehir district of Konya. The aim of this study is to determine the ecotourism potential and SWOT analysis of Akşehir. Determining the ecotourism potential of Akşehir will contribute to the determination of national and regional ecotourism policies and projections. In addition, it is thought that the research is important for the people who are interested in the region and in terms of literature.

Research is a conceptual, applied, observational and exploratory study. The conceptual part was prepared using the literature; In order to collect data, 150 people were interviewed. In addition, the field of research has been observed to explore all the riches. According to the results, Akşehir has the potential to be an important center for ecotourism because of its natural resources, history, location on trade routes, positive image of local people and important personalities such as Nasrettin Hodja. In addition, the region is rich in game animals and can be evaluated in terms of hunting tourism. The tea and streams in the region are quite suitable for sporting purposes, and the Gelincik Hill in the Sultan Mountains has a very convenient position both for hiking, camping and climbing, paragliding and youth tourism. According to the results of SWOT analysis, Akşehir's geographical location, pristine natural resources, historical and cultural values, local hand and culinary arts, easy access and quiet texture away from the crowd, were determined as the most powerful aspects. Inadequacy in the preservation of natural, historical and cultural heritage, lack of awareness and experience on ecotourism, lack of infrastructure, lack of publicity and administrative structure coordination have been identified as the most important weaknesses. The presence of the Turkish Aeronautical Association's glider and parachute training facility in the region, the Tourism Valley Project to be built on the Akşehir River and the existence of a young and dynamic population that could adapt to the ecotourism activities were considered as the most important opportunities. Ecotourism activities due to excessive use, ecotourism activities in nearby regions, lack of recreation centers, lack of solid waste management and insufficient investment have been identified as the most important threats for Akşehir.

Keywords: Tourism, Sustainable Tourism, Ecotourism, Akşehir

1. GİRİŞ

Turizm faaliyetleri özellikle son 30 ile 40 yıl içerisinde hareketlenmeye başlamış, bu kapsamda çeşitli politikalar ve kitle turizmini hareketlendirmeye yönelik politikalar geliştirilmiştir. Bu etkinliklerin arkasından ise, çevre sorunları baş göstermeye başlamış, çevre ve doğa kirlilikleri azami seviyeye çıkmıştır. Ortaya çıkan bu sorunlar zamanla turizm anlayışının farklılaşmasına yol açmış, farklı turizm çeşitleri ortaya atılmaya başlamıştır. Bunlar arasında sağlık turizmi, din turizmi, iş turizmi gibi çeşitli turizm çeşitleri bulunmaktadır [1]. Bu değişimin temel dinamikleri arasında ise tanıtım faaliyetleri ile birlikte turizm konusunda yapılan çalışmalar olmuştur. Özellikle günümüzde farklı turizm şekillerine yönelik olarak birçok turistik ürünün yanında çeşitli turizm merkezleri bulunmaktadır.

Turizm faaliyetleri ülke açısından önemli bir ekonomik katkı olduğu gibi, turizmin uygulandığı coğrafya açısından da önemli gelir kalemlerinden birini oluşturmaktadır. Bu nedenle hemen hemen dünyanın her yerinde turizm gelirlerinin arttırılmasına yönelik faaliyetler yapılmaktadır. Bu faaliyetler içerisinde çevrenin ve doğanın korunması ile sürdürülebilir bir turizm etkinliği bulunmaktadır. Bu yüzden de günümüzde alternatif turizm oldukça ilgi görmektedir. Günümüz turizm anlayışında tabiat ve doğal çekiciliğe önem verilirken, tarihsel ve kültürel kriterler de göz önünde bulundurulmaktadır. Turizm faaliyetleri açısından bakıldığında çekici olanın doğal çevre olduğu kabul edilmekte olup, bu kapsamda doğal çevrenin korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanması gerekmektedir. Ekoturizm de tam olarak buna hizmet etmektedir. Ekoturizmin temel hedefleri arasında yerel kaynaklar ile geleneksel mimarinin korunması bulunmakta olup, genel olarak bu etkinlikler küçük gruplar ve aileler tarafından yürütülmektedir. Bu çerçevede yürütülecek olan ekoturizm faaliyetleri kaynak yaratmanın yanında ekosistemin korunması, sosyal ve ekonomik gelişmenin sağlanmasının da önünü açacaktır.

Ekoturizm faaliyetleri içerisinde doğayı tahrip etmeden yapılan çok farklı faaliyetler bulunmaktadır. Bu faaliyetler, eğlenmeye, öğrenmeye ve dinlenmeye dayalı olup ülkemizin birçok bölgesinde de düzenlenen faaliyetlerdir. Bu faaliyetlerin düzenlenmesinde, sahip olunan tarihi ve kültürel varlıklar ile eşsiz doğal güzellikler önemli rol oynamaktadır. Çeşitli turizm faaliyetlerinin gerçekleştirilmesine aday yerlerden bir tanesi de Akşehir'dir.

Akşehir ilçesinin en önemli özellikleri arasında, sahip olduğu tarihsel doku yanında, bu tarihsel birikimle zenginleşmiş kültürel yapı vardır. Bunun yanı sıra Akşehir'in Sultan Dağlarının eteklerinde yer alması, Akşehir ve Eber gibi göllerin bu bölgede yer alması, Sultan Dağlarının gerek doğal güzellik açısından gerekse burada yürütülecek sportif faaliyetler açısından oldukça uygun olmasıdır. Bölgenin tüm bu özellikleri göz önüne alındığında ekoturizm kapsamında yapılabilecek birçok faaliyetin burada yapılabileceği, halkın kültürel yapısının ve doğal koşulların buna çok uygun olduğu görülmektedir. Buradan hareketle Akşehir'de ekoturizm potansiyelinin araştırılmasının önemli katkılarına olacağı düşünülmektedir.

Araştırma, giriş ve sonuç kısımları hariç üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde turizm ve ekoturizm kavramları detaylı bir biçimde ele alınmıştır. İkinci bölümde, araştırma alanı olan Konya'nın Akşehir ilçesinin tüm özellikleri ve değerlerine yer verilmiştir. Üçüncü bölüm, Akşehir İlçesinin ekoturizm potansiyelinin ve SWOT analizinin belirlenmesine yönelik araştırma bulgularını içermektedir.

Bu araştırmanın temel amacı, Akşehir'in ekoturizm potansiyelinin tüm yönleri ile ortaya konulması, ekoturizm potansiyeline yönelik yerel ve ziyaretçi halkın düşüncesinin belirlenmesi ve yapılan SWOT analizi ile Akşehir'in Güçlü ve Zayıf yönlerinin, çevresel Fırsat ve Tehditlerinin ortaya konulmasıdır. Araştırma, kavramsal, uygulamalı, gözleme dayalı ve keşifsel bir çalışmadır. Kavramsal kısım literatürden yararlanılarak hazırlanmış; uygulama ayağında yerel halk ve ziyaretçilerden anket yöntemi ile veri toplanmış; araştırma alanı gözlemlenerek her yönüyle keşfedilmeye çalışılmıştır. Ayrıca Akşehir'in SWOT analizinin ortaya konulması süreci içerisinde gerek duyulan bilgiler, ilçenin ilgili kurumlarından elde edilmiştir.

2. TURİZM ve EKOTURİZM

2.1 Turizm Kavramı

Turizm kavramı, Latince kökenli bir kavram olup, dilimize İngilizceden girmiştir. İnsanlar uygarlık tarihi boyunca, yaşadıkları yerlerden başka yerlere seyahat etmişlerdir. İlk zamanlar yapılan seyahatler genel olarak ibadet, din, ticaret ve sağlık gibi nedenlerden olmuş, daha sonraları sanat ve tarihe duyulan ilgi nedeniyle farklı amaçlarla yapılmaya başlanmıştır. Günümüzde turizm, hoş vakit geçirmek ve dinlenmek için yapılmaktadır [2]. Tarihsel süreç içerisinde insanların seyahat anlayışlarında da farklılıklar meydana gelmiştir. Bir etkinliğin turizm olarak kabul edilmesi için bazı kıstaslar bulunmaktadır. Bunlar; sürekli ikamet edilen yerin dışına seyahat edilmesi, turizm sektörünün sunduğu hizmetlerden faydalanılması ve geçici konaklamanın söz konusu olmasıdır [3].

Bu noktada konaklama süresi konusunda her hangi bir kıstas bulunmayıp, fikir birliği de söz konusu değildir. Dünya Turizm Örgütü tarafından yapılan açıklamaya göre; 24 saatlik sürelerden az olan seyahatler ziyaret olarak kabul edilmekte, 24 saat ile bir yıl arasında ikamet edilen yerden başka yerlere gidenlere turist denilmektedir [4]. Turizm ise, insanların kendi yaşadıkları yerlerin dışına bir yıldan daha az olmak üzere gidilen, gidilen yerlerde yerel halkın para kazandığı faaliyetler turizm olarak tanımlanmaktadır. Turizm seyahat eden bireylerin, tarih, kültür, gelenek ve görenek konularında bilgi edindiği, ilişkilerin kurulup geliştirildiği, sosyal, doğal ve çevrenin değerlendirilmesine imkan sağlandığı bir faaliyettir [5].

Turizm faaliyeti önceden lüks olarak görülen bir faaliyetken, günümüzde eğlence ve gezi amaçlı faaliyetlerin insanlar arasında artmış olmasından sonra, bugün artık ihtiyaç olduğu kanısı oluşmuştur. Turizm ülke ekonomilerine de katkı sağlamaktadır. Özellikle bu güne kadar çevre sorunlarına yeterince ilgi gösterilmemesi, turizmi tehlikeye düşürmüş olsa da, günümüzde turizm faaliyetleri çevreyle bütüncül olarak düşünülmektedir. Kültürel ve doğal faaliyetlerin çevre sorunları ile tehlikeye düşmesi, turizmde sürdürülebilirlik kavramını gündeme getirmiştir. İster turizm faaliyeti olsun ister ekoturizm faaliyeti olsun kaynakların korunabilmesi, geleceğinin

korunabilmesi, bir taraftan yöre halkı tarafından önem taşırken, diğer taraftan turizm sermayesi ve sürdürülebilir turizm açısından önem taşımaktadır [6].

2.2 Alternatif Turizm

Turizm ile ilgili özellikle 1980 sonrasında çeşitli politikalar ortaya konulmuş, deniz turizmi başta olmak üzere kitle turizmine ilgi başlamıştır. Turizm etkinliklerinin artması ile de çevre kirliliği ve doğa sorunlarını birlikte getirmiştir. Bu dönemde gerek yurt içinden, gerekse yurt dışından deniz turizmine yoğun ilgi gösterilirken, artık günümüzde turizm anlayışında da farklılıklar olmaya başlamış; sağlık turizmi, din turizmi, iş turizmi gibi çeşitli turizm şekilleri ortaya çıkararak, turizm anlayışında farklılıklar oluşmuştur [1]. Bu değişimin en önemli nedenlerinden bir tanesi ise, tanıtım faaliyetleri ve turizmle ilgili yapılan çalışmalardır. Bu konuda Turizm Bakanlığı da gerekli girişimlerde bulunmuş, turizm çeşitleri ile birlikte, yeni turizm merkezleri ve turistik ürünlerde çeşitlilik sunulması söz konusu olmuştur [7].

Turizm geliri ülke ekonomisi açısından önemli bir katkıdır. Bu nedenle tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de turizm gelirleri arttırılmaya çalışılma ve turizm faaliyetleri çeşitlendirilmeye çalışılmaktadır. Gelineen noktada turizm faaliyetleri deniz turizminin tekelden çıkarılıp, sezon dışında da turizm faaliyetleri arttırılmak istenilmektedir [2]. Turizmin tüm sektörler katkısı bulunmaktadır. Bunun yanında alt yapı ve diğer sektörler de olumlu katkısı vardır. Bu nedenle de tüm ülkeler turizm faaliyetlerine ağırlık vermektedir. Uluslararası alanda kitlesel turizm bu güne kadar oldukça önem görmüştür. Fakat günümüzde değişen turist profili ile birlikte turizm sektörünün devamlılığını sağlayabilmek adına, alternatif turizm çeşitleri ortaya çıkmaya başlamıştır [8].

Alternatif turizm, insanların turizmden beklentilerini karşılayabilmek, üst düzeyde turizm hizmeti sunabilmek, insanların farklılaşan ihtiyaçlarını karşılayabilmek ve doğal çevrenin turizm faaliyetlerine açılarak, geleneksel turizm anlayışından uzaklaşarak çevreyi korumak amacıyla yapılmaktadır. Alternatif turizm, geleneksel turizm faaliyetleri dışında yapılan diğer turizm faaliyetlerini kapsamaktadır. Aynı zamanda alternatif turizm, kitlesel turizmin karşıtı olarak düşünülmektedir. Alternatif turizmin bir takım olumlu tarafları da olup, bu nedenle ortaya çıkmıştır. Bunlar;

sürdürülebilir turizm anlayışının ortaya çıkması, kaynaklarda meydana gelen azalma, turizmin tüm yıl boyunca devam etmesi yönündeki ihtiyaçlar, tüketicilerin alternatif turizme olan ihtiyacı, insanların turizmden beklentilerinin farklılaşmasıdır [9]. Alternatif turizm faaliyetlerinde, yerel halkın yaşam kalitesini yükseltmekte, yerel halk ek gelir elde etmektedir. Bunun yanında el sanatları gibi yeni iş olanakları doğurmakta, yerel halkın bilinçlenmesine ve çevre eğitimi almalarına neden olmakta, turizm alanındaki kültürel ve çevresel değerlerinin bakım ve gelişmesine olanak sağlamaktadır [10].

2.3 Sürdürülebilir Kalkınma

Sürdürülebilirlik kavramı bir ekosistem veya sürekliliği beklenen sistemlerin bozulmadan, kesintisiz, tüketilmeden ve ana kaynaklara yüklenmeden devamlılığını sağlayabilmesidir. Bu yapının devamlılığının sağlanabilmesi için de kaynakların yeniden değerlendirilmesi, bu değerlendirme sonucunda korunmasının sağlanması ve bu bilincin korunabilmesi gerekmektedir. Çevresel sürdürülebilirlik ise, sunulan hizmetlerin yeniden oluşturulabilmesi için mevcut kapasitenin aşılmadan, biyolojik çeşitliliğin azalmasının önüne geçilerek, toplum ihtiyaçları çerçevesinde karşılıklı bağlılık, denge ve esneklik olarak bilinmektedir [11]. Kalkınma ise, genel olarak ekonomi ile ilgili bir kavram olarak kullanılmaktadır. Kalkınma kavramı, kişi başı milli gelir ve üretimin artması, sosyal, kültürel ve ekonomik yapının değiştirilmesi ile yenilenmesidir. Kalkınma kavramı bu tanımdan da anlaşılacağı gibi ekonomi ile sınırlandırılrsa da, aslında toplumu politik, psikolojik ve sosyolojik olarak etkileyen bir süreçtir. Tüm bu açıklamalara bakıldığında kalkınmanın zaman içerisinde değişime uğradığı; üretim biçiminde değişiklik, sosyal, kurumsal ve siyasal yenilik ile yaşam koşullarında iyileşme ve sürdürülebilir büyümeyi temel alan unsurlardan oluştuğu görülmektedir [12].

Günümüz anlayışına göre kalkınma, ekonomi ile sınırlamanın dışına çıkmış, bu kavramın içerisine çevre ve sosyal sorunlar da dahil edilmiştir. Özellikle son otuz yıl içerisinde ekoloji ile ilgili problemlerin tek başına çözülemeyeceğinin anlaşılması, ülkelerin nüfus artışı, fırsat eşitsizliği ve yoksulluk ile bunlarla mücadele, kaynakların paylaşımı ve tüketimini de içerisine alacak şekilde ele alınmaya başlanmıştır. Sürdürülebilir kalkınma ile ilgili değişim halen de devam etmektedir.

Sürdürülebilirlik kavramının içerisinde, yalnızca bugünün gereksinimleri olmayıp, geleceğin gereksinimini de içerisinde barındırmaktadır. Bugün ekonomik üretime neden olacak doğal kaynakların sürekliliğinin sağlanması ve üretilmesi için doğal dengeye zarar verilmemesi gerekmektedir. Sürdürülebilir kalkınma da bunu gerektirmektedir [13].

2.4 Sürdürülebilir Turizm

Günümüzde turizm sektörü gelişmekte ve büyümekte olup, sektörden beklentiler de artmaktadır. Turizm faaliyetine katılanlar ise, gidilen yerlerin kültürel ve tarihsel kalıntılarının yanında, doğal çekicilikleri ile tabiat örtüsüne duyarlı olunmasını beklemektedir. Çevreyi koruyan, tahrip etmeyen, kültürel ve doğal değerlere sahip çıkan sürdürülebilir turizm anlayışı, turistik çekiciliği gelecek nesillere aktarmayı ön görmektedir. Turizmin iyi planlanmaması durumunda kültürel özelliklerle kaliteli çevreden uzaklaşmış olacaktır. Sürdürülebilir turizm ilk önce Akdeniz kıyılarında kendisini hissettirmiş, Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu da bu durumu onaylamıştır [14].

Sürdürülebilir turizm, kaynakları tahrip etmeden, tüketmeden ve kirletmeden sonraki nesillere aktaracak şekilde kullanılmasını sağlamak amacıyla düzenlenmiştir. Bu anlamda sürdürülebilir turizm doğal ve kültürel kaynakları uzun vadeli koruyan, onu güzelleştiren, olumlu şekilde gelişmesini sağlayan turizm şeklidir. Bu anlayışın nasıl ortaya çıktığı, amaç ve sonuçları ile ne olduğu konusu birbirini tamamlar nitelikte olup, bu noktada sürdürülebilirlik yaklaşımı, insanların ihtiyaç ve isteklerini karşılama ile bağlantılıdır. Turizm açısından da asıl çekici olan doğal çevredir. Bu kapsamda doğal çevrenin ise, geliştirilmesi, korunması ve güzelleştirilmesi, sürdürülebilirliğin sağlanması açısından önem taşımaktadır. Bu aynı zamanda turizmin geleceğinin de belirleyicisidir [15].

2.5 Ekoturizm Kavramı

Ekoturizmin temel hedefi, geleneksel mimari ve yerel kaynakların kullanılmasının yanında küçük gruplar halinde aileler tarafından işletilen küçük tesislerde turizm faaliyetlerinin yürütülmesidir. Bu amaç çerçevesinde gerçekleştirilecek ekoturizm

faaliyetleri, kaynak yaratmanın yanında ekosistemin korunması ve nüfusun sosyo ekonomik gelişimine katkı sağlayacaktır. Ormanlık ve dağlık alanlarda yaşayan ve ekoturizm potansiyeline sahip olan insanlar genel olarak ekonomik yokluk içerisinde. Ekoturizm ekonomik gelir düzeyi zayıf olan insanlar açısından sınıf dengesizliğini gidermede önemli bir etkidir [16].

Ekoturizm özellikle son yıllarda önemli gelişme kaydeden sektörlerin arasında yer almaktadır. Uluslar arası Pazar açısından bakıldığında ekoturizmin büyüme hızı %10 ile %12 arasındadır. Elde edilen verilere göre ekoturizm 2004 yılı verilerine göre turizmin genel büyüme hızının yaklaşık olarak üç katına civarındadır. Son yıllarda ekoturizmin genel büyüme hızı ise ortalama %20 olarak gerçekleşmektedir [17]. Bu gelişmelerle ekoturizm teşvik edici olmanın yanında, geçim kaynağı olma ve sürdürülebilirlik açısından önemli bir sektör haline gelmektedir. Ekoturizm bu yönüyle özel bir turizm yöntemi olup, iyi bir ekonomi ile ekoloji arasında bağlantıdır [18].

Ekoturizmin kökeni organizma ve organizmaların çevreleri ile ilgilenen bilim dalı olarak bilinen ekolojiye dayanmaktadır. Buradan yola çıkıldığında ekoturizm, bölgenin ve farklı özelliklerinin asgari düzeyde zarar görmesini sağlayan ziyaret etkinlikleri olarak ifade edilebilir [19]. Diğer bir ifade ile doğa turizmi olarak adlandırılan ekoturizm; kültürel değerler, kirlenmemiş ve bozulmamış doğal alanların manzarasından, o alanların araştırma değerinden, bu alanların manzarası ve doğal yaşamından zevk alınması amacıyla yapılan turizm faaliyeti olarak tanımlanmaktadır [20]. Ekoturizmin üç unsuru bulunmaktadır. Bunlar; çevrenin korunması ve geliştirilmesi, yerli kültüre saygı gösterilmesi ve ev sahibi halka yarar sağlanmasıdır. Bunun yanında ekoturizmin temel belirleyicileri; doğaya dayalı olması, kültürel faaliyet içermesi ve kaynak değerinin anlaşılması olup, bu temel belirleyiciler üzerinde görüş birliği bulunmaktadır [21].

Yeni bir turizm şekli olarak kabul edilen ekoturizm, ekolojik bilincin artması, çevrenin korunması ve çevresel sorunlara dikkat çekilmesi konusunda önemli etkileri bulunmaktadır. Bunun yanında ekoturizmin maceracı, eğitici olmasının yanında, tarihi, doğal ve kültürel alanların tanıtılmasına yol açan, kaynakları tüketmeyen ve sosyal ve doğal kültürü anlamaya yarayan özellikleri bulunmaktadır. Ekoturizmin

tahribatı önleme, doğal çevrenin baskısını azaltma, uzun vadede ekonomik çıkarın gözetilmesi, turizmin yıl boyu yapılabilmesi gibi etkileri bulunmaktadır [22].

Ekoturizm faaliyeti turizm ve doğa arasında bağ oluşturarak, insanların çeşitli bölgelerin kültürünü ve doğasını tanımaya yönelik etkinliklerdir. Mevcut doğal ve kültürel değerler, turizmle bütünleşerek ekonomik bir kaynak oluşmaktadır. Böylece kültürel ve doğal değerlerin sürdürülebilirliği sağlanmakta, ve diğer nesillere aktarılmaktadır. Dünya Turizm Örgütü 2002 yılını ekoturizm yılı olarak ilan etmiş, ekoturizm ile ilgili bir takım hedefler ortaya konmuştur. Ülkemiz tarafından da kabul edilen bu hedefler arasında; kültürel ve doğal mirasın iyileştirilmesi, korunmuş ve kırsal alandaki toplumun yaşam düzeyinin geliştirilmesi ile kültürel ve doğal çeşitliliğin artırılması konuları yer almıştır. Ekoturizm kavramından ortaya çıkan karakteristik özelliklere bakıldığında ise, ekoturizmin; biyo çeşitliliğe katkının söz konusu olması, doğa temelli olması, toplum refahını desteklemesi, olumsuz çevre koşullarının asgari düzeye indirilmesi, istihdam imkanlarının üretilmesi ve yenilenemeyen kaynakların kullanımının azaltılması başlıkları yer almaktadır [23].

2.6 Ekoturizmin Ortaya Çıkışı

Sanayileşme süreci en fazla 19'uncu yüzyılda kendisini göstermiş, hızlı sanayileşme en büyük etkisini doğal çevrede hissettirmiştir. Sanayileşme bir taraftan insan refahını sağlayıcı gelişmeler gösterirken, diğer taraftan doğanın kirletilmesi, bilinçsiz kullanılması, doğal kaynakların tüketilmesine de yol açmıştır. Bu etkilerin yanında sanayi tesislerinin çıktıkları doğal yaşamdaki canlıları da etkilemeye başlamış, çevreye zarar veren atıklar üretilir duruma gelmiştir. Böylece doğal çevrenin tüketilmesi süreci başlamıştır. Böyle bir durumda da ekolojik sistemin ve doğal çevrenin korunması kaçınılmaz olmuştur [24].

Daha sonraki süreçte insanların refah düzeyinde artışla birlikte, daha çok deniz turizmi gibi kitle turizmine yöneldiği görülmüştür. Kitle turizminde doğanın ikinci planda kalması, plansız ve programsız gerçekleştirilmesi, çevre faktörünün göz ardı edilmesi, kaynakların sorumsuz bir şekilde israf edilmesi, turizm anlayışında değişikliğe neden olmuş, kültürel ve doğal zenginliklerin içerisinde yer aldığı turizm anlayışı kabul görmeye başlamıştır. Bu değişimin en önemli nedeni ise, doğal ve

kültürel zenginliklerin zarar görmesi, tükenmeye başlaması ile sonraki nesillere doğal kaynaklarla ilgili zenginliğin kalmaması endişesinden kaynaklanmıştır. Bugün artık ulusal ve uluslararası kurum kalkınma ve sürdürülebilirlik kavramlarını birlikte kullanmaya başlamış, sorunların çözülmesi noktasında çözüm yolları aramaya başlamışlardır [25].

Ekoturizm kavramı aynı zamanda dengeli turizm geliştirme olarak nitelendirilmekte olup, kitlesel turizmde ortaya çıkan olumsuz şartların ortadan kaldırılması amaçlanmıştır. Ekoturizmin yapılmasındaki birincil koşul, çevre ve doğanın korunmasıdır. Dünya Çevre Koruma ve Geliştirme Komisyonu da hazırladıkları raporlarda bu yönde eğilim sergileyerek, çevre ve doğanın korunması ile bu varlıkların gelecek nesillere aktarılması konusuna vurgu yapmıştır [26]. Bu konudaki diğer bir görüş ise toplumun ve yönetsel faaliyetlerin gelişmesine olumsuz katkı sağlayan olumsuzlukların ortadan kaldırılması için ekoturizmin gelişmesine ihtiyacın olduğudur. Ekoturizme bilincin sağlanması ile dört önemli nokta ortaya çıkacaktır. Bunlar; turizm kaynaklı tahribatın en az seviyeye indirilmesi, yerel halk açısından kültürel varlıklara azami saygı asgari tahribat, yerel bölgelerin geçimine katkı sağlanması ve ziyaretçilerin memnuniyet düzeyinin artırılmasıdır. Turizm konusunda tüm dünyada çevresel bilinç artmış, ekoturizm önem kazanmıştır [27].

Tarihsel süreç açısından çevre ve turizm arasındaki ilişki incelendiğinde [28];

- 1950'li yıllarda refah düzeyinin artırılması ve yoksulluğun giderilme çabalarının yüksek olduğu görülmekteydi. Bu dönemde turizm elit bir tabakanın yaptığı faaliyetler arasındaydı.

- 1960'lı yıllarda sanayileşmenin de etkisi ile çevre bilinci artmıştır. Bu dönemde dünyada yayınlanan ve çevreye zarar veren tarım uygulamalarına yönelik akademik yayınlar çevre bilinci oluşmasına katkı sağlamıştır. Böylece uluslararası turizmde kitlesel bilinç oluşmaya başlamıştır.

- 1970'li yıllarda zirai kirlilikle ilgili bilinç artmış, su kirliliği konusu uluslararası raporlarda yer almaya başlamış, kirlilik ve küresel ısınma gibi konular ele alınmaya başlanmıştır. Greenpeace ise bu dönemde faaliyetlerine başlamıştır. Bu dönemde kitlesel turizmin artması ile Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Komisyonu tarafından Turizm ve Çevre Çalışma Kurulu oluşturulmuştur.

- 1980'li yıllara gelindiğinde ise ozon tabakasının delinmesi, asit yağmurları ve küresel ısınma gibi konular basın yayın organlarında geniş yer bulmuş, Nükleer Çernobil kazası bu dönemde meydana gelmiştir. Bu dönemde kitlesel turizm büyümeye devam etmiş, az gelişmiş ülkeler turizmi bir büyüme aracı olarak görmüşlerdir. Bu dönemde Amerika Birleşik Devletlerinde Tourism Concern ve Ekoturizm Toplulukları oluşmuştur.

- 1990'lı yıllara gelindiğinde yağmur ormanlarının kaybedilmesi, hayvan deneyleri ile genetiği değiştirilmiş ürünler gündeme gelmeye başlamış, protestolar artmaya başlamış, insanlar organik ürünlere yönelmeye başlamıştır. Bu dönemde çevre savaşıları turistlerin çevre bilinci edinmesi ve turizmin gelişmesi için çalışmışlar, ekoturizm popüler hale gelmeye başlamıştır.

2.7 Ekoturizmin Amaç ve İlkeleri

Tabiat turizmi olarak kabul edilen ekoturizm, doğadan ayrı düşünülmemektedir. Bu turizm çeşidinde doğaya zarar vermekten kaçınılmakta, turizme katılım asgari seviyede olmakta, tüm yıl boyunca sürdürülebilmektedir. Çevre tahribatı da bu şekilde azaltılabilmekte, ekoturizm amacından uzaklaşmamaktadır. Türkiye'nin birçok bölgesinde doğa el değmemiş koşullarda olup, yaban hayatı, bitkisel doku ve doğal zenginlikler potansiyel açıdan oldukça yüksektir. Bu şartlar dünyanın birçok bölgesinden ekoturizmcileri ülkemize çekebilmek için oldukça avantaj sağlamaktadır [29]. Ekoturizmin temel amacı da turizm için uygun olan alanların ekosistemi ile çevre ve kültürünün koruma altına alınarak gelecek nesillere bırakılmasıdır. Bu amaç çerçevesinde ekoturizm yapıldığında insanlarda çevre bilinci oluşarak doğa ve çevre bilinci oluşacak, turizme konu olan alanlar turizmden elde edecekleri payı arttırabilecektir [25].

Ekoturizmin temelinde kitlesel turizmin oluşturduğu çevre sorunları ile bu sorunların çözümü için belirlenen anlayışın geliştirilmesi yatmaktadır. Bu çerçevede ekoturizm önemli bir sorumluluk üstlenmekte, bu nedenle ekoturizmin temel amacından uzaklaşmaması gerekmektedir. Ancak ekoturizm belli prensiplere sahip olduğunda iyi sonuçlar elde edilebilecektir. Bu durum amaç ve ilkelere ne derece bağlı kalmabildiği ile doğrudan ilgilidir. Ekoturizm, turizm ile ilgili çevresel, sosyal ve

ekonomik etkileriyle ilgili olup, sürdürülebilir turizm ilkelerini benimsemektedir. Bu kapsamda ekoturizmin amaç ve ilkeleri şu şekilde sıralanabilir [5].

- Kültürel mirasın korunması,
- Turizmin geliştirilmesi, planlanması ve doğru işletilmesi ile halkın refahının ve katılımının sağlanması,
- Turizmcilerin kültürel ve doğal alanlar hakkında bilgi sahibi olması,
- Gelirlerin koruma alanlarını yönetme ve korunması için kullanmak,
- Turizmin sürdürülebilir olarak planlanması ve büyümesi için sosyal ve çevresel kapasitenin aşmaması için turizmin geliştirilmesine katkıda bulunmak,
- Bölge halkı tarafından işletilen tesis, aktivite ve gelirin büyük bölümünü bölge halkında kalmasını sağlamak,
- Turizm bölgelerinin alt yapılarının geliştirilerek, yenilenmeyen kaynakların azaltılması, yaban hayatı ve bitkilerin korunması için gerekli hassasiyeti göstermek,
- Ekoturizmin yapıldığı bölgelerde gelenek ve göreneklere sahip çıkmak,
- Biyolojik çeşitliliği korumak,
- Turizmciler ve bölge halkı arasındaki etkileşimi sağlamak
- Ekoturizm politikaları ve planları geliştirmektir.

2.8 Ekoturizmin Etkileri

Dünyada siyasal, ekonomik ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak turizmin yapılış şeklinde de önemli değişiklikler olmuş, lüks turizm faaliyetlerine katılımın gün geçtikte azaldığı görülmüştür. İnsanlar geleneksel yaklaşımın dışında temiz ve bozulmamış bir çevrede abartılı olmayan turizm anlayışını benimsemeye başlamışlardır. Ekoturizm faaliyetinde de bir taraftan toplumun çevreye düşmüş olduğu ilgi gözetilerek doğal kaynakların halka arzı söz konusu iken, diğer taraftan bu doğal kaynakların korunabilmesi için kullanılması söz konusudur. Bu turizm çeşidinde yüksek kar ve kalabalık kitle turizminden uzak, küçük gruplar halinde, farklı mekanlarda ve turizmi tüm yıla yaymanın hedeflenmesi söz konusudur.

Böylece doğal çevre üzerindeki baskı azalmakta, doğa daha az hasar görmektedir [30].

Kitle turizmi ve ekoturizm, bir takım özellikleri bakımından birbirinden ayrılmaktadır. Kitle turizmi; kontrolsüz gelişim, kısa dönem ani müdahale ve yüksek karı hedeflerken, ekoturizm de planlı müdahale, koruyucu etki, uzun dönemli optimum kar ile gelişim ve değişim söz konusudur. Turizmin hammaddesinin doğa ve doğal kaynaklar olduğu tezinden hareket edildiğinde, sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi için çevrenin ön planda tutulması, doğal ve kültürel kaynakların korunması, çevreye duyarlılığın artması ve doğal kaynakların gelecek nesillere bırakılması kaçınılmaz olmaktadır. Bunun içinde en az tahribatın söz konusu olduğu, çevreye duyarlı bir turizm politikasının varlığına gereksinim duyulmaktadır [31].

Ekoturizm yerel nitelikli yapıldığı zaman asıl yararı ortaya çıkmaktadır. Bunun nedeni ise; konaklamaların aile pansiyonlarında yapılması, sermayesinin küçük olması, yerel kaynak ve geleneksel mimarinin kullanılması ve küçük gruplar halinde yapılmasıdır. Ekoturizm uygun yapıldığı zaman kaynak yaratabilmektedir. Bunun gerçekleşebilmesi için eko sistemin korunması gerekmektedir. Ancak bu şekilde sosyo ekonomik gelişmenin sağlanması mümkün olabilmektedir. Özellikle de orman ve dağlık alanlarda yaşamını sürdüren köy halkının ekonomik durumu göz önünde bulundurulduğunda sınıflar arasındaki farkı kaldıran etkisi ortaya çıkacaktır. Bu da toplumun çeşitli kesimlerinden işbirliğinin yapılması ile sağlanacaktır [32].

Ekoturizmin en önemli özelliği doğayı korumasıdır. Bunun yanında ürün farklılaşması sağlanmakta, dış Pazar açısından saygınlığı arttırmaktadır. Geleneksel turizmde kaynak doğrudan organizasyonlara akmakta iken, ekoturizm aracılığı ile elde edilen gelirler doğrudan bölge halkına akmaktadır. Yerel yönetimin kontrolü altındaki yerel mimari yapı, bu mimari yapıların özelliklerinin korunması, tarihi yapıların uyumunun bozulmamasına neden olan turizm çeşidinde mevcut yapıların kullanımını özendirilmekte, yöresel uğraşları korumakta ve geliştirmektedir [33]. Söz konusu gelişme yaşanırken de planlamanın önemi ortaya çıkmaktadır. Ekoturizmin iyi planlanmasının anlamı, kültürel ve doğal kaynaklarla birlikte yaban hayatın zarar görmemesi anlamına gelmektedir.

2.8.1 Çevresel etkiler

Ekoturizm kapsamında yapılan tüm faaliyetler doğa kaynaklı faaliyetler olup, ekoturizm uygun yapıldığında çevreyi koruyucu etkisi bulunmaktadır. Özellikleri açısından ekoturizme bakıldığında en temel işlevinin doğaya verilecek zararların asgariye indirilmesinin olduğu gözlenmektedir. Doğayla ilgili tüm faaliyetlerde, gerekli önlemlerin alınmaması durumunda doğaya zarar vereceği açıktır. Geleneksel turizm ile ekoturizm karşılaştırıldığında, doğaya zarar verilebilirlik açısından geleneksel turizm yöntemlerinin zararlarının daha büyük boyutlarda olduğu genel kabul görmektedir. Bunun yanında kullanıma açılmamış alanlarda ekoturizmin yapılması da doğaya zarar verebilmektedir [20].

Yapılan birçok çalışmada ekoturizmin çevreye çeşitli faydalarının olduğu gibi, uygun yapılmayan faaliyetlerin çeşitli zararları olduğu da ortaya çıkmıştır. Bunlar arasında yapılan safari faaliyetlerinin yaban hayatına olumsuz etkilerinin olması, milli parklarda turistlerin ortama bıraktıkları atıkların hayvanlara zarar vermesi, yine bu atıkların ormanlara verdikleri zararlar buna örnek olarak verilebilir. Bunun yanında Kaliforniya'da ekoturizmin kontrolsüz büyümesi sonucunda kelebeklerin kışlama bölgelerinin yok olduğu, Alaska'da ekoturizm faaliyetlerinden dolayı ayıların zarar gördüğü, Guetemala'da ekoturizm faaliyetleri nedeniyle hayvanların yaşamlarının olumsuz etkilendiği gözlenmiştir [21; 19].

2.8.2 Ekonomik etkiler

Ekoturizm faaliyetlerinin sınırları kesin olarak çizilemediğinden bu faaliyetlerin ekonomik etkilerinin belirlenmesi de oldukça güçtür. Ekoturizm faaliyetlerinin etkileri dolaylı ve dolaysız olmak üzere iki şekilde tanımlanırken, bu etkiler arasında istihdam olanaklarının yaratılması, refah düzeyinin artırılması ve kırsal kalkınmanın sağlanması ekonomik etkiler arasındadır [34]. Ekoturizmin yarattığı olumlu etkiler arasında yerel ekonomide çeşitliliğin yaratılması, yerel halka iş olanaklarının sunulması, restoran, konaklama tesisi ve diğer ticari faaliyet alanlarına katkıda bulunması sayılabilir. Ekoturizmin en önemli yararlarından bir tanesi yerel halka sağlanan doğrudan katkıdır. Bu katkılar arasında bölgeye özel yemek ve el sanatlarına olan talep nedeniyle, yerel halkın bu ürünleri satması için fırsat

yaratmasıdır. Bunun yanında ekoturizmin iyi yönetilmesi durumunda koruma alanları için ekonomik finans kaynağı olabilmektedir.

Ekoturizm iş olanağının kısıtlı olduğu alanlarda yerel halka iş olanağı sunmaktadır. Bu noktada yerel halkın bu işleri yapması ve rehberlik etmesi için eğitime de yer verilmesi gerekmektedir. Çünkü kırsal alanlarda genel olarak kalifiye eleman bulunmasında sıkıntı yaşanmaktadır [21]. Kalifiye eleman bulunmaması durumunda ortaya çıkabilecek diğer bir sorun ise uluslararası operatör ve acentelerin olması durumunda gelirin paylaşılması söz konusu olabilmektedir. Böyle bir durumda ekoturizm nedeniyle yerel halkın yeterli pay alamaması söz konusu olabilmektedir. Bu durum ise ekonomik etkisi bakımından olumsuz sonuçların ortaya çıkmasına neden olabilecektir [20].

2.8.3 Sosyo-kültürel etkiler

Ekoturizmin etkileri arasında sosyo-kültürel etkiler de yer almaktadır. Ekoturizm faaliyetleri esnasında yerel halk ile ziyaretçiler etkileşim içerisinde bulunmakta, böylece düşünce ve davranış açısından birbirlerini etkileyebilmektedirler. Bu durum da sosyo-kültürel etkileri ortaya çıkarmaktadır. Turizmin gelişmesi demek, aynı zamanda doğada ve bölgede değişim anlamı taşımaktadır. Turizm faaliyetlerinin yürütülmesi sırasında öncelikle yerel halkın turizm içerisinde yer alıp almak istemediklerinin belirlenmesi, yer almak istiyorlarsa ne şekilde yer almak istedikleri konularının bilinmesi gerekir. Ekoturizmin sosyal etkileri de bu soruların açıklanması ile ortaya çıkacaktır. Ekoturizmin en önemli amaçlarından bir tanesi bölge alanlarının korunması kadar kültürel değerlerinde korunması ve geliştirilmesidir [34].

Yerel halkın bölgede yapılan turizm faaliyetlerinden olumsuz yönde etkilenmesi durumunda, halk kültürel açıdan da etkilenecektir. Bu etkiler arasında turizmin yerel halktaki gelenek ve görenekler olumsuz etkilemesi yer almaktadır. Bunun yanında ekoturizmden beklenen faydaların topluma yansımamış olması, yerel halkın kendini dışlanmış hissetmesine, ilgisiz psikolojik yapı içerisine girmesine ve hayal kırıklığına uğramasına neden olabilir. Halkın fakir olduğu, gelen turistlerin zengin olduğu durumlarda da yerel halk, bu tür turizm faaliyetlerinden hoşlanmayabilir. Bunun en

önemli örneklerine gelişmemiş ülkelerde yapılan ekoturizm faaliyetlerinde görülebilmektedir. Bu durum yerel halkın ekoturizm faaliyetlerini benimsememesine neden olabilir [34].

2.9 Ekoturizm Çeşitleri

Ekoturizmin çeşitliliği farklı çalışmalarda farklı şekillerde yer almakla birlikte çeşitli şekillerde guruplara ayrıldığı görülmektedir. Bunun nedeni ise bu faaliyetlerin birden fazla alanla ilgisinin bulunmasıdır. Literatürde yapılan gurupların genel olarak ekoturizm faaliyetinin niteliğine göre ayrıldığı görülmektedir. Bunlar öğrenmeye dayalı, eğlenmeye dayalı ve dinlenmeye dayalı ekoturizm faaliyeti olarak sıralanmaktadır. Ekoturizm faaliyetlerinin çeşitliliği, bu faaliyetlerin farklı kesimlerden birçok insana hitap etmesine neden olmaktadır. Bu durum bu faaliyetlerin çeşitlendirilmesine neden olmuştur [35]. Ekoturizm faaliyetleri Tablo: 1.1’de yer almaktadır.

Tablo 2.1: Ekoturizm Faaliyetleri.

Öğrenmeye Dayalı Ekoturizm	Eğlenmeye Dayalı Ekoturizm	Dinlenmeye Dayalı Ekoturizm
Kuş Gözlemciliği	Bisiklet Turizmi	Kamp ve Karavan Turizmi
Botanik Turizmi	Atlı Doğa Yürüyüşü	Yayla Turizmi
Mağara Turizmi	Olta Balıkçılığı	
Yaban Hayatı	Av Turizmi	
Çiftlik Turizmi	Dağcılık	
	Balon Turizmi	
	Safari	
	Su Altı Dalış	

Kuş Gözlemciliği (Orniyoloji): Kuş gözlemciliği kuşların doğal yaşamlarında izlenmesi ve kuşlarla ilgili bilgi edinilmesini sağlayan bir faaliyettir. Kuşlar doğal yaşamları içerisinde izlenmekte olup, bu faaliyet genel olarak dürbün yardımı ile kuleler üzerinden yapılmaktadır. Ormanlık ve sazlık alanlar gibi doğal yaşamda yapılan kuş gözlemciliği, kuşların rahatsız edilmemesine özen gösterilerek ses, uçuş ve doğal yaşantıları izlenmektedir. Kuş gözlemciliğinde dikkat edilmesi gereken en önemli durum ise, kuşların yavrulama ve kuluçka dönemleridir. Kuşların doğal

yaşamına zarar vermekten kaçınmaya özen gösterilmelidir. Kuş gözlemciliği özellikle son dönemlerde dünyada ve Türkiye’de ilgi çeken bir konudur. Ülkemizin doğal şartları göz önüne alındığında birçok bölgesinin doğal şartlar açısından sulak arazilere sahip olması nedeniyle kuş gözlemciliğine uygun olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra Ülkemiz kuşların göç yolları üzerinde bulunması nedeniyle zengin bir kuş çeşitliliği bulunmaktadır [29].

Botanik Turizmi: Ülkemiz iklim koşulları ve doğası açısından incelendiğinde oldukça zengin bitki türüne sahip olduğu görülür. Bitki türleri bölgesel özelliklere göre farklılık göstermektedir. Bitkilerin bir bölümü yalnızca Ülkemizde bulunmaktadır. Özellikle nesli tükenmeye yüz tutmuş bazı bitkiler yalnızca Ülkemizde yetişmektedir. Bunun nedeni ise, Ülkemizin farklı bitki alanlarının birleşim noktasında bulunmasıdır [29].

Mağara Turizmi: Mağaralar bu tür alanların araştırılması ve haritalamasının yapılması açısından uygun bir doğa sporudur. Ayrıca mağaralar şehirlerin gürültülü ortamlarından uzaklaşmak, doğayla baş başa kalmak için çok uygun doğal alanlardır. Ekoturizm faaliyetleri içerisinde mağaralar çeşitli düzenlemeler yapılarak doğa turizminin hizmetine sunulmaktadır. Ülkemizde birçok mağara bu kapsamda turizmin hizmetine açılmış olup, ziyaret edilen mağara sayısı oldukça yüksektir. Ülkemizde bulunan mağara sayısının ise yaklaşık olarak kırk bin olduğu düşünülmektedir. Bu turizm çeşidini tercih eden kişiler ise, genel olarak macera düşkünü ve adrenalin tutkunu kimselerdir [36].

Yaban Hayatı: Yaban hayatı, tehlikeli ve yırtıcı hayvanların incelenmesi amacıyla yapılan bir ekoturizm çeşididir. Bu faaliyet akvaryum ve hayvanat bahçelerini ziyaret etmenin yanında bu tür hayvanları doğal ortamlarında ziyaret şeklinde de yapılmaktadır. Yaban hayatı bu gözlemlerin yanında yaban hayvanlarının korunması, bakımı, üretilmesi, geliştirilmesi ve yaşam alanlarının iyileştirilmesi amacıyla da yapılmaktadır. Aynı zamanda yaban kedisi, kurt, vaşak gibi bazı hayvanların incelenmesi ve gözlemlenmesi bu grup içerisinde değerlendirilmektedir. Ülkemizde kırk bin hayvan türünün yaşadığı, bu sayının daha da artacağı düşünülmektedir. Elde edilen verilen Ülkemizin fauna açısından oldukça zengin olduğunu göstermektedir [21].

Çiftlik Turizmi: Bu turizm türü, doğayla iç içe olabilmek, sebze ve meyve yetiştirebilmek ve toplamak amacıyla kurulmuş çiftliklerde yapılan bir faaliyettir. Bu turizm çeşidi özellikle gelişmiş ülkelerde oldukça ilgi gören bir faaliyettir. Ülkemizde ise bu turizm türü genel olarak Karadeniz, Akdeniz ve Ege bölgelerinde yoğun olarak ilgi görmektedir. Yapılan bu faaliyetlerle istihdam olanağı yaratılmakta, ek gelir elde etme fırsatı yakalanmakta, bölge kültürünü canlandırmakta ve göçü azaltmaktadır [37].

Bisiklet Turizmi: Ekoturizm türlerinden biri olan bisiklet turizmi, özellikle son yıllarda önemli derecede canlanmıştır. Ekoturizm kapsamında bazı seyahat acenteleri doğa turizmi çerçevesinde kırsal alanlara bisiklet turları düzenlemektedir. Böylece yapılan bu faaliyetlerle insanlar bir taraftan performanslarını sergilerken bir taraftan da doğa ile baş başa kalmaktadırlar. Ülkemizde birçok bölge bisiklet turu açısından uygun koşullara sahip olup, Ülkemizde Turizm Bakanlığı tarafından belirlenen turizm rotaları bulunmaktadır [25].

Atlı Doğa Yürüyüşü: Atlı doğa yürüyüşü ekoturizm kapsamında günümüzde ilgi gören faaliyetlerden biridir. Ekoturizm çeşitliliği içerisinde bulunan atlı doğa yürüyüşü, doğal ve tarihi güzelliklerin bulunduğu alanlara yapılan birkaç günlük ve gününbirlik geziler çerçevesinde yapılmaktadır. Bu turizm türünün yapılabilmesi için binicilik eğitimine gereksinim bulunmakta olup, alınan eğitimin arkasından bu gezilere iştirak edilmekte, uzun süreli gezi ve safari yapılabilmektedir [38].

Olta Balıkçılığı: Olta balıkçılığı genel olarak boş zamanların değerlendirilmesi amacıyla yapılan sportif bir faaliyettir. Bu faaliyet ekonomik bir amaç içermemesinin yanında bireysel olarak yapılan bir etkinliktir. Ülkemizin üç tarafı denizlerle çevrili olması, su kaynakları açısından zengin kaynaklara sahip olması, bu faaliyetin yoğun bir şekilde yapılmasına neden olmaktadır. Özellikle doğa ile baş başa kalınması açısından olta balıkçılığı ekoturizm içerisinde önemli bir yere sahip olup, bu faaliyete katılım gün geçtikçe artmaktadır [30].

Av Turizmi: Av turizmi yaban hayatının denetim altında tutulması, denetim altındaki yerlerin yerli ve yabancı turistlere açılması amacıyla yapılan ve ekonomimize katkı sağlayan bir faaliyettir. Ülkemizde yalnızca olgunluğa erişmiş hayvanların avlanmasına izin verilmektedir. Bu faaliyet sayesinde Orman İşletmeleri

önemli bir gelir elde etmektedir. Her yıl Ülkemizde yaban hayvanlarının türlerine göre avlanma süreleri belirlenmekte, avlanma süreleri ile ilgili kararlar alınmaktadır. Avcılar ise, bu süreçte avlanma izin belgesi çerçevesinde bu faaliyetleri yapabilmektedir. Avcılar belirlenen hayvan türlerinin dışındaki hayvanları avlayamamaktadır [39].

Dağcılık: Dağcılık sporu farklı şekillerde yapılabilmektedir. Bunlar kayaklı dacılık, buz tırmanışı, kaya tırmanışı ve dağ yürüyüşü olarak çeşitli şekillerde yapılmaktadır. Son yıllarda dağcılık sporuna ilgi oldukça artmıştır. Bunda en büyük etken ise, artan ilgi ile birlikte dağcılık kulüplerinin kurulması olmuştur. Günümüzde binlerce insan dünyanın çeşitli yerlerinde dağcılık yapmakta, bu faaliyeti yapabilmek için buldukları alanlardan başka yerlere gitmektedir. Bu faaliyet çerçevesinde insanlar değişiklik, macera ve heyecan yaşamaktadır [22].

Balon Turizmi: Balonla uçuş ilk olarak 18'nci yüzyılın sonlarında yapılmış olup, günümüzde hayli ilgi gören bir faaliyettir. Balonlar hafif hava veya ısıtılmış havayla çalışan araçlardır, Günümüzde ise turistik amaçlı kullanılmakta olup, balon gezileri sırasında geniş alanların fotoğrafları alınabilmektedir. Ülkemizde Kapadokya bölgesi balon turizmi açısından oldukça ilgi gören bir bölge olup, bölgedeki doğal güzellik balon turizminin ilgi görmesine neden olmuştur [25].

Safari: Safari ekoturizm etkinlikleri içerisinde doğanın keşfi olarak nitelendirilmektedir. Safari at ve cip ile olmak üzere iki şekilde yapılmaktadır. Safariler çoğu zaman yapılış yöntemleri açısından yanlışlıklar içermekte olup, bu durum çevrecileri harekete geçirmektedir. Bunun sebebi ise safarilerin yapılışı sırasında doğaya verilen zararlardır. Hal bu ki, doğanın keşfi sırasında duygusal tatminin yanında tecrübe kazanma ve öğrenme etkinliğinin kazanılmasının sağlanması gerekmektedir. Bu amaçla safarinin yapılması sırasında gerekli önlemlerin alınması, doğanın korunması ve koruma fikrinin ön plana çıkarılması gerekmektedir [38].

Su Altı Dalış: Su altı dalış, su altının arkeoloji, fauna ve florası gibi kültürel varlıklarını keşfetmek, görmek, resmini çekmek ve avlamak için yapılan turizm şeklidir. Bu faaliyet, eğitim, sportif ve tanıtım amaçlı olarak yapılmakta olup, aynı zamanda kıyılarda konaklama ve ağırlama hizmetlerini içermektedir. Günümüzde su

altı dalış gün geçtikçe büyüyen ve gelişen aktiviteler arasında yer almaktadır. Su altı dalışta, kaldırma amaçlı malzemeler ve benzeri ürünlerin kullanılması yasak olup, zaman saatinin, derinlik göstergesinin ve tüp basınç göstergesinin kullanılması zorunludur. Bunun yanında bu faaliyetin yapılması sırasında dalışı yaptıran kurum ve kuruluşların ilk yardım malzemesi bulundurma zorunluluğu bulunmakta olup, faaliyetin yürütülmesi sırasında kamera ve fotoğraf çekilmesi serbesttir [40].

Kamp Karavan Turizmi: Kamping konaklama alanlarında yapılan yaşantıyı ifade ederken, kamp kavramı çadır ve benzeri konaklama araçları ile yapılan konaklama biçimini ifade etmektedir. Kamp turizmi kırsal alanlardaki en önemli ekoturizm faaliyetlerinden biri olup, farklı gelir ve yaş gurubundaki turizmciler bu olanaklardan yararlanmaktadır. Karavan turizmi ise günümüzde önemli gelişme kaydetmiştir. Doğal yaşam ortamlarında karavan ve çadır gibi araçlarla sportif amaçlarla yapılan kamp turizmi ile bir taraftan etkileşim içerisinde faaliyet yapılırken, diğer taraftan doğa ile baş başa kalınmaktadır. Böylece yapılan faaliyetle hayatın farklı biçimleri öğrenilmektedir [38].

Yayla Turizmi: Yayla turizmi Türkiye’de olduğu gibi dünya genelinde yaygın olarak yapılan bir faaliyettir. Yayla turizmi kış ve yaz aylarında yapılan bir faaliyet olup, genel olarak yazları yüksek ve serin alanlarda, kış aylarında ise iklimin sıcak olduğu bölgelerde yapılmaktadır. Yayla turizminin kültürümüzde önemli bir yeri bulunmaktadır. Bu faaliyet içerisinde sosyo-kültürel yapının korunmasının yanında doğanın korunması da bulunmaktadır. Yayla turizmi genel olarak doğayı dinlemek ve doğayla baş başa kalmak amacıyla yapılmakta olup, temiz havada teknolojiye uzak şekilde yapılmaktadır. Ekoturizm açısından yaylalar ülkemizde önemli bir zenginlik alanlarıdır [29].

2.10 Dünyada ve Türkiye’de Ekoturizm

Ekoturizm tüm dünyada, turizm faaliyetleri içerisinde hızla büyüyen bir yapıya sahip olup, Birleşmiş Milletler tarafından da bu büyüme hızı kabul edilmektedir. Benzer şekilde Dünya Turizm Örgütü tarafından ekoturizm faaliyetlerinin hem turizm payı açısından, hem de turist sayısı açısından büyümeye devam edeceği belirtilmektedir. 1997 yılında yapılan bir araştırmaya göre ekoturizm faaliyetleri içerisindeki doğa

yürüyüşlerinin turizm harcamaları içerisinde %7'lik bir paya sahip olduğu belirtilmiştir. Yine Dünya Turizm Örgütü, ekoturizm faaliyetleri içerisinde yapılan doğa seyahatlerinin tüm turizm faaliyetleri içerisinde beş kat artış gösterdiğini, bu artış hızının %20 gibi bir artışa karşılık geldiğini belirtmiştir [41]. Ekoturizm faaliyetleri içerisinde bu büyüme hızının yakalanmasının en önemli nedenleri arasında ise, insanların çevreye karşı bilincinin artmış olması sayılmaktadır. Böylece doğaya ait görsel yayınlar daha fazla tanınır olmuştur. Her ne kadar ekoturizm ile ilgili çeşitli rakamlar ortaya konulsa da, aslında bu faaliyet alanlarının ekonomik boyutunun ölçülmesi oldukça zordur [41].

Bugün insan elinin çok az değdiği bakir sayılabilecek alanlar bugün ekoturizm açısından kaynak niteliği taşımaktadır. Ekoturizmin yoğun olarak yapıldığı alanlara bakıldığında da insan baskısının çok az olduğu yerler olduğu görülmektedir. Yine bu alanların yapılan faaliyetler çerçevesinde teknolojik ve çevre kirliliğinden uzak olduğu görülmektedir. Ekoturizm kaynağını doğal alanlardan almaktadır. Bu nedenle koruma altında bulunan alanlar koruma altında kalmakta, sürdürülebilir turizm anlayışına sahip olmaktadır. Dünya genelinde yaşanan olumsuz etkiler, yeni turizm anlayışının oluşmasına neden olmaktadır. Bunun yanında tüketici arzularındaki değişimler, insanların kitle turizminden uzaklaşmasına, macera, kültür ve doğa temelli turizm anlayışına yönelmelerine sebep olmuştur [42].

Turizm faaliyetleri Ülkemiz açısından değerlendirildiğinde ise son yıllara kadar turizm faaliyetlerinin deniz ve yaz ayları ile sınırlı kaldığı görülmüştür. Özellikle de Akdeniz ve Ege bölgeleri en fazla sekiz aylık sezon turizmine sahip olmuştur. Yılın belli döneminde biriken turizm sezonu ve yoğun turist baskısı, beraberinde çeşitli sorunları ortaya çıkarmıştır. Özellikle Ülkemizin iç kesimlerinde bulunan su zenginlikleri, ormanlar, dağlar ve yaylalar ile birlikte, yerel halka ait kültür dikkat çekmeye başlamıştır. Artık günümüzde doğa turizmi kıyı turizminin alternatifi veya tamamlayıcısı niteliği taşımaktadır. Özellikle Akdeniz Bölgesinin iç kısımlarında yer alan dağlar ve yaylalar turistik faaliyetlerle ön plan çıkmaya başlamıştır. Böylece turizmin kalitesi artmakta, kıyı turizminin alternatifi haline gelmektedir [43].

Dünya ölçeğinde Ülkemizin turizm potansiyeli değerlendirildiği zaman, Ülkemiz topraklarının önemli turizm alanlarına sahip olduğu görülmektedir. Topraklarımızın

kültürel ve tarihi mirasa sahip olması, farklı iklim koşullarına sahip olması ile sahillerinin oldukça önemli uzunluğa sahip olması Türkiye'nin ön plana çıkmasına neden olmaktadır. Ekoturizm açısından da Ülkemiz toprakları tek başına Avrupa ülkeleri ile kıyaslanabilir niteliktedir. Avrupa'da yaklaşık olarak on iki bin bitki türü, beş yüz çeşit kuş türünün varlığından söz edilirken, Ülkemizdeki bitki türü Avrupa'da bulunan bitki türünün çok daha üstündedir. Benzer şekilde 420 çeşit ile Ülkemizde önemli sayılabilecek kuş türü bulunmaktadır. Bunun yanı sıra akarsu ve gölleri ile kanyon, mağara, fauna ve florası açısından değerlendirildiğinde de ülkemizin önemli bir zenginliği sahip olduğu görülmektedir [44].

Ülkemizde kıyı turizminin etkisi günümüzde de devam etmektedir. Henüz ekoturizm faaliyetleri istenilen düzeye ulaşmamış olup, bu etkinliklerin artırılabilmesi için çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Bu kapsamda Turizm Bakanlığı çeşitli turizm projeleri yürütmektedir. Bunlar arasında Yayla Turizmi Projesi önemli yer tutmaktadır. Özellikle Karadeniz Bölgesi ve Akdeniz Bölgesindeki yaylalar göze çarpmakta olup, proje kapsamında 26 yayla, turizm merkezi olarak kabul edilmiştir. Fakat bu faaliyetler çeşitli sorunları da beraberinde getirmiş, bu bölgelerdeki yapılaşma tarım alanlarında tahribata yol açmıştır. Bunun yanında Turizm Bakanlığı ekoturizm kapsamında doğa yürüyüşü projesi de uygulamaya koymuş olup, böylece bakanlık bu faaliyetlerle turizmin tür ve aktivitelerini çeşitlendirmek, turizm alanlarının kullanımı ve dengesini sağlamak, bu alanların tanıtılarak hizmete sunulmasını sağlamak, sosyal ve ekonomik açıdan kaynak yaratmak istemiştir. Tüm bunların yanında Manavgat, Çoruh, Göksu ve Fırat nehirlerinin değerlendirilmesi amacıyla Kano Rafting Projesi Uygulamaya konulmuş, bu akarsular ekoturizm kapsamında değerlendirilmeye çalışılmıştır [44].

3. AKŞEHİR ve ÖZELLİKLERİ

3.1 Akşehir'in Jeolojik Özellikleri

Akşehir ilçesi Akarçay Havzası içerisinde bulunan ve Senozoik Dönemde oluşan çökel bir alan içerisinde bulunmaktadır. Jeolojik olarak Akşehir'in içerisinde bulunduğu havza; Isparta dirseğinin kuzeyinde bulunmaktadır. Sınırları, Kuzeyden Emir Dağları, Güneyden ise Sultan Dağları ile çizilmiştir. Akşehir'in kuzeyinde Üçkuyu, Güneyinde Sultan Dağı Fayı bulunmakta olup, günümüzde bu faylar aktif durumdadır. Akşehir'in içerisinde bulunduğu havza kapalı havza konumundadır [45]. Akarçay Havzası, yaklaşık olarak dikdörtgeni andırmakta olup, Kuzeybatı Güneydoğu istikametinde Afyon ile Ilgın arasında yer almaktadır. Bu havzanın su alma kapasitesi 7.340 kilometre kare olup, havzada dağlardan dik olarak beslenen mevsimlik dereler bulunmaktadır. Bu dereler çok miktarda tortul malzeme taşımakta olup, kaya toplulukları genel olarak Sultan Dağları tarafında bulunmaktadır. Sultan Dağlarının temel iskeletini bu kayalar oluşturmakta, bünyesinde kuvarsit, klorit, şist ve serizit bulundurmaktadır [46].

Sultan Dağlarında bol miktarda kireçtaşı bulunmakta olup, kireçtaşları genel olarak Sultan Dağlarının Güney kısmındadır. Bunlar genellikle aktif faylar aracılığı ile yükselen havza dolgusu konumundadır. Göl ve bataklıkların bulunduğu tortullar linyit damarı, kil taşı ve killi kireçtaşı içermektedir. Gölsel tortulların ortalama kalınlığı yaklaşık olarak 200 metre civarındadır. Bu tortullar, Eber ve Akşehir gölü çevresinde bulunmaktadır. Bu çöküntülerin denizden yükseltisi yaklaşık olarak 955 metre olup, kuzey ve güneyden dağ ve faylarla sınırlanmıştır [45]. Havzayı Güneyden Sultan Dağı ve Kumalar, Batıdan Ahır Dağı, Doğudan Ayır Dağı sınırlamıştır. Kuzeyindeki Dağlar ise; Ağın Dağı, Paşadağ ve Emir Dağıdır. Güneyde yer alan Sultan Dağı, Toros Dağlarının bir kolunu oluşturmaktadır. Sultan Dağının ortalama olarak yüksekliği 1.800 metre ile 2.000 metre arasında olup, Batı

kısımlarında bu yükselti 2.000 metre ile 2.200 metreyi bulmaktadır. Doğanhisar Bölgesinde ise yükseklik 1.600 metreye kadar düşmektedir [47].

Bölgeye en fazla yağış kış ve ilkbahar aylarında olmakta, yaz aylarındaki yağış miktarı oldukça azalmaktadır. Konveksiyonel yağış adı da verilen ve ısının havada yükselmesine bağlı olarak değişen yağış miktarı; toprak oluşumu açısından kimyasal ayrışma, dağılma, parçalanma şeklinde birleştirici ve yapıcı özelliğe sahip olurken; bu oluşumda iklim, bitki örtüsü, topografya ve zaman önemli rol oynamaktadır. Bu durum havzanın farklı toprak guruplarına sahip olmasına yol açmaktadır. Örneğin Afyon bölgesinde göl ve akarsu kıyılarında alüvyonel toprak çeşidine rastlanırken, Çay ve çevresinde kalkerli orman toprağı, Dereçine bölgesinin üst kısımlarında kalker gurubuna rastlanmaktadır.

Bölge biyo-coğrafik açıdan da farklı özelliklere sahip olup, Dinar bölgesi kısmi bir bariyer görevi yapsa da, bölgede bir taraftan İç Anadolu'nun kuru step özelliğı bulunurken, diğer taraftan havza Ege Bölgesinin Akdeniz ikliminden etkilenmektedir. Farklı floristik geçiş kuşağında bulunması nedeniyle Akşehir ve çevresinde farklı bitki türleri bulunmakta, farklı iklimleri temsil eden bitkilere de rastlanmaktadır [48]. Meşe ve karaçam gibi ormanlar zamanla tahrip olmuş, bunların yerine step daha geniş alana yayılmıştır. Mevcut olan kuru orman alanlar ise, birbirinden bağımsız hale gelmiş ve daralmıştır. Tundraya benzeyen yeşil alanlar da Sultan Dağlarının 2.000 metre yüksekliğinde bulunmaktadır. Fakat bu alanlar, ormanların tahribatı ile 1.900 metrelere kadar inmiştir. Üst kısımlarda ise geven, üçgül ve ayırık gibi türler bulunmaktadır [49].

3.2 Akşehir'in Coğrafi Konumu

Akşehir, Konya ilinin batısında yer almaktadır. Akşehir ilçesinin kuzeyinde Afyon iline bağlı Sultandağı ve Akşehir Gölü, batısında Isparta, doğusunda Iğın ve Tuzlukçu, güneyinde ise Doğanhisar ilçeleri bulunmaktadır. İlçenin batısını Sultan Dağı yamaçları, kuzey ve doğusunu ise ovalık alanlar çevrelemektedir. Akşehir ilçesinin büyük bir bölümünü Akşehir ovası olarak adlandırılan tektonik yapıya sahip ova oluşturmaktadır. Ova, alüvyon bakımında zengin çöküntü olarak nitelendirilmektedir. Yüzey şekli açısından ise çok fazla bir farklılık göstermediğı

görülen ova, hafif engebeli ve düz alanlardan oluşmakta olup, deniz seviyesinden 1.020 metre yüksekliktedir [50].

Akşehir ilçesi Afyon ile Konya arasına konumlanmış, bu iki şehir arasındaki demiryolu ve karayolu hattının üzerinde bulunmaktadır. Yine coğrafi olarak Sultan dağlarının eteklerinde yer alan Akşehir, Sultan dağlarının Kuzey yamacına bakan eteklerinde yer almaktadır. En yakın bölgedeki şehirlere ulaşım açısından Konya iline 132, Afyon iline ise 100 kilometre mesafededir [50]. Kapalı havza konumunda olan Akşehir ilçesinin en çukur bölgesini Akşehir Gölü oluşturmaktadır. Akşehir gölü, Sultan dağlarından doğarak, göle dökülen dereler tarafından beslenmekte olup, Akşehir gölünün beslenmesi yıldan yıla fark edebildiği gibi mevsimsel olarak da fark etmektedir. Bölgedeki en önemli çay Adıyan çayıdır. Söz konusu çay, Kuzey istikametinde akarak Akşehir Ovasını geçmekte ve göle dökülmektedir. Bu çayın dışındaki akarsular genel olarak debisi düşük ve daha kısadır. Bu akarsulardan en önemlileri ise; Yalvaçbeli, Çakıllar, Nadir ve Tekke dereleridir. Fakat genel olarak bazı çaylar yaz aylarında kesilirken, kurak dönemlerde neredeyse tamamının suları kesilmektedir.

3.3 Akşehir'in Ulaşımı

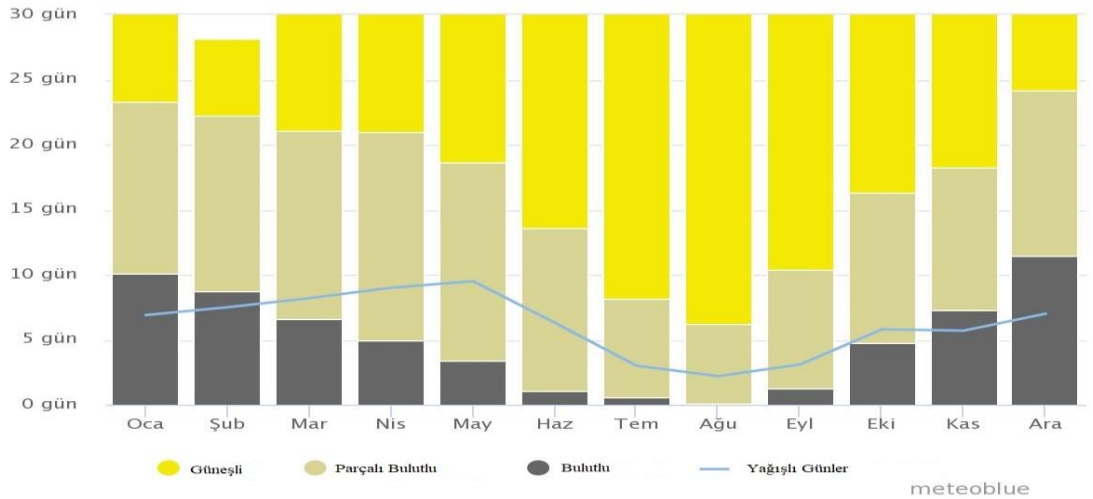
Akşehir, Türkiye'nin yüz ölçümü en büyük illerinden Konya iline bağlı ilçe olup, kültürel miras açısından önemli zenginliklere sahiptir. Akşehir ilçesi birçok uygarlığa ev sahipliği etmiş bir ilçe olmasının yanında Hititlere kadar uzanan tarihi yapısı, ilçede bulunan kalıntılarla ispatlanmıştır. Ayrıca ilçede Friglerden kalan ve Arkeoloji Müzesinde sergilenen bir çok eser bulunmaktadır. Bunların yanında Mellas Köyünün adını Lidya Prensi Mellas'dan aldığı düşünülmektedir. Akşehir'in tarihi geçmişi ve dokusu incelendiğinde, Akşehir'in geçmişten günümüze önemli yollar üzerinde olduğu görülmektedir. Bu doku hac yollarının yanında ticari ve askeri strateji açıdan İpek Yolu, Surre Yolu ve Kral Yolu gibi güzergahların buradan geçtiğini göstermektedir [51].

Günümüzde de Akşehir, kara ve demiryolu ile Avrupa'yı Ortadoğu'ya bağlayan önemli bir geçiş noktasında bulunmaktadır. Akşehir'in merkezi Afyon iline 94, Konya iline 135 kilometre mesafededir. Ayrıca Türkiye'nin büyükşehirlerinden

İstanbul iline 523, Ankara İline 260, İzmir İline 430, Adana iline 483, Antalya iline ise 400 kilometre mesafededir [52]. Bu merkezi konumu sayesinde gerek karayolu, gerekse demiryolu aracılığı ile Türkiye'nin batısında bulunan illeri Güneydoğu ve Doğu illerine bağlayan hat üzerinde bulunmaktadır. Ayrıca Türkiye'nin güneyinde bulunan Antalya, Afyon ve Ankara hattı bu nokta üzerinden geçmektedir [53].

3.4 Akşehir'in İklimi

Akşehir bölgesel olarak geçiş noktasında yer almaktadır. Bu nedenle yıl içerisinde farklı dönemlerde İç Anadolu Bölgesinin karakteristik iklim özelliklerini taşıırken, bunun yanında da Akdeniz Bölgesi ile Ege Bölgesinin iklimsel özelliklerinden de etkilenmektedir. Tüm bunların yanında küresel iklim değişiklikleri Akşehir Gölü havzasını önemli derecede etkilemektedir. Bölge sürekli olarak tektonik hareketlerden etkilenmekte olup, günümüzde de aktif olan Sultandağı Fay Hattı üzerinde bulunmaktadır. Buna bağlı olarak da yer kabuğunda çatlak ve kırıklar meydana gelmektedir. Bunun yanında Akşehir havzasının doğası, sanayinin ihtiyacı bulunan su, yine sanayileşmeye bağlı atıklar, tarımsal ve evsel su kullanımları nedeniyle olumsuz şekilde etkilenmektedir [54]. Akşehir'in güneşli, yağışlı ve bulutlu günleri Tablo 3.1'de yer almaktadır.

Tablo 3.1: Aylar itibariyle Akşehir'de güneşli, yağışlı ve bulutlu günler [71].

Akşehir Bölgesinde kışlar, soğuk ve yağışlı; yazlar ise sıcak ve kuraktır. Bölgenin yağış aldığı dönemler genel olarak kış ve ilkbahar aylarıdır. Kışlar genellikle sert

geçmekte olup, bahar mevsimi yazı andırmaktadır. İç Anadolu Bölgesinin en fazla yağış alan bölgelerinden birisi, Akşehir Bölgesidir. Yıl ortalaması değerlendirildiğinde sıcaklık 20 derece civarındadır. Son elli yılın ortalaması değerlendirildiğinde Temmuz-Eylül döneminde yağış miktarı 15 mm olarak gerçekleşirken, bu dönemin dışında kalan aylarda 55 ile 60 mm civarındadır. Akşehir'in yağış aldığı dönemler genel olarak kış aylarında kar şeklinde diğer aylarda ise yağmur şeklinde olmaktadır. Yıllan yıla yağış oranları değerlendirildiğinde yağışların yıl ve mevsimler bazında düzensiz olduğu görülmektedir. İklimsel değişikliklere rağmen halen Akşehir Gölü ve çevresi doğal yağışlar ile beslenmektedir [55].

3.5 Akşehir'in Demografik Özellikleri

İç Anadolu bölgesinde yer alan Akşehir, Sultan Dağlarının eteklerindedir ve bulunduğu bölgenin sosyal, ekonomik ve iklim özellikleri açısından farklı bir yere sahiptir. Geçmişte Ninova'dan Sart'a kadar uzanan Kral Yolunun bulunduğu hat üzerinde olan Akşehir, tıpkı geçmişte olduğu gibi, halen önemini korumaya devam etmektedir. Bölgede merkez ve çevresi yerleşim alanı olarak kullanılırken, yerleşim alanının dışında bulunan bölgeler tarımsal alan olarak kullanıma uygun olup, kuru ve sulu tarım ağırlık kazanmaktadır. Bölgede yetiştirilen tarımsal ürünler arasında baklagiller, tahıl ürünleri, hububat, pancar ve sanayi bitkileri önemli bir yere sahiptir [55].

Akşehir'in doğusu ovalık alanlardan oluşurken, batısı dağlık alanlardan meydana gelmektedir. İlçenin kurulmuş olduğu dağlık alanların yamaçlarının alt kısımları kalkıştılardan (%60-70 oranında kalsit içeren taş veya mermer) meydana gelmiş olup, daha üst bölümler kristal kireç taşlarından oluşmaktadır. Bunun yanında daha doğu bölgeler alüvyonlu alanlarla kaplıdır. Alüvyonlu alanların bulunduğu yerler ise genel olarak Reis, Eğrigöz ve Altuntaş bölgeleridir. Akşehir Bölgesinde yer yer bataklık ve sazlık alanlar da bulunmaktadır. Sultan Dağlarının bulunduğu bölgelerde çam, meşe, karaağaç ve makilik alanlar yer almaktadır. Sultan Dağlarından aşağılara gidildikçe de meyvelikler bulunmakta olup, Akşehir'in etrafında oldukça yoğun çeşitli ağaçlar bulunmaktadır. Sultan Dağları daha eski dönemlerde daha çok ormanlık alanlara sahipken, günümüzde hayvancılık ve bilinçsiz ağaç kesimleri

sebebiyle ormanlık alanlarda azalma yaşanmaktadır. Yapılan erozyon çalışmaları ile alan, yeniden ağaçlandırılmaya çalışılmaktadır [56]. Akşehir'in genel görünümü Şekil 3.1'de yer almaktadır.

Şekil 3.1: Akşehir'in genel görünümü [72].

2013 yılı sayımlarına göre Akşehir ilçesinin nüfusu 93.883 kişi olarak tespit edilirken, yine aynı yılda 2.079.225 kişi olan Konya nüfusunun %4,52'sini oluşturmaktadır. 2013 yılı verilerine göre Akşehir'de yaşayan 0 ile 14 yaş grubunda bulunanların sayısının oranı %21,15'e denk gelirken, 15 ile 64 yaş aralığında bulunanların oranı %67,19, 64 yaş ve üstünde olanların oranı ise %11,66'dır [56]. Temel eğitim açısından bakıldığında ise ilçenin okuryazar oranının %94,44'lük orana sahip olduğu görülmektedir. Bunun yanında okuryazar olmayanların oranı %5,56 olup, bunların büyük bölümünü ise, 65 yaş üstü kesim oluşturmaktadır. Eğitim açısından bakıldığında da Akşehir'in insan gücü açısından önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir. Akşehir ilçesine eğitim faaliyetleri açısından bakıldığında da, ilçenin rekabet üstünlüğü sağlayabilmek için sahip olunan değerleri eğitim faaliyetleri için kullandığı bilinmektedir [56].

Şekil 3.2: Akşehir’de yaşam [93].

Akşehir ilçesi kırsal ve kentsel nüfus hareketleri açısından incelendiğinde de geçmişten günümüze ilçede farklılıklar yaşandığı gözlemlenmektedir. Akşehir’in tarihsel geçmişine bakıldığında ise önemli oranda nüfus yoğunluğunun olduğu görülmekle birlikte, bu yoğunluğun yaşanmasında bölgede yaşayan Yörüklerin 19’ncü yüzyılda göçebe hayatından yerleşik hayata geçmesinin etkili olduğu görülmüştür. Kır ve kent nüfusu açısından karşılaştırıldığında 1927 yılında yapılan sayımlara göre kır nüfusu daha fazla iken, günümüzde kent nüfusunun kır nüfusunu geçtiği belirlenmiştir. 1927 yılı sayımlarına göre kır nüfusu 36.768 kişi olarak belirlenirken, 2007 yılı verilerine göre kır nüfusu 36.359 olarak belirlenmiştir. Buna karşılık 1927 yılı verilerine göre kent nüfusu 9.293 kişi olarak belirlenirken, ilk defa

kent nüfusunun kır nüfusunu geçtiği yıl olan 1990 yılında kent nüfusu 42.865 kişi olarak gerçekleşmiştir [57]. Akşehir'deki günlük yaşam Şekil 3.2'de yer almaktadır.

3.6 Akşehir'in Ekoturizmi Destekleme Düzeyi

Akşehir tarihsel süreç boyunca kültür, ticaret ve önemli bir yerleşim birimi olma özelliğini taşımış nadir yerlerden birisi olup, ilçe merkezinin tarihi Neolitik dönemlere dayanmaktadır. İlçede yapılan kazılarda Eski tunç, Kalkolitik çağı, Frig ve Hititlere ait kalıntı ve eserler bulunmaktadır. Ayrıca Kral Yolu olarak da bilinen ve Sardes ile Ninova'ya kadar varan ticaret yolları bu güzergahtan geçmiştir. Tüm bunlar Akşehir'in geçmişte de önemli bir yerleşim yeri olduğuna işaret eden bulgulardır. Bunun yanında Akşehir Roma ve Bizans dönemleri ile Selçuklular Dönemi ve Osmanlı İmparatorluğu döneminde kentsel ve kültürel olarak çok önemli gelişmeler olmuştur [58]. Akşehir'in tarihi değerleri Şekil 3.3'de yer almaktadır.

Şekil 3.3: Akşehir'in tarihi değerleri [93].

Bu tarihsel önemin yanında Akşehir, bir yerleşim yeri olarak sürekliliği olan bir yerleşim alanı ile vakıf eserlerinin en yoğun olduğu yerleşim birimlerinden bir tanesidir. Aynı zamanda ilçede 150’den fazla tescil edilmiş tarihi eser bulunmakta olup, Akşehir; İç Anadolu Bölgesinin korunabilmiş sokak dokuları örneğine sahiptir. Bu kadar tarihi dokuya sahip olmasına rağmen, Akşehir potansiyel açısından bu güne kadar yeterince değerlendirilememiştir. Özellikle de Akşehir’in Kurtuluş Savaşı sırasında batı cephesinin karargahı olması Akşehir’in önemini daha da arttırmaktadır. Bunun yanında bu şehrin, Nasrettin Hoca gibi dünyaca bilinen birinin adıyla birlikte anılması ve Nasrettin Hoca’nın türbesinin burada bulunması şehrin geleceği açısından önem taşımaktadır. Ayrıca ilçenin turizm olanakları ve doğal güzellikleri göz önüne alındığında turizm potansiyeli açısından değerlendirilmesi gereken önemli bir yerdir [52]. Şekil 3.4’de Akşehir Kent Ormanı

Şekil 3.4 Akşehir Kent Ormanı [93].

3.6.1 Akşehir’in kültürel yapısı

Akşehir maddi ve manevi kültürel zenginliği geçmişten günümüze taşıyabilen ender yerleşim alanlarından bir tanesidir. Özellikle halk kültürü Akşehir’de oldukça zengindir. Akşehir kültürü içerisinde fıkraları ile hem güldüren hem düşündüren Nasrettin Hoca yanında Akşehir’e özel Sıra Yarenleri Geleneği, Yöreye özgü Halk

oyunları, halk türküleri, masal ve hikayeler, tekerleme, bilmece, ninni ve maniler önemli yer tutmaktadır. Diğer önemli kültürel değerler arasında yöredeki düğün ve nişan törenleri, bölgeye özel yemekler, deyim ve atasözleri de sayılabilir [55].

Sıra Yarenleri: Yarenlik, Türk kültür geleneğinde farklı isimlerle adlandırılan halk kültürü geleneği arasında yer almaktadır. Gençler başta olmak üzere bu geleneği benimsemiş olanlar birbirlerini genel olarak yaren olarak adlandırmakta ve bu şekilde hitap etmektedirler. Akşehir’de özellikle gençler sırası ile bir yarenin evinde oturarak genellikle saz çalarak eğlenmekte, bu ise Akşehir’de sıra yarenler olarak adlandırılmaktadır. Sıra yarenleri içerisinde bir yönetim kadrosu da oluşmakta, bunlar; çavuş, bölükbaşı, yaren ağası, kahya beyi ve yiğitbaşı olarak adlandırılmakta, rütbe almayanlar ise yaren olarak nitelendirilmektedir. Şekil 3.5 sıra yarenlerini göstermektedir.

Şekil 3.5: Akşehir sıra yarenleri [75].

Halk Oyun ve Türküleri: Akşehir bölgesi halk oyun ve kültürleri açısından da zengin bir kültüre sahiptir. Bu türkü ve oyunlar arasında Ay oğlan, Akşehir dağları, Çapa yaparım çapa, Gedil zeybeği, kadifem kara, bir sabahtan, Bermende Zeybeği, Çarşıda gezen oğlan, Gıcılar, Emmiler, Yasiyan oyunu, Çarşıda gezen oğlan, karanfilsin, Turnalar gibi oyun ve türküler bulunmaktadır.

Yöresel Yemekler: Akşehir bölgesi kendine has yemek kültürü açısından da oldukça zengin bir kültüre sahiptir. Bölgeye özel yemekler arasında Kaymak baklavası,

Sakala sarkan, Ekmek aşı, Peynir baklavası, Zülbiye gibi yöresel tatlı ve yemekler bulunmaktadır.

Tarihi Efsaneler: Akşehir bölgesi tarihten gelen önemi nedeniyle tarihi efsaneler açısından da önemli bir yere sahiptir. Bunlar arasında en bilineni ise Akşehir'e düşman giremez efsanesidir.

Nişan ve Kına Törenleri: Akşehir ilçesi nişan ve kına törenleri açısından da bir takım kültürel özelliklere sahiptir. Özellikle nişan törenlerinde kadınlar ve erkekler için bayanlar ve erkekler şerbeti yapılmaktadır. Bayanlar şerbetinde, dünürlüğün arkasından oğlan evinde şerbet yapılarak komşular davet edilirken, yine erkek evinde kadınlar şerbetinin düzenlendiği günün akşamı erkekler için de tören düzenlenmektedir. Ayrıca yörede düğünün yapılmasından iki gün öncesinde eş, dost ve akrabalar eşliğinde kına yakılmaktadır. Kına esnasında Karanfilsin ve Gıcılar gibi türküler söylenerek kına yakılmaktadır. Aynı günün gecesinde ise erkek tarafında kına yakılmaktadır. Kına töreni Şekil 3.6'da yer almaktadır.

Şekil 3.6: Akşehir'de kına töreni [93].

Düğün Töreni: Düğün töreni öncesinde erkek tarafı, dost ve akrabalarla birlikte hamama gitmekte, hamam sonrasında ise damat kıyafet giydirilerek düğüne

hazırlanmaktadır. Ayrıca düğünün olduğu gün dost ve akrabalar düğün evinde ağırlandarak yemek verilmektedir. Yörede düğün yemekleri genel olarak düğün çorbası, yaprak dolması, hoşaf, haşlanmış et ve irmik helvasından oluşmaktadır. Yemekten sonra ise kız evine gelin almaya gidilmekte, ertesi gün misafirlere yine düğün yemeği verilmekte olup, bu yemek erte adıyla anılmaktadır.

3.6.2 Akşehir'in tarihi değerleri

Akşehir kültürel ve tarihi yönlerden İç Anadolu Bölgesinin önemli yerleşim yerlerinden bir tanesidir. Özellikle de Osmanlılar, Selçuklular, Karamanoğulları, Hamitoğulları ve Eşrefoğulları gibi birçok devlet ve beylik idaresi içerisinde bulunmuş, bu devlet ve beyliklerin önemli isim ve ileri gelenlerine ev sahipliği yapmıştır. Hatta bu devlet ve beyliklerinin ileri gelenlerinin birçoğu Akşehir'de vefat etmiştir. Burada vefat edip defnedilenler arasında Orhan Beyin torunu, Süleyman Paşa'nın kızı da bulunmaktadır. Bunun yanı sıra ilçede Karamanoğlu ve Selçuklu ailelerine ait çeşitli kalıntılara rastlanılmış olup, tarihi dönem olarak devlet ileri gelenlerinin gönderildiği bir merkez konumundadır. Ayrıca Akşehir tarihte çeşitli olaylara da sahne olmuştur. Örneğin Selçuklu sultanı olan Keyhüsrev, hristiyan halktan esir aldıklarını bu bölgeye göndermiş, gönderdiği halka toprak, tohum ve tarımda kullanacakları aletleri vererek burada üretimde bulunmalarını sağlamıştır. Tüm bunlar göz önüne alındığında Akşehir'in tarihte çeşitli devlet ve beyliklerin kültürlerinden etkilenmiş olduğu ve bu kültürlerin izlerini taşıdığı bilinmektedir [59].

Akşehir Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu tarafından doğal kentsel sit alanı kabul edilmiş, 15.11.1985 tarih ve 1569 sayılı yazı ile bu tescil edilmiştir. Ayrıca Mustafa Bey Höyüğü, Hıdırlık Mevkii ve Hıdırlık Mevkii'nin Kuzeybatısında yer alan Nekropol Alanı yine bu kararla sit alanı olarak tescil edilmiş; Akşehir'de bulunan ve bugün Arasta olarak bilinen alan, ticari sit alanı olarak kabul edilmiştir. Günümüzde Nasrettin Hoca'nın adı yalnızca Anadolu'da değil, neredeyse tüm dünya tarafından bilinmektedir. Tüm dünyada güldürü kaynağı olan Nasrettin Hoca'nın türbesi de, yine Nasrettin Hocayla birlikte anılan mezarlığın içerisinde bulunmaktadır. Bugün tüm dünya tarafından bilinen Nasrettin Hocaya ilgi oldukça fazla olup, aynı şekilde türbesi de yoğun şekilde ziyaret edilmektedir. Nasrettin Hoca Şekil 3.7'de yer almaktadır.

Şekil 3.7: Nasrettin Hoca “Parayı veren düdüğü çalar” Figürü [93].

Akşehir’de ayrıca Batı Cephesi Karargahı Müzesi bulunmaktadır. Bu bina 1921 ve 1922 yıllarında Batı Cephesi Karargahı olarak kullanılmış; Kurtuluş Savaşı yıllarında Büyük Taarruz buradan idare edilmiştir. Batı Cephesi Karargahı olarak kullanılan bu bina 1946 yılından itibaren müze olarak kullanılmaya başlanmıştır. Müze şu anda kendi adını taşıyan meydana bulunmakta olup, kullanım yoğunluğu oldukça yüksek olan bir yerde bulunmaktadır. Bu tarihi yapıların yanında Akşehir’de önemli ve tarihi dokuya sahip çeşitli camiler de bulunmaktadır. İmaret Camii bunlardan bir tanesidir. İmaret Camii Beyazıt döneminde 1510 yılında o dönemde Rumeli Beylerbeyi Hasan Paşa tarafından yapılmıştır. Cami bugüne kadar birkaç kez onarılarak ayakta tutulmaya çalışılmıştır.

İplikçi Camii 1337 yılında Orhan Gazi döneminde Ambardar Kerimin girişimleri ile yaptırılmış olup, geleneksel mimari açısından önemli bir yere sahiptir. İplikçi Camii yine tarihi özelliğe sahip Arasta içerisinde yer almaktadır. Adını ise iplik tüccarlarından almıştır. Daha sonradan ilavelerle büyütülen camii, 1547 yılında yangından dolayı zarar görmüş, 1894 yılında ise yeniden tamir ettirilerek kullanıma açılmıştır. İplikçi Camii günümüzde halen kullanılmaktadır. Bu tarihi camilerin

yanında Ulu Camii, Taş Medrese gibi tarihi yapılar da bulunmaktadır. Özellikle Taş Medrese İmarat, Hankah, Türbe ve Mescit gibi yapılardan oluşturularak kullanıma açılmış olup, günümüzde yalnızca türbe ve mescit kısımları kullanılabilir durumdadır. İplikçi Camii Şekil 3.8’de yer almaktadır.

Şekil 3.8: İplikçi Camii [93].

3.7 Akşehir’in Ekoturizm Potansiyeli

Akşehir geçmişten günümüze önemli olaylara ev sahipliği yapmış önemli yerleşim yerlerinden bir tanesidir. Bu önemine rağmen Akşehir, günümüzde turizm potansiyeli açısından değerlendirildiğinde beklenen noktaya gelmemiş durumdadır. Bu anlamda aslında Akşehir’in gerek doğal gerekse tarihi ve kültürel zenginlikleri

göz önüne alındığında keşfedilmeyi bekleyen bir bölge olduğu görülmektedir. Bunların yanı sıra turizmin geliştirilmesi için çeşitli faaliyetler de yürütülmektedir. Özellikle son dönemlerde Selçuklu mimari yapısına göre düzenlenen mezarlık duvar yapımı, Sokakların Sağıklaştırılması Projesi, tarihi dokuya sahip konakların restore edilmesi ile kentin turizm güzergahı içerisinde değerlendirilmesi ve benzeri faaliyetler, Akşehir'in turizm potansiyelinin ortaya çıkarılması açısından önem taşımaktadır [56].

Akşehir ilçesinin çok eski dönemlerden bu yana ticaret yolları üzerinde bulunması, çeşitli medeniyetlere ev sahipliği yapması, birçok medeniyetle etkileşim içerisinde olmasına neden olmuştur. Akşehir'e yerleşimin Neolitik Çağda başladığı düşünülmektedir. Akşehir'deki höyüklerden elde edilen testi ve küp gibi kalıntılar Milattan Önce 16'ncı yüzyılda bu bölgede yaşayan Hititlerin varlığını kanıtlamaktadır. Hititlerden sonra ise bu gölgede Frigyalılar yaşamış, arkasından ise bölge Pers egemenliği altına girmiştir. Akşehir'de bulunan bugünkü Ulupınar köyünde Midas'ın Çeşmesi adı verilen pınar bulunmaktadır. Mele Köyü ise Lidya prensesinin kocası olan Meles'in adını taşımaktadır. Bu dönemlerden sonra Roma ve Bizans egemenliği altında kalan Akşehir, 1071 Malazgirt savaşından sonra Türkleşmeye başlamıştır [64]. Akşehir'in günümüze kadar birçok medeniyetin egemenliği altına girmesi zengin bir kültür birikimine sahip olmasına yol açmıştır. Daha sonraki süreçte Selçuklular, Osmanlı İmparatorluğu ve Kurtuluş Savaşı döneminde Batı Cephesi Karargahı olarak kullanılması Akşehir'deki kültür mozaiğini zenginleştirmiştir. Selçuklu Döneminden kalma İmaret Camii bugün halen varlığını korumaktadır. Bunun yanında Akşehir, geç Osmanlı dönemi ile Cumhuriyetin kuruluşundan günümüze kadar gelen ve Türk kültürünü gösteren el sanatları ve mimari yapıyı içerisinde barındırmaktadır. Akşehir'de bulunan ve tarihi yönü ile tescillenmiş birçok ev bulunmaktadır [65].

Nasrettin Hoca Akşehir'in en önemli değerleri arasındadır. Nasrettin Hoca Türbesi 80 dönüm arazi içerisinde Akşehir'deki Nasrettin Mahallesiinde bulunmaktadır. Türbenin Selçuklu Dönemindeki durumu bilinmese de 1393 yılında Sultan Beyazıd'ın komutanlarından olan Mehmet'in türbeyi ziyaret ettiği, daha önceleri ahşap olan türbenin 1905 yılında mermer sütunlarla kaplandığı bilinmektedir [65]. 1956 yılından bu yana Akşehir'de Nasrettin Hoca ile ilgili altmışa yakın şenlik

düzenlenmiş olup, 1996 yılı Birleşmiş Milleler Eğitim Bilim ve Kültür Kurumu tarafından Nasrettin Hoca yılı olarak ilan edilmiştir. Yine Nasrettin Hocayı anlamak ve anlatmak amacıyla 1959 yılında kurulan Akşehir Nasrettin Hoca Turizm ve Kültür Derneği, Birleşmiş Milleler Eğitim Bilim ve Kültür Kurumu tarafından Somut Olmayan Kültürel Miras olarak akredite edilmiştir. Her yıl Akşehir’de düzenlenen Nasrettin Hoca Şenlikleri ile Dünyanın ve Türkiye’nin çeşitli bölgelerinden çok çeşitli akademisyen, yazar, gazeteci ve sanatçı buraya gelerek şenliklere katılmaktadır [66].

Akşehir, tarihi ve kültürel özelliklerinin yanında konumu, doğal güzellikleri ve mesire yerleri ile de önemli değerleri içerisinde barındırmaktadır. Özenle döşenmiş, sıcak, konforlu ve rahat ortamı ile Akşehir Evleri, yüzyıllar öncesinin yaşantısını günümüze taşıırken, çam kokusu ve yüzyıllık çınarları ile Hıdırlık Tepesi bu bölgede yaşayan yerel halka ve ziyaretçilere güzel bir sohbet ortamı sunmaktadır. Bunun yanı sıra kuş cıvıltılarının birbirine karıştığı, buraya gelen insanların piknik alanı olarak kullandığı ve dinlendiği, içerisinde Nimetullah Naçivani Türbesinin yer aldığı Akşehir Kent Ormanı insanların hoş vakit geçirdiği alanların başında gelmektedir. Bunların yanı sıra Nasrettin Hocanın fıkralarını anımsatan heykelleri, kafeteryaları ve hediyelik eşya satan yerlerin bulunduğu Gülmece Parkı, Akşehir’de en fazla ziyaret edilen yerler arasında bulunmaktadır. Tüm bunların yanında Akşehir’de yeşilin hakim olduğu birçok park alanı ve dinlenme mekanları bulunmaktadır [64].

Ülkemizin doğal güzellikleri arasında yer alan Akşehir Gölü bu bölgede yer almaktadır. Tatlı su kaynakları ile beslenen Akşehir Gölü kapalı bir havza şeklinde olup, tatlı su kaynakları ile beslenmesinden dolayı suyu tuzlu değildir. Akşehir Gölünde balıkçılık ve av turizmi açısından birçok kuş ve balık türleri bulunmaktadır. Aynı zamanda piknik ve dinlenme alanı olarak kullanılan Akşehir Gölü ve çevresi, yerli halk ve ziyaretçilerin sık olarak ziyaret ettiği alanların arasında bulunmaktadır [65]. Akşehir ve Eber Göllerinin bu bölgede yaratmış olduğu iklimin elverişli olması nedeniyle, dünyaca ünlü Napolyon Kirazı bu bölgede yetişmektedir. Akşehir ikliminin kendine has özelliklerine göre bu bölgede yetişen Napolyon Kirazı, 2004 yılında Akşehir Kirazı olarak tescil edilmiştir. Ayrıca yöre mutfağının en önemli lezzetlerinden bir tanesi peynir baklavası olup, bu lezzetin tescil edilebilmesi için gerekli çalışmalar yürütülmektedir [65].

Akşehir, Sultan Dağlarının eteklerinde kurulmuş bir yerleşim birimidir. Dağ turizmi açısından çok uygun koşullara sahip olan Sultan Dağlarının en yüksek noktası ise Gelincik Ana Tepesidir. Bölgenin fiziki koşullarının dağcılığa uygun olması, yürüyüş ve tırmanış açısından oldukça rağbet görmesine yol açmaktadır. Aynı zamanda kamp yapmaya da uygun olan bölgede çeşitli üniversite ve Türk Hava Kurumu ekiplerinin ilgisini buraya çekmiştir. Söz konusu kurumların öncülüğünde birçok ekip bu bölgeye gelerek dağların elverişli ortamından yararlanmakta, yamaç paraşütü ve dağcılık yapmaktadır [65].

Ülkemizde yapılan turizm seyahat harcamaları incelendiğinde 2017 yılında yaklaşık olarak 77,18 milyon seyahat hareketinin gerçekleştiği, bu seyahatlerde gerçekleşen toplam 35,31 trilyon harcamanın yaklaşık olarak 12,36 trilyon lirasının gezi, eğlence ve tatil amacıyla, 384 milyon lirasının kültür turizmi amacıyla 18,01 trilyon lirasının yakınlarını ziyaret amacıyla, 2,56 trilyon lirasının sağlık amaçlı 541,81 milyon lirasının ise toplantı, kurs ve seminer gibi nedenlerle kullanıldığı ortaya çıkmıştır. 2017 yılında seyahat başına harcanan tutar ise, ortalama 457 Türk Lirasıdır [68]. Konya ilinin turizm istatistikleri incelendiğinde ise Konya bölgesinde bulunan Turizm işletme belgeli acente sayısı toplam 144 olup, 38 adet Turizm İşletme Belgeli otel, 4 adet yatırım belgeli otel, 103 adet ise yatırım belgeli otel bulunmakta olup, 2017 yılında toplam 2 milyon 614 bin turist müzeleri ziyaret etmiştir [69]. 2017 yılında Akşehir’de bulunan müzelere yapılan ziyaretler incelendiğinde ise: Akşehir Nasrettin Hoca Müzesine yapılan ziyaret sayısı 9325, Akşehir Batı Cephesi Karargahı Müzesine yapılan ziyaret sayısı ise 7086’dır [70].

3.7.1 Yayla turizmi

Ülkemiz; tarihi, kültürel ve doğal güzellikler açısından önemli bir yere sahiptir. Bunun yanında Ülkemiz coğrafyasının üç tarafının denizlerle çevrili olması, iklimsel açıdan dört mevsimin yaşanıyor olması ile farklı inanç ve kültürel değerlerin günümüzde de devam ediyor olması, ülkemizin turizm açısından önemli bir potansiyele sahip olduğunu göstermektedir. Ülkemizin yayla turizmi potansiyeli özellikle diğer Avrupa ülkelerine göre daha yüksektir. Bunun temel nedeni ise Avrupa ülkelerinin kentleşme ve endüstrileşme nedeniyle otantik kültürünü

kaybetmesidir. Avrupa ülkeleri ile kıyaslandığında ise ülkemizin sürekli olarak gelişme içerisinde olması, kırsal ve kültürel değerlerini halen koruyor olması yayla turizmi açısından önemli bir potansiyel oluşturmaktadır. Bu potansiyelin önemli coğrafi yerlerinden bir tanesi de Akşehir ve çevresidir. Akşehir'in; Değirmenköy, Çimendere, Engilli, Çakıllar, Atakent, Çamlı, Cankurtaran, Saray, Ilıcak, Tekke, Kuruçay, Yaylabelen, Ulupınar ve Tekke gibi bölgelerinde yaylacılık kültürü halen varlığını devam ettirmektedir [57]. Ayrıca bu bölgelerde hayvancılık da önemli yer tutmakta olup, buralarda yetişen hayvanlar doğal yollardan beslenmekte, böylece organik ürünler elde edilmektedir. Akşehir'de satılan doğal ürünler Şekil 3.9'da yer almaktadır.

Şekil 3.9 Akşehir'de satılan doğal ürünler [93].

3.7.2 Avcılık ve balıkçılık

Avcılık, av sporuna meraklı olan insanların eğlence amaçlı yürüttüğü faaliyetlerden bir tanesidir. İnsanlar avcılık sporunun yanı sıra doğayı tanıma ve doğayla baş başa kalma fırsatını yakalamanın yanında tabiatın temiz havasından da yararlanmaktadır. Akşehir bölgesi açısından bakıldığında da bu bölgedeki doğal alanlar, av turizmi açısından değerlendirilebilir niteliktedir. Bu bölge av hayvanları açısından da oldukça zengindir [57]. Özellikle 14 Ağustos ile 29 Ocak arasında üveylık, bıldırcın

güvercin gibi hayvanlar avlanabilmektedir. 12 Ekimden başlayarak diğer yılın 29 Ekimine kadar kınalı keklik, ada tavşanı, ağaç sansarı ve tilki gibi hayvanlar avlanabilmektedir. Bölgede bulunan en önemli sazlık ve göl hayvanları arasında boz ördek, yeşilbaş ördek, kadife ördek, kıl kuyruk, tepeli pakta, fiyu, kaşık gaga gibi hayvanlar bulunmaktadır. Göl hayvanlarının avlanma sezonu 12 Ekimde başlamakta, 16 Şubatta bitmektedir. Akşehir bölgesinde bulunan Eber ve Akşehir gölleri olta balıkçılığı açısından önem taşımaktadır. Bunların yanında çay ve derelerde bulunan sazan ve alabalık türleri sportif olta balıkçılığı açısından oldukça uygundur. Avcılık ve olta balıkçılığı kentin gürültülü ortamından kaçmak isteyen ve doğaya özlem duyan alternatif bir eğlence yöntemidir [62]. Şekil 3.10'da Eber Gölü yer almaktadır.

Şekil 3.10: Eber Gölü [79].

3.7.3 Dağ turizmi

Dağ turizmi birçok insanın tırmanma ve yürüyüş şeklinde gerçekleştirdiği, dağların doğal ve temiz havasından yararlandığı turizm çeşidinden bir tanesidir. Akşehir'in Sultan Dağlarının eteklerinde kurulmuş olması yöreye dağ turizmi açısından avantaj sağlamaktadır. Bu yönüyle dağ turizmi Akşehir bölgesi açısından alternatif bir turizm çeşidi olarak ortaya çıkmaktadır. Sultan dağlarının bulunduğu bölgedeki en yüksek tepe Gelincik Tepesidir. Tepenin yüksekliği 2610 metre olup, bu tepe gerek

yürüyüş, gerekse kamp ve tırmanma açısından oldukça uygun bir konuma sahiptir [62]. Şekil 3.11’de Gelincik Tepesi yer almaktadır.

Şekil 3.11: Akşehir Gelincik Tepesi [93].

3.7.4 Yamaç paraşütü ve gençlik turizmi

Akşehir’in Sultan Dağlarının eteklerinde yer alması yamaç paraşütü ve gençlik turizmi açısından potansiyelini ortaya çıkarmaktadır. Türkiye’nin, hatta dünyanın çeşitli bölgelerinden farklı sosyal gruplara mensup birçok insan yamaç paraşütü yapabilmek için bu bölgeye gelmektedir. Bu etkinliğin yanı sıra insanlar bölgeyi gezme ve tanıma fırsatı da yakalamaktadır. Sultan Dağlarının yamaç paraşütüne uygun olması, birçok üniversitede öğrenim gören gençleri de bu bölgeye çekmekte,

üniversitelere ve Türk Hava Kurumuna bağlı kulüpler bölgeyi ziyaret etmekte, böylece bölgeyi tanıma fırsatı yakalamaktadır. Özellikle son dönemlerde ekoturizm açısından ulusal ve uluslararası alanda bölge tanıtılmaya çalışılmakta ve değerlendirilmektedir [63]. Akşehir'deki yamaç paraşütü etkinlikleri Şekil 3.12'de yer almaktadır.

Şekil 3.12: Akşehir'de yamaç paraşütü [51].

3.7.5 İnanç ve kültür turizmi

Kültür turizmi insanların eski medeniyetlere ait kalıntıları incelemesi, tarihi yapı, sanat eseri ve müzeleri ziyaret etmesi, keşif ve seyahatler hakkında bilgi sahibi olmasını içermektedir. Akşehir bölgesi de bu amaçla gezilebilecek en önemli yerlerden bir tanesi olup, kültür turizmi açısından önemli bir yere sahiptir. Birçok kaynakta Akşehir'de 19'ncü yüzyıla kadar çeşitli medreselerin olduğu yer almaktadır. Yine benzer şekilde tören ve dini toplantılara iştirak ve kutsal mekanların ziyaret edilmesi açısından da Akşehir önemli bir konumda olup, İslam kültürü açısından da birçok zenginliğe sahiptir [51]. Nasrettin Hoca Türbesi, bölgedeki en önemli ziyaret yerlerinden bir tanesidir. Konya merkezinde bulunan Mevlana Müzesini ziyaret edenler genel olarak yol güzergahında olması nedeniyle Akşehir'e de uğramakta, buradan da Nasrettin Hoca Türbesini ziyaret etmektedir. Bunların

yanında bölgede Hasan Paşa İmaret Camii, İplikçi Camii, Nimetullah Nahçivani ve Seyit Mahmut Hayrani gibi türbelerin bu bölgede bulunması ile Nasrettin Hoca Türbesi yılda 110 bin ziyaretçiyi kabul etmektedir. Bölgede bir tane de ermeni kilisesi bulunmakta olup, bu kilise şehrin dini açıdan geçmişi hakkında da bilgi vermektedir [56]. Akşehir Hasan Paşa Camii Şekil 3.13’de yer almaktadır.

Şekil 3.13: Akşehir Hasan Paşa Camii [93].

4. AKŞEHİR'İN EKOTURİZM POTANSİYELİNİ ve SWOT ANALİZİNİ BELİRLEMeye YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

4.1 Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmanın amacını Konya'nın Akşehir ilçesinin ekoturizm potansiyelinin ve SWOT analizinin belirlenmesidir. Akşehir, tarihi geçmişi, kültürel ve doğal kaynakları ile önemli bir zenginliğe sahiptir. İlk yerleşimin Neolitik Çağlara denk geldiği Akşehir, Eski Tunç, Frig, Hitit, Roma, Bizans, Selçuklular ve Osmanlı İmparatorluğu dönemlerinde önemini korumuş, Kurtuluş Savaşı döneminde Batı Garnizon Komutanlığı burada kurulmuştur [51]. Bunun yanında Akşehir yeşil bitki örtüsü, doğal ve tabii güzellikleri ile de iç Anadolu Bölgesinin en önemli yerleşim yerlerinden biridir. Akşehir'de kuru ve sulu tarım yapılmaktadır. Aynı zamanda zengin su kaynaklarına sahiptir ve çeşitli yerlerden gelen onlarca kaynak bulunmaktadır. Bu akarsular birleşmekte dere, çay ve ırmak haline gelerek Eber ve Akşehir gölüne dökülmektedir [63].

Akşehir'in Sultan Dağlarının eteklerinde kurulmuş olması, şehrin geniş bir ovaya sahip olması, ulaşım ve konaklama imkânlarının bulunması Akşehir'i doğal güzellikler açısından da ön plana çıkarmaktadır. Akşehir, yayla turizmi, yamaç paraşütü, avcılık ve olta balıkçılığı açısından da önemli avantajlara sahiptir. Dünya üzerinde birçok uçuş bölgesi şehir merkezinden oldukça uzakta yer almaktadır. Yamaç paraşütünün de yapıldığı Akşehir'in uçuş alanının şehir merkezine yakın olması, konaklama ve ulaşım kolaylığı sağlamanın yanında, herhangi bir kazanın meydana gelmesi durumunda hızlı ve güvenli müdahale olanağı da sağlamaktadır. Tüm bu etkiler yamaç paraşütü açısından Akşehir'i elverişli konuma getirmektedir.

Akşehir'in tarihi, kültürel ve doğal güzellikleri, yörenin ekoturizm potansiyeli açısından değerlendirilmesi ve araştırılması gerekliliğini ortaya koymuştur. Çalışma öncesi yapılan literatür çalışmasında Akşehir ilçesinin ekoturizm potansiyelini belirlemeye yönelik herhangi bir çalışma ile karşılaşılmamıştır. Bu çerçevede önemli bir turizm belgesi olarak dikkat çeken Akşehir ilçesinin ekoturizm potansiyelinin araştırılmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Akşehir'in ekoturizm potansiyelinin ortaya konulması, yöreyi merak edenler açısından önemlidir. Ayrıca bu çalışma,

ekoturizm alanında yapılacak planlama çalışmalarına ışık tutabilecek ve literatüre katkı sağlayabilecek potansiyelde değerlendirilebilir. Son olarak bu çalışma, Akşehir'in ekoturizm potansiyeli konusunda bir bakış açısı ortaya konulmasına imkân sağlayabilecektir.

4.2 Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada uygulanacak en uygun yöntem, araştırma konusu ile ilgili daha önce yapılmış çeşitli çalışmalardan yararlanarak belirlenmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda ekoturizm ve Akşehir'in ekoturizm kriterleri göz önünde bulundurularak, başta YÖK Tez Merkezi olmak üzere çeşitli veri tabanlarından makale ve tezler detaylı bir biçimde incelenmiştir. Araştırmanın kavramsal bölümü, literatürden faydalanılarak oluşturulmuş; uygulama kısmı için Akşehir'in ekoturizm potansiyelinin belirlenmesine yönelik keşif ve gözlem yöntemleri yanında veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır.

Araştırmada izlenen yol, anket formunun hazırlanması, anketin uygulanması, verilerin toplanması, analizinin yapılması ve değerlendirilmesi, elde edilen sonuçların yorumlanması, araştırma alanı ile ilgili gözlem, keşif ve fotoğraflama yapılması ve bir takım öneriler sunulması şeklinde yürütülmüştür. Daha önce yapılmış yerli ve yabancı kaynaklardan literatür taraması yapıldıktan sonra, Akşehir ve bölgesinin konumu, bitki örtüsü, yeryüzü şekilleri, florası, kültürel ve tarihsel özellikleri ile bölgeye özgü özellikler belirlenmeye çalışılmıştır. Bunun yanı sıra çalışma alanının ulaşım imkânları, yöreye ait değerler, sosyo-ekonomik durum ile tarihi, kültürel, doğal ve coğrafik güzellikler araştırılarak fotoğraflanmaya çalışılmıştır. Çalışmanın yürütülmesi esnasında ulusal ve yerel internet sitelerinden de faydalanılmıştır.

Anket hazırlanırken soruların bazıları, Külekçi (2012)'nin "Oltu ve Olur (Erzurum) İlçeleri Doğal ve Kültürel Kaynaklarının Ekoturizm Açısından Değerlendirilmesi" [60] isimli çalışmasından aynen veya uyarlanarak; bazıları da çalışmanın içeriği doğrultusunda Ekoturizm, SWOT ve Akşehir ile ilgili literatürden faydalanılarak oluşturulmuştur. Anket, yörede çalışan insanlar ve ziyaretçilere uygulanmıştır. Toplam 150 anketin kullanıldığı çalışmada Rastgele Örneklem Seçim Yöntemi

kullanılmıştır. Anketler hafta içi ve hafta sonlarında uygulanmış olup, kullanılan anket formu ekte yer almaktadır.

Araştırma anketi, üç bölümden oluşmaktadır. Anket formunun ilk bölümü katılımcıların demografik özelliklerini belirlemeye yönelik 8 sorudan; ikinci bölümü yöre halkı ve ziyaretçilerin ekoturizme bakış açılarını belirlemeye yönelik 11 soru ile 5’li likert tarzında düzenlenmiş 30 ifadeden oluşmaktadır. Üçüncü bölümde ise Akşehir ilçesinin ekoturizm açısından SWOT analizinin yapılmasına yönelik sorular yer almaktadır. Anketin SWOT analizi soruları toplam 37 ifadeden oluşmakta olup; Güçlü yönleri (Strength) belirlemeye yönelik 17 ifade, zayıf yönlerini (Weakness) belirlemeye yönelik 10 ifade, fırsatları (Opportunity) belirlemeye yönelik 5 ifade ve tehditleri (Threat) belirlemeye yönelik 5 ifadeden oluşmuştur. SWOT analizi soruları “çok az önemli” ile “çok önemli arasında 9’lu likert’e göre düzenlenmiş olup; 1-3 arası “çok az önemli”, 4-6 “önemli”, 7-9 “çok önemli” olarak düzenlenmiştir.

SWOT analizleri iş yönetimlerinin belirlenmesine yönelik olarak 1970’li yıllarda kullanılmaya başlayan bir yöntem olup, günümüzde SWOT analizinden çok farklı alanlarda yararlanılmaktadır. Planlama aracı olarak kullanılan bir yöntem olan SWOT kavramı; Strength (Güçlü Yönler), Weakness (Zayıf yönler), Opportunity (Fırsatlar) ve Threat (Tehditler ve tehlikeler) kelimelerinin ilk harflerinin birleştirilmesi ile oluşturulmuştur. SWOT kapsamında araştırma konusunun mevcut durumu ve geleceği ile ilgili detaylı analizler yapılmakta; dört boyut için yapılan analizlere göre stratejik bir bakış açısı geliştirilmeye çalışılmaktadır [61]. Bu doğrultuda SWOT analizi yardımıyla iç ve dış etkenlerin potansiyeli göz önüne alınarak zayıf yönler ve tehditlerin etkileri azaltılmaya, bunun karşılığında fırsat ve güçlü yönlerden en üst düzeyde yararlanılmaya çalışılmakta, stratejiler geliştirilmektedir.

Verilerin toplamak amacıyla uygulanan anket formları, anketin yapılış sırasına göre numaralandırılarak SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 22 versiyon istatistik programına girilmiştir. İstatistiksel veri olarak öncelikle tanımlayıcı istatistikler; frekanslar, yüzdelik değerler ve standart sapmalar betimsel istatistik değer olarak kullanılmıştır. Hemen arkasından örneklem grubu ile yerel halk ve ziyaretçilerin ekoturizm ile ilgili algılarının ölçüldüğü soruların grup ortalamaları arasında farklılaşmanın olup olmadığının belirlenmesi için One way Anova ve Independent-

Samples T Test yapılmış, elde edilen sonuçlar yorumlanmıştır. Anket formunun son bölümünde SWOT analizi soruları ile Akşehir'in mevcut durumunun belirlenmesine çalışılmıştır. Akşehir'in ekoturizm potansiyeli ile ilgili; karar ölçütleri güçlü, zayıf, tehdit ve fırsatlar olmak üzere önem derecesine göre birden dokuza kadar sıralanarak, olumlu veya olumsuz duruma göre değerlendirilmiştir.

4.3 Araştırmanın Bulguları

Ekoturizm potansiyelinin belirlenmesinde yörenin tarihsel, kültürel ve doğal varlıklarının önemi olduğu kadar yerli halk ve ziyaretçilerin turizm ile ilgili talepleri de önem taşımaktadır. Talebin oluşmaması durumunda iyi bir turizm politikasının oluşturulması çok mümkün olmamakla birlikte, bölgeyi bilen insanların algılarının bilinmesi gerekmektedir. Akşehir gerek tarihi yapısı gerekse geçmişten gelen kültürel yapısı nedeniyle birçok doğal ve kültürel değeri içerisinde barındırmaktadır. Bu tarihi kültürünün yanında Akşehir'in doğal güzellikleri, günümüze kadar gelen el sanatları ve mimari eserleri de yöre açısından büyük önem taşımaktadır. Tüm bu faktörler göz önünde bulundurularak Akşehir ilçesinin ekoturizm potansiyelinin belirlenmesine yönelik olarak daha somut bilgiler elde edebilmek amacıyla anket uygulanmıştır. Yüz yüze görüşme tekniği ile 150 kişiye ulaşılmıştır. Anket formlarının analizi sonucunda aşağıda, katılımcıların demografik bulguları, Akşehir'in ekoturizm potansiyeline ilişkin katılımcıların görüşlerine ait bulgular ve Akşehir ilçesinin SWOT analizine ilişkin bulgular yer almaktadır.

4.3.1 Demografik bulgular

Katılımcılarla yüz yüze yapılan anketler, öncelikle SPSS programına girilmiş, katılımcıların demografik özelliklerine yönelik frekans analizi ve tanımlayıcı istatistikler yapılmıştır. Katılımcıların yaş grupları 20 ile 29 yaş, 30 ile 39 yaş, 40 yaş ve üzeri şeklinde gruplandırılmış olup, elde edilen verilere göre çalışmaya katılan katılımcıların 52 (%34,7) tanesi 20 ile 29 yaş aralığında; 57 (%38,0) tanesi 30 ile 39 yaş aralığında, 41 (%27,3) tanesi ise 40 yaş ve üzerindedir. Anketi cevaplayanların yaş grupları Tablo 4.1'de yer almaktadır.

Tablo 4.1: Katılımcıların Yaş Dağılımı.

	Frekans (n)	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
20 ile 29 Yaş	52	34,7	34,7	34,7
30 ile 39 Yaş	57	38,0	38,0	72,7
40 Yaş ve Üzeri	41	27,3	27,3	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Katılımcıların demografik özellikleri arasında medeni duruma da yer verilmiş olup, anket formunda medeni durum evli, bekar ve boşanmış olarak düzenlenmiştir. Bu kriterlere göre ankete katılan katılımcıların 62 (%41,3) tanesi evli, 56 (%37,3) tanesi bekar, 32 (%21,3) tanesi ise boşanmıştır. Medeni durumla ilgili dağılımlar Tablo 4.2’de yer almaktadır.

Tablo 4.2: Katılımcıların Medeni Durum Dağılımı.

	Frekans (n)	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Evli	62	41,3	41,3	41,3
Bekar	56	37,3	37,3	78,7
Boşanmış	32	21,3	21,3	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Anket formunda katılımcıların eğitim durumları lise, Ön Lisans, Lisans, Yüksek Lisans, doktora şeklinde kodlanmıştır. Buna göre eğitim seviyesi ile ilgili dağılımlar; Lise mezunu 87 (%58,0) kişi, Ön Lisans mezunu 39 (%26,0) kişi, Lisans mezunu 6 (%4,0) kişi, Yüksek Lisans mezunu 7 (%4,7) kişi, Doktora 2 (%1,3) kişidir. Katılımcılardan 9 (%6,0) kişi eğitim durumunu belirtmek istememiştir. Eğitim durumunu belirtmeyenlerin büyük bölümünün ilköğretim mezunu olduğu düşünülmektedir. Katılımcılar eğitim durumu ile ilgili dağılımlar Tablo 4.3’de yer almaktadır.

Tablo 4.3: Katılımcıların Eğitim Durumu Dağılımı.

	Frekans (n)	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Belirtilmemiş	9	6,0	6,0	6,0
Lise	87	58,0	58,0	64,0
Ön Lisans	39	26,0	26,0	90,0
Lisans	6	4,0	4,0	94,0
Yüksek Lisans	7	4,7	4,7	98,7
Doktora	2	1,3	1,3	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Ankete katılan deneklerin gelir durumları 1600 ve altı, 1601 ile 3000 arası, 3001 ile 5000 arası, 5001 ile 10000 arası, 10000 ve üzeri şeklinde kodlanmıştır. Elde edilen verilere göre katılımcıların 42 (%28,0) tanesi 1600 ve altında gelire, 56 (%37,3) tanesi 1601 ile 3000 lira arasında gelire, 32 (% 21,3) tanesi 3001 ile 5000 arasında gelire, 12 (%8,0) tanesi 5001 lira ile 10000 lira arasında bir gelire, 1 (%0,7) tanesi ise 10000 lira ve üzerinde bir gelire sahiptir. Ankete katılanların 7 (%4,7) tanesi gelirini belirtmek istememiştir. Gelir durumu ile ilgili veriler Tablo 4.4’de yer almaktadır.

Tablo 4.4: Katılımcıların Gelir Dağılımı.

	Frekans (n)	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Belirtilmemiş	7	4,7	4,7	4,7
1600 ve Altı	42	28,0	28,0	32,7
1601 ile 3000 Arası	56	37,3	37,3	70,0
3001 ile 5000 Arası	32	21,3	21,3	91,3
5001 ile 10000 Arası	12	8,0	8,0	99,3
10000 ve Üzeri	1	,7	,7	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Ankette katılımcıların Akşehir’de bulunma sebebi de sorulmuş, anket formunda yerli ve yabancı olmak üzere iki kategoriye ayrılmıştır. Elde edilen verilere göre ankete katılan 150 katılımcıdan 95 (%63,3) tanesi yerli halktan, 51 (%34,0) tanesi ise turist konumunda olduğunu belirtmiştir. Katılımcılardan 4 (%2,7) tanesi her hangi bir seçenek işaretlememiştir. Katılımcıların konumu ile ilgili veriler Tablo 4.5’de yer almaktadır.

Tablo 4.5: Katılımcıların Yerli Yabancı Dağılımı.

	Frekans (n)	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Belirtilmemiş	4	2,7	2,7	2,7
Yerli	95	63,3	63,3	66,0
Yabancı	51	34,0	34,0	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Katılımcılara anket çerçevesinde herhangi bir doğa, spor veya av derneklerine üye olup olmadıkları da sorulmuştur. Anketten elde edilen veriler katılımcıların 47 (%31,3) tanesi üye oldukları doğa, spor veya av derneği olduğunu belirtirken, 102 (%68,0) tanesi herhangi bir üyeliğinin olmadığını belirtmiştir. Katılımcılardan bir tanesi ise bu soruyu yanıtızsız bırakmıştır. Katılımcıların üyelikleri ile ilgili veriler Tablo 4.6’da yer almaktadır.

Tablo 4.6: Katılımcıların Dernek Üyeliği Dağılımı.

	Frekans (n)	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Belirtilmemiş	1	,7	,7	,7
Var	47	31,3	31,3	32,0
Yok	102	68,0	68,0	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

4.3.2 Katılımcıların Akşehir’in ekoturizm potansiyeline ilişkin algılarına yönelik bulgular

Katılımcılara Akşehir’in ekoturizm potansiyeli ile ilgili sorular da yöneltilmiştir. Akşehir’in ekoturizm potansiyeli algısının ölçülmesi için katılımcılara beşli likert şeklinde 30 adet soru yöneltilmiş olup, anketten elde edilen veriler ışığında frekans ve tanımlayıcı istatistik analizleri yapılmıştır. Katılımcıların, yöneltilen soruları, “Kesinlikle Katılıyorum, Katılıyorum, Kararsızım, Katılmıyorum ve Kesinlikle Katılmıyorum” şeklinde cevaplamaları istenmiştir. “Yöredeki ekoturizme uygun zengin doğal kaynaklar ve bozulmamış çevre yöre turizmini olumlu yönde etkiler” ifadesine, katılımcılardan 105 (%70,0) kişi, Kesinlikle Katılıyorum, 22 (%14,7) kişi Katılıyorum, 13(%8,7) kişi kararsızım cevabını vermiştir. Elde edilen bulgulara göre, katılımcıların %84,7’si, bozulmamış çevre ve zengin doğal kaynakların ekoturizme

katkı sağlayacağını düşündüğü anlaşılmaktadır. Yöredeki ekoturizme uygun zengin doğal kaynaklar ve bozulmamış çevre yöre turizmini olumlu yönde etkiler ifadesine verilen cevaplar ve yüzdelik dağılımları Tablo 4.7’de yer almaktadır.

Tablo 4.7: Yöredeki zengin doğal kaynaklar ve bozulmamış çevrenin ekoturizmi olumlu yönde etkileyeceğine ilişkin bulgular.

	Frekans (n)	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Kesinlikle Katılıyorum	105	70,0	70,0	70,0
Katılıyorum	22	14,7	14,7	84,7
Kararsızım	13	8,7	8,7	93,3
Katılmıyorum	6	4,0	4,0	97,3
Kesinlikle Katılmıyorum	4	2,7	2,7	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Katılımcılara yöneltilen diğer bir soru ise “Yöre mutfağının yöre ekoturizmine olumlu katkı sağlayıp sağlamayacağı” konusundadır. Katılımcılar bu ifadeyi 66 (%44,0) kişi Kesinlikle Katılıyorum, 62(%41,3) kişi Katılıyorum, 13(%8,7) kişi ise Kararsızım şeklinde yanıtlamıştır. Elde edilen bulgular, katılımcıların bu ifadeye %85,3 oranında olumlu yaklaştığını göstermektedir. Yöre mutfağının çeşitliliğinin ekoturizme katkı sağlayıp sağlamayacağı konusundaki ifadeye ait veriler Tablo 4.8’de yer almaktadır.

Tablo 4.8: Yöre mutfağının çeşitliliğinin yöre ekoturizmini olumlu yönde etkileyeceğine ilişkin bulgular.

	Frekans (n)	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Kesinlikle Katılıyorum	66	44,0	44,0	44,0
Katılıyorum	62	41,3	41,3	85,3
Kararsızım	13	8,7	8,7	94,0
Katılmıyorum	6	4,0	4,0	98,0
Kesinlikle Katılmıyorum	3	2,0	2,0	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Katılımcılara yöneltilen diğer bir soru ise “Yöre insanının olumlu imajı ekoturizmi olumlu yönde etkiler” ifadesidir. Bu ifadeye katılımcıların 47(%31,3) tanesi Kesinlikle Katılıyorum, 62(%41,3) tanesi Katılıyorum, 28(%18,7) kişi ise Kararsızım ifadesini işaretlemiştir. Elde edilen veriler katılımcıların %72,3’ünün yöre insanının olumlu imajının ekoturizme katkı sağlayacağını düşündüğünü göstermektedir.

Yörede yaşayan insanların olumlu imajlarının ekoturizmi olumlu etkileyip etkilemeyeceği konusundaki veriler Tablo 4.9’de yer almaktadır.

Tablo 4.9: Yöre insanının olumlu imajının ekoturizmi olumlu yönde etkileyeceğın ilişkin bulgular.

	Frekans (n)	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Kesinlikle Katılıyorum	47	31,3	31,3	31,3
Katılıyorum	62	41,3	41,3	72,7
Kararsızım	28	18,7	18,7	91,3
Katılmıyorum	5	3,3	3,3	94,7
Kesinlikle Katılmıyorum	8	5,3	5,3	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Katılımcılara yöneltilen diğér bir ifade ise, “Yörenin sahip olduğu doğal ve tarihi değérler yöre ekoturizmini olumlu yönde etkiler” ifadesidir. Katılımcılardan 44 (%29,3) tanesi Kesinlikle Katılıyorum, 59(%39,3) tanesi Katılıyorum, 37(%24,7) tanesi ise Kararsızım şeklinde yanıtlamıştır. Bu ifadeye olumlu bakanlar, genel toplam içerisinde %68,7 oranındadır. Yörenin sahip olduğu doğal ve tarihi değérlerin ekoturizmi olumlu etkileyip etkilemeyeceği konusundaki veriler Tablo 4.10’da yer almaktadır.

Tablo 4.10: Yörenin sahip olduğu doğal ve tarihi değérlerin yöre ekoturizmini olumlu yönde etkileyeceğine ilişkin bulgular.

	Frekans (n)	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Kesinlikle Katılıyorum	44	29,3	29,3	29,3
Katılıyorum	59	39,3	39,3	68,7
Kararsızım	37	24,7	24,7	93,3
Katılmıyorum	5	3,3	3,3	96,7
Kesinlikle Katılmıyorum	5	3,3	3,3	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Katılımcılara yöneltilen diğér bir ifade ise “Akşehir ilçesi ve yakın çevresine ait köy düğünleri, Yörük şölenleri gibi etkinlikler ekoturizmi olumlu yönde etkiler” ifadesidir. Katılımcılardan 35(%23,3) tanesi bu ifadeye Kesinlikle Katılıyorum şeklinde cevaplarırken, 62(%41,3) tanesi katılıyorum, 35(%23,3) tanesi ise Kararsızım cevabını vermiştir. Verilen cevaplar incelendiğinde katılımcıların %64,7’sinin bu konuya olumlu baktığını göstermektedir. Akşehir ve çevresindeki köy düğünü,

Yörük şölenlerinin ekoturizme katkı sağlayıp sağlamayacağı konusundaki veriler Tablo 4.11’de gösterilmektedir.

Tablo 4.11: Akşehir ilçesi ve yakın çevresine ait köy düğünleri, yörük şöleni gibi etkinliklerin ekoturizmi olumlu yönde etkileyeceğine ilişkin bulgular.

	Frekans (n)	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Kesinlikle Katılıyorum	35	23,3	23,3	23,3
Katılıyorum	62	41,3	41,3	64,7
Kararsızım	35	23,3	23,3	88,0
Katılmıyorum	10	6,7	6,7	94,7
Kesinlikle Katılmıyorum	8	5,3	5,3	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Katılımcılara yöneltilen diğer bir ifade ise, “Akşehir’in coğrafi konumu ekoturizmi olumlu etkiler” ifadesidir. Katılımcılardan 38(%25,3) kişi bu soruya Kesinlikle Katılıyorum, 45(%30,0) kişi katılıyorum, 39(%26,0) kişi ise Katılmıyorum şeklinde cevap vermiştir. Bu sorudan elde edilen verilere göre katılımcıların %55,3’ü bu konuya olumlu bakmaktadır. Coğrafi konunun ekoturizme katkı sağlayıp sağlamayacağı ile ilgili dağılımlar Tablo 4.12’de yer almaktadır.

Tablo 4.12: Akşehir’in coğrafi konumunun ekoturizmi olumlu etkileyeceğine ilişkin bulgular.

	Frekans (n)	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Kesinlikle Katılıyorum	38	25,3	25,3	25,3
Katılıyorum	45	30,0	30,0	55,3
Kararsızım	39	26,0	26,0	81,3
Katılmıyorum	17	11,3	11,3	92,7
Kesinlikle Katılmıyorum	11	7,3	7,3	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Katılımcılara yöneltilen diğer bir ifade ise “Akşehir ilçesinin Hitit ve Firiglere uzanan tarihi geçmişi, Sard’dan başlayarak Ninova’ya uzanan ve İpek Yolu ve Kral Yolu olarak bilinen ticaret yolu üzerinde olması turizm ve ekoturizmin gelişimini olumlu yönde etkileyebilir” ifadesidir. Katılımcılardan 47(%31,3) tanesi bu ifadeye Kesinlikle Katılıyorum, 53(%35,3) tanesi Katılıyorum, 26(%17,3) tanesi ise Kararsızım yanıtını vermiştir. Bu ifadeye olumlu bakanların oranı toplam %66,7 kişidir. Bu ifadeye ait veriler Tablo 4.13’de yer almaktadır.

Tablo 4.13: Akşehir’in Hitit ve Firiglere uzanan tarihi geçmişi ile ticaret yolu üzerinde olmasının turizm ve ekoturizmin gelişimini olumlu yönde etkileyebileceğine İlişkin Bulgular.

	Frekans (n)	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Kesinlikle Katılıyorum	47	31,3	31,3	31,3
Katılıyorum	53	35,3	35,3	66,7
Kararsızım	26	17,3	17,3	84,0
Katılmıyorum	12	8,0	8,0	92,0
Kesinlikle Katılmıyorum	12	8,0	8,0	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Katılımcılara sorulan diğer bir soru ise “Akşehir’de bulunan Nasrettin Hoca başta olmak üzere Seyyit Mahmut Hayrani, Seyit Yunus, Turabi, Nimetullah Nahcivani, Hacı İbrahim Sultan (Şeyh Hasan) türbeleri önemli turist çekim yerleridir” ifadesidir. Bu ifadeye verilen yanıtlar incelendiğinde katılımcılardan 42 (%28,0) kişi Kesinlikle Katılıyorum, 49 (%32,7) kişi Katılıyorum, 27 (%14,7) kişi ise Kararsızım yanıtını vermiştir. Bu ifadeye verilen yanıtlar incelendiğinde katılımcıların %60’7’sinin bu ifadeye olumlu baktığı ortaya çıkmaktadır. Konu ile ilgili veriler Tablo 4.14’de yer almaktadır.

Tablo 4.14: Akşehir’de bulunan Nasrettin Hoca ve diğer türbelerin turist çekmeye etkilerine ilişkin bulgular.

	Frekans (n)	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Kesinlikle Katılıyorum	42	28,0	28,0	28,0
Katılıyorum	49	32,7	32,7	60,7
Kararsızım	27	18,0	18,0	78,7
Katılmıyorum	22	14,7	14,7	93,3
Kesinlikle Katılmıyorum	10	6,7	6,7	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Katılımcılara yöneltilen diğer bir ifade ise, “Akşehir bölgesinde yapılan organik tarım, ipek halıcılık, keklik yetiştirme çiftlikleri ekoturizm potansiyeli açısından önemli etkinliklerdir” ifadesidir. Katılımcıların verdiği cevaplar incelendiğinde, katılımcıların 34 (%22,7) tanesi Kesinlikle Katılıyorum, 58 (%38,7) tanesi Katılıyorum, 32 (%21,3) tanesi ise Kararsızım şeklinde yanıt vermiştir. Elde edilen bulgulara göre katılımcılar %61,3 oranında bu ifadeye olumlu bakmaktadır. Konu ile ilgili veriler Tablo 4.15’de yer almaktadır.

Tablo 4.15: Akşehir bölgesinde yapılan organik tarım, ipek halıcılık, keklük yetiştirme çiftliklerinin ekoturizm potansiyeli açısından önemli etkinlikleri olduğuna ilişkin bulgular.

	Frekans (n)	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Kesinlikle Katılıyorum	34	22,7	22,7	22,7
Katılıyorum	58	38,7	38,7	61,3
Kararsızım	32	21,3	21,3	82,7
Katılmıyorum	14	9,3	9,3	92,0
Kesinlikle Katılmıyorum	12	8,0	8,0	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Katılımcılara yöneltilen diğer bir ifade ise, “Akşehir evleri, sıra yarenleri, yörük şölenleri ve Nasrettin hoca şenlikleri ekoturizme katkıda bulunması açısından önemlidir” ifadesidir. Katılımcıların bu ifadeye verdiği yanıtlar incelendiğinde ise, katılımcıların 46 (%30,7) tanesinin Kesinlikle Katılıyorum, 54 (%36,0) tanesinin Katılıyorum, 30 (%20,0) tanesinin ise Kararsızım yanıtını verdiği görülmüştür. Elde edilen bulgular katılımcıların bu ifadeye %66,7 oranında olumlu baktığını göstermektedir. Konu ile ilgili dağılımlar Tablo 4.16’de yer almaktadır.

Tablo 4.16: Akşehir evleri, sıra yarenleri, Yörük şölenleri ve Nasrettin hoca şenliklerinin ekoturizme katkıda bulunmak açısından önemli olduğuna ilişkin bulgular.

	Frekans (n)	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Kesinlikle Katılıyorum	46	30,7	30,7	30,7
Katılıyorum	54	36,0	36,0	66,7
Kararsızım	30	20,0	20,0	86,7
Katılmıyorum	11	7,3	7,3	94,0
Kesinlikle Katılmıyorum	9	6,0	6,0	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Katılımcılara yöneltilen diğer bir ifade ise, “Bölgede 1959 yılından bu yana her yıl geleneksel olarak düzenlenen ve uluslararası niteliğe sahip olan Nasrettin Hoca Şenlikleri Akşehir’de ekoturizmin gelişmesinde olumlu etkiye sahiptir” ifadesidir. Katılımcıların 50 (%33,3) tanesi bu ifadeye Kesinlikle Katılıyorum, 45 (%30,0) tanesi ise Katılıyorum seçeneğini tercih ederken, 35 (%22,7) kişi Kararsızım cevabını vermiştir. Bu ifadeye olumlu bakanların oranı ise %63,3 kişidir. Konu ile ilgili veriler Tablo 4.17’de yer almaktadır.

Tablo 4.17: Nasrettin Hoca Şenliklerinin Akşehir’de ekoturizmin gelişmesinde olumlu etkiye sahip olduğuna ilişkin bulgular.

	Frekans (n)	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Kesinlikle Katılıyorum	50	33,3	33,3	33,3
Katılıyorum	45	30,0	30,0	63,3
Kararsızım	34	22,7	22,7	86,0
Katılmıyorum	15	10,0	10,0	96,0
Kesinlikle Katılmıyorum	6	4,0	4,0	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Katılımcılara yöneltilen diğer bir soru ise “Akşehir ve yakın çevresinin alt yapısı ekoturizm için yeterli ve uygun değildir” ifadesidir. Bu ifadeye verilen yanıtlar incelendiğinde katılımcılardan 42 (%28,0) tanesinin Kesinlikle Katılıyorum, 45 (%30,0) tanesinin Katılıyorum, 30 (%20,0) tanesinin ise Kararsızım yanıtını verdiği görülmüştür. Ankete verilen cevaplar değerlendirildiğinde katılımcıların %58,0’ının Akşehir’in alt yapı imkanlarının düzeltilmesi gerektiğini düşündüğü ortaya çıkmaktadır. Bu ifade ile ilgili dağılımlar Tablo 4.18’de yer almaktadır.

Tablo 4.18: Akşehir ilçesinin alt yapısının ekoturizm için yeterli olmadığına ilişkin bulgular.

	Frekans (n)	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Kesinlikle Katılıyorum	42	28,0	28,0	28,0
Katılıyorum	45	30,0	30,0	58,0
Kararsızım	30	20,0	20,0	78,0
Katılmıyorum	20	13,3	13,3	91,3
Kesinlikle Katılmıyorum	13	8,7	8,7	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Katılımcılara yöneltilen diğer bir ifade ise, “Dünya turizm hareketlerindeki değişimler (ekoturizme dayalı alternatif turizm hareketlerindeki artış) yöre turizmini olumlu yönde etkileyebilir” ifadesidir. Katılımcılardan 33 (%22,0) tanesi bu ifadeye Kesinlikle Katılıyorum yanıtını verirken, 49 (%32,7) tanesi Katılıyorum, 38 (%25,3) tanesi ise Kararsızım yanıtını vermiştir. Dünyadaki turizm hareketlerinin bölgedeki turizmi olumlu etkileyeceğini düşünenlerin oranı %54,7 kişidir. Bu ifadeye verilen yanıtların dağılımı Tablo 4.19’de yer almaktadır.

Tablo 4.19: Dünya turizm hareketlerindeki değişimlerin yöre turizmini olumlu yönde etkileyebileceğine ilişkin bulgular.

	Frekans (n)	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Kesinlikle Katılıyorum	33	22,0	22,0	22,0
Katılıyorum	49	32,7	32,7	54,7
Kararsızım	38	25,3	25,3	80,0
Katılmıyorum	21	14,0	14,0	94,0
Kesinlikle Katılmıyorum	9	6,0	6,0	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Katılımcılara yöneltilen diğer bir ifade, “Gün geçtikçe artan iç turizm talebi yöre turizmini ve ekoturizmini olumlu yönde etkileyebilir” ifadesidir. Bu ifadeye verilen yanıtlar incelendiğinde katılımcıların 42 (%28,0) tanesinin Kesinlikle Katılıyorum, 41 (%27,3) tanesinin Katılıyorum, 43 (%28,7) tanesinin ise Kararsızım yanıtını verdiği görülmüştür. Elde edilen veriler değerlendirildiğinde katılımcıların %55,3’ü artan iç turizm talebinin yöre turizmine katkı sağlayacağını düşündüğü ortaya çıkmaktadır. Bu ifade ile ilgili yanıtlar Tablo 4.20’de yer almaktadır.

Tablo 4.20: Artan iç turizm talebinin yöre turizmini ve ekoturizmi olumlu yönde etkileyebileceğine ilişkin bulgular.

	Frekans (n)	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Kesinlikle Katılıyorum	42	28,0	28,0	28,0
Katılıyorum	41	27,3	27,3	55,3
Kararsızım	43	28,7	28,7	84,0
Katılmıyorum	15	10,0	10,0	94,0
Kesinlikle Katılmıyorum	9	6,0	6,0	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Katılımcılara yöneltilen diğer bir ifade ise “Yöre halkının, daha çok hizmet (turizm) sektöründe çalışıyor olması, ilçede gerçekleştirilecek turizm etkinliklerinin başarısı için önemlidir” ifadesidir. Bu ifadeye verilen yanıtlar incelendiğinde katılımcıların 41 (%27,3) tanesinin Kesinlikle Katılıyorum, 38 (%25,3) tanesinin Katılıyorum, 40 (26,7) tanesinin ise Kararsızım yanıtını verdiği gözlenmiştir. Elde edilen veriler katılımcıların %52,7’sinin turizm sektöründe verilen hizmetin turizme katkı sağladığını düşündüğünü göstermektedir. Konu ile ilgili veriler Tablo 4.21’de yer almaktadır.

Tablo 4.21: Yöre halkının, turizm sektöründe çalışıyor olmasının, turizm etkinliklerinin başarısı için önemli olduğuna ilişkin bulgular.

	Frekans (n)	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Kesinlikle Katılıyorum	41	27,3	27,3	27,3
Katılıyorum	38	25,3	25,3	52,7
Kararsızım	40	26,7	26,7	79,3
Katılmıyorum	20	13,3	13,3	92,7
Kesinlikle Katılmıyorum	11	7,3	7,3	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Katılımcılara yöneltilen bir başka ifade “Yöredeki seyahat acenteleri ilçe ve yakın çevresine ulaşımında yeterli hizmet vermektedir” ifadesidir. Katılımcıların bu ifadeye verdiği cevaplar incelendiğinde, katılımcıların 28 (%18,7) tanesinin Kesinlikle Katılıyorum, 42 (%28,0) tanesinin Katılıyorum, 43 (%28,7) tanesinin ise Kararsızım yanıtını verdiği gözlemlenmiştir. Katılımcılardan elde edilen verilere bakıldığında, katılımcıların %46,7’sinin seyahat acentelerinin bölgeye yeterli hizmet verdiğini düşündüğü sonucu elde edilmiştir. Konu ile ilgili veriler Tablo 4.22’de yer almaktadır.

Tablo 4.22: Yöredeki seyahat acentelerinin ulaşımında yeterli hizmet verdiğine ilişkin bulgular.

	Frekans (n)	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Kesinlikle Katılıyorum	28	18,7	18,7	18,7
Katılıyorum	42	28,0	28,0	46,7
Kararsızım	43	28,7	28,7	75,3
Katılmıyorum	20	13,3	13,3	88,7
Kesinlikle Katılmıyorum	17	11,3	11,3	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Katılımcılara yöneltilen diğer bir soru ise, “Yöre halkının farklı ekoturizm etkinliklerinde aktif bir şekilde yer alması için eğitim desteği alması gerekir” ifadesidir. Katılımcıların bu ifadeye verdiği cevaplar incelendiğinde, katılımcıların 29 (%19,3) tanesinin Kesinlikle Katılıyorum, 45 (%30,0) tanesinin Katılıyorum, 36 (%24,0) tanesinin ise Kararsızım yanıtını verdiği görülmektedir. Katılımcıların vermiş olduğu cevaplar incelendiğinde toplam 49,3 oranındaki katılımcının ekoturizm konusunda eğitim almaya olumlu baktığı sonucu elde edilmiştir. Konu ile ilgili verilerin dağılımı Tablo 4.23’de yer almaktadır.

Tablo: 4.23 Yöre halkının ekoturizm etkinliklerinde aktif bir şekilde yer alması için eğitim desteği alması gerektiğine ilişkin bulgular.

	Frekans (n)	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Kesinlikle Katılıyorum	29	19,3	19,3	19,3
Katılıyorum	45	30,0	30,0	49,3
Kararsızım	36	24,0	24,0	73,3
Katılmıyorum	28	18,7	18,7	90,0
Kesinlikle Katılmıyorum	12	8,0	8,0	98,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Katılımcılara yöneltilen diğer bir soru ise, “Sürdürülebilir turizm faaliyetleri için maddi destek, çalışmaların başarısı için önemlidir” sorusudur. Katılımcıların verdiği cevaplar incelendiğinde, katılımcıların 78 (%52,0) tanesinin Kesinlikle katılıyorum, 34 (%22,7) tanesinin Katılıyorum, 23 (%15,3) tanesinin ise Kararsızım yanıtını verdiği görülmektedir. Verilen cevaplardan elde edilen bilgiye göre katılımcıların %74,7’sinin sürdürülebilir bir turizm için desteğe ihtiyaç olduğu konusunda fikir birliğinde olduğu görülmektedir. Konu ile ilgili veriler Tablo 4.24’de yer almaktadır.

Tablo 4.24: Sürdürülebilir ekoturizm faaliyetleri için maddi desteğin çalışmaların başarısı için önemli olduğuna ilişkin bulgular.

	Frekans (n)	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Kesinlikle Katılıyorum	78	52,0	52,0	52,0
Katılıyorum	34	22,7	22,7	74,7
Kararsızım	23	15,3	15,3	90,0
Katılmıyorum	5	3,3	3,3	93,3
Kesinlikle Katılmıyorum	10	6,7	6,7	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Katılımcılara yöneltilen diğer bir soru ise “Yörenin doğal ve kültürel kaynakları konusunda donanımlı rehber olmayışı ekoturizmin gelişmesinde önemli bir engeldir” ifadesidir. Bu ifadeye verilen cevaplara göre katılımcıların, 49 (%32,7) tanesinin Kesinlikle Katılıyorum, 68 (%45,3) tanesinin Katılıyorum, 20 (%13,3) tanesinin ise Kararsızım cevabını verdiği görülmüştür. Katılımcıların bu ifade karşısında %78,0 oranında donanımlı rehber ihtiyacın olduğu konusunda fikir birliğinde olduğu sonucu elde edilmiştir. Konu ile ilgili veriler Tablo 4.25’de yer almaktadır.

Tablo 4.25: Yörenin doğal ve kültürel kaynakları konusunda donanımlı rehber olmayışının ekoturizmin gelişmesinde önemli bir engel olduğuna ilişkin bulgular.

	Frekans (n)	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Kesinlikle Katılıyorum	49	32,7	32,7	32,7
Katılıyorum	68	45,3	45,3	78,0
Kararsızım	20	13,3	13,3	91,3
Katılmıyorum	6	4,0	4,0	95,3
Kesinlikle Katılmıyorum	7	4,7	4,7	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Katılımcılara yöneltilen diğer bir soru da, “Merkezde ve ilçeye bağlı köylerde halkın geleneksel yapısı ve konukseverliği yöredeki ekoturizmin gelişimini olumlu etkiler” ifadesidir. Elde edilen bulgular katılımcılardan 44 (%29,3) tanesinin bu ifadeye Kesinlikle Katılıyorum, 58 (%38,7) tanesinin Katılıyorum, 30 (%20,0) tanesinin ise Kararsızım cevabını verdiği görülmüştür. Elde edilen verilerden katılımcıların %68,0’inin halkın geleneksel yapısı ile konukseverliğinin ekoturizme katkı sağlayacağını vurguladığı görülmüştür. Konu ile ilgili verilerin dağılımı Tablo 4.26’de yer almaktadır.

Tablo 4.26: Merkezde ve ilçeye bağlı köylerde halkın geleneksel yapısı ve konukseverliğinin yöredeki ekoturizmin gelişimini olumlu etkileyeceğine ilişkin Bulgular.

	Frekans (n)	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Kesinlikle Katılıyorum	44	29,3	29,3	29,3
Katılıyorum	58	38,7	38,7	68,0
Kararsızım	30	20,0	20,0	88,0
Katılmıyorum	8	5,3	5,3	93,3
Kesinlikle Katılmıyorum	10	6,7	6,7	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Katılımcılara yöneltilen diğer bir soru ise “Yörede aktif olan otel, pansiyon, lokanta, alışveriş merkezi ve bağlantılı yollar, turizm için yeterli ve uygundur” ifadesidir. Bu ifade karşısında katılımcılardan elde edilen verilere bakıldığında katılımcıların 40 (%26,7) tanesinin Kesinlikle Katılıyorum, 52 (%34,7) tanesinin Katılıyorum, 37 (%24,7) tanesinin Kararsızım cevabını verdiği görülmüştür. Elde edilen veriler katılımcıların toplam %61,3’ünün otel, pansiyon, lokanta ve alış-veriş merkezi ile bağlantılı yolların turizm için yeterli olduğu konusunda fikir birliğinde olduğu görülmüştür. Konu ile ilgili veriler Tablo 4.27’de yer almaktadır.

Tablo 4.27: Yörede aktif olan otel, pansiyon, lokanta, alışveriş merkezi ve bağlantılı yollarının, turizm için yeterli ve uygun olduğuna İlişkin Bulgular.

	Frekans (n)	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Kesinlikle Katılıyorum	40	26,7	26,7	26,7
Katılıyorum	52	34,7	34,7	61,3
Kararsızım	37	24,7	24,7	86,0
Katılmıyorum	13	8,7	8,7	94,7
Kesinlikle Katılmıyorum	8	5,3	5,3	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Katılımcılara yöneltilen diğer bir soru ise “Erozyon, yöre turizmini olumsuz yönde etkileyebilir” ifadesidir. Bu ifadeye verilen cevaplar incelendiğinde katılımcıların 24 (%16,0) tanesinin Kesinlikle Katılıyorum yanıtını verdiği görülürken, 49 (%32,7) tanesinin Katılıyorum, 42 (%28,0) tanesinin Kararsızım yanıtını verdiği görülmüştür. Elde edilen bulgular incelendiğinde katılımcıların toplam %48,7’sinin erozyonun turizmi olumsuz etkileyeceği konusunda fikir beyan ettiği ortaya çıkmıştır. Konu ile ilgili veriler Tablo 4.28’de yer almaktadır.

Tablo 4.28: Erozyonun, yöre turizmini olumsuz yönde etkileyebileceğine İlişkin Bulgular.

	Frekans (n)	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Kesinlikle Katılıyorum	24	16,0	16,0	16,0
Katılıyorum	49	32,7	32,7	48,7
Kararsızım	42	28,0	28,0	76,7
Katılmıyorum	19	12,7	12,7	89,3
Kesinlikle Katılmıyorum	16	10,7	10,7	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Katılımcılara yöneltilen diğer bir soru ise, “Turist ziyaretleri, doğal hayatın zarar görmesine, bitki örtüsünün bozulmasına, yörenin estetik değerlerinin azalmasına sebep olabilir” ifadesidir. Bu ifadeye verilen cevaplar incelendiğinde katılımcıların 30 (%20,0) tanesinin Kesinlikle Katılıyorum, 44 (%29,3) tanesinin Katılıyorum, 34 (%22,7) tanesinin ise Kararsızım cevabını verdiği görülmüştür. Elde edilen veriler katılımcıların toplam %49,3’ünün doğal hayat ile bitki örtüsünün zarar görmesinin estetik değerlere zarar vereceği sonucunu ortaya koymaktadır. Konu ile ilgili veriler Tablo 4.29’de yer almaktadır.

Tablo 4.29: Turist ziyaretlerinin, doğal hayatın zarar görmesine, bitki örtüsünün bozulmasına, yörenin estetik değerlerinin azalmasına sebep olabileceğine ilişkin Bulgular.

	Frekans (n)	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Kesinlikle Katılıyorum	30	20,0	20,0	20,0
Katılıyorum	44	29,3	29,3	49,3
Kararsızım	34	22,7	22,7	72,0
Katılmıyorum	29	19,3	19,3	91,3
Kesinlikle Katılmıyorum	13	8,7	8,7	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Katılımcılara yöneltilen diğer bir soru ise “Ziyaretçi turistler, yerel halkın yaşam tarzı ve geleneksel yapısını bozar” ifadesidir. Bu ifadeden elde edilen sonuçlara göre katılımcıların 25 (%16,7) tanesinin Kesinlikle Katılıyorum, 51 (%34,0) tanesinin Katılıyorum, 38 (%25,3) tanesinin ise Kararsızım yanıtını verdiği görülmüştür. Katılımcılardan elde edilen sonuçlar incelendiğinde katılımcıların toplam %50,7’sinin turistlerin yerel halkın yaşam tarzı ile geleneksel yapısını bozacağına inandığını ortaya koymuştur. Konu ile ilgili veriler tablo 4.30’da yer almaktadır.

Tablo 4.30: Ziyaretçi turistlerin, yerel halkın yaşam tarzı ve geleneksel yapısını bozacağına ilişkin bulgular.

	Frekans (n)	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Kesinlikle Katılıyorum	25	16,7	16,7	16,7
Katılıyorum	51	34,0	34,0	50,7
Kararsızım	38	25,3	25,3	76,0
Katılmıyorum	19	12,7	12,7	88,7
Kesinlikle Katılmıyorum	17	11,3	11,3	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Katılımcılara yöneltilen diğer bir soru ise “Yöredeki kamu teşekkülleri ve yerel yönetimler turizmin gelişimi için yeterli ve isteklidirler” ifadesidir. Bu ifadeden elde edilen bulgular incelendiğinde katılımcıların 38 (%25,3) tanesinin bu ifadeye Kesinlikle Katılıyorum, 47 (%31,3) tanesinin Katılıyorum, 30 (%20,0) tanesinin ise Kararsızım yanıtını verdiği gözlemlenmiştir. Katılımcılardan elde edilen bulgulara bakıldığında, katılımcıların toplam %56,6’sinin bölgedeki kamu ve yerel yönetimlerin turizmin gelişmesi için istekli olduğu sonucunu ortaya koymuştur. Konu ile ilgili veriler Tablo 4.31’de yer almaktadır.

Tablo 4.31: Yöredeki kamu teşekkülleri ve yerel yönetimlerin turizmin gelişimi için yeterli ve istekli olduğuna ilişkin bulgular.

	Frekans (n)	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Kesinlikle Katılıyorum	38	25,3	25,3	25,3
Katılıyorum	47	31,3	31,3	56,6
Kararsızım	30	20,0	20,0	76,7
Katılmıyorum	18	12,0	12,0	88,7
Kesinlikle Katılmıyorum	17	11,3	11,3	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Katılımcılara yöneltilen diğer bir soru ise “Yörede turistik hizmet kalitesi yeterlidir” ifadesidir. Bu ifadeden elde edilen sonuçlara bakıldığında katılımcıların 28 (%18,7) tanesinin Kesinlikle Katılıyorum, 41 (%27,3) tanesinin Katılıyorum, 29 (%19,3) tanesinin ise Kararsızım cevabını verdiği görülmüştür. Elde edilen veriler incelendiğinde ankete katılanların toplam %46,0’sının yöredeki hizmet kalitesinin yeterli olduğu görüşünde olduğu sonucu elde edilmiştir. Konu ile ilgili verilerin dağılımı Tablo 4.32’de yer almaktadır.

Tablo 4.32: Yörede turistik hizmet kalitesinin yeterli olacağına ilişkin bulgular.

	Frekans (n)	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Kesinlikle Katılıyorum	28	18,7	18,7	18,7
Katılıyorum	41	27,3	27,3	46,0
Kararsızım	29	19,3	19,3	65,3
Katılmıyorum	25	16,7	16,7	82,0
Kesinlikle Katılmıyorum	26	17,3	17,3	100,0
Toplam	150	100,0	100,0	

Katılımcıların Akşehir’in ekoturizm potansiyeli ile ilgili algılarına bakıldığında, katılımcıların genel olarak Akşehir’in ekoturizm potansiyeli açısından olumlu bir algıya sahip olduğu görülmüştür. Katılımcılara beşli likert düzeninde yöneltilen ifadeye verdiği cevapların genel olarak %50 ve üzerinde olduğu görülmekle birlikte, katılımcıların %84 oranında Akşehir’de bozulmamış çevreden yana olduğu, katılımcıların %85’inin yöre mutfağındaki çeşitliliğinin gerektiği, %72 oranında bölge insanının imajının önemli olduğu %68 oranında ise doğal ve tarihi değerlere önem verilmesi gerektiği sonucu ortaya çıkmıştır. Bunun yanı sıra katılımcılar yöreye ait köy düğünleri ve Yörük şölenlerinin önemli olduğu, %55 oranında Akşehir’in coğrafik konumunun önemli olduğu vurgulanmıştır.

Tablo 4.33: Akşehir'in Ekoturizm Potansiyeli Algısına ilişkin Tanımlayıcı İstatistikler.

Akşehir'in ekoturizm potansiyeli algısına yönelik ifadeler	Frekans (n)	Ortalama	Standart Sapma
Yöredeki ekoturizme uygun zengin doğal kaynaklar ve bozulmamış çevre, yöre ekoturizmini olumlu yönde etkiler.	150	1,5467	,99385
Yöre mutfağının çeşitliliği yöre ekoturizmini olumlu yönde etkiler.	150	1,7867	,90921
Yöre insanının olumlu imajı ekoturizmi olumlu yönde etkiler	150	2,1000	1,05392
Yörenin sahip olduğu doğal ve tarihi değerler yöre ekoturizmini olumlu yönde etkiler	150	2,1200	,98253
Akşehir ilçesi ve yakın çevresine ait köy düğüleri, yörük şöleni gibi etkinlikler ekoturizmi olumlu yönde etkiler	150	2,2933	1,06530
Akşehir'in coğrafik konumu ekoturizmi olumlu etkiler	150	2,4533	1,19612
Akşehir ilçesinin Hitit ve Firiglere uzanan tarihi geçmişi, Sard'dan başlayarak Ninova'ya uzanan ve İpek Yolu ve Kral Yolu olarak bilinen ticaret yolu üzerinde olması turizm ve ekoturizmin gelişimini olumlu yönde etkileyebilir.	150	2,2600	1,21196
Akşehir ilçesinde bulunan Nasrettin Hoca başta olmak üzere Seyyit Mahmut Hayrani, Seyit Yunus, Turabi, Nimetullah Nahcivani, Hacı İbrahim Sultan (Şeyh Hasan) türbeleri önemli turist çekim yerleridir	150	2,3933	1,22555
Akşehir bölgesinde yapılan organik tarım, ipek halıcılık, keklük yetiştirme çiftlikleri ekoturizm potansiyeli açısından önemli etkinliklerdir	150	2,4133	1,17117
Akşehir evleri, sıra yarenleri, yörük şölenleri ve Nasrettin hoca şenlikleri ekoturizme katkıda bulunması açısından önemlidir	150	2,2200	1,14029
Bölgede 1959 yılından bu yana her yıl geleneksel olarak düzenlenen ve uluslararası niteliğe sahip olan Nasrettin Hoca Şenlikleri Akşehir'de ekoturizmin gelişmesinde olumlu etkiye sahiptir.	150	2,2133	1,13271
Yörenin turizm bilinci, ekoturizmin gelişimi için yeterli ve uygundur.	150	2,6667	1,31418
Yörenin tanıtımı için hazırlanan mevcut web tabanlı internet siteleri yeterlidir	150	2,4600	1,25120
Akşehir ilçesi ve yakın çevresinin alt yapı imkanları ekoturizm için yeterli ve uygun değildir	150	2,4467	1,26670
Dünya turizm hareketlerindeki değişimler (ekoturizme dayalı alternatif turizm hareketlerindeki artış) yöre turizmini olumlu yönde etkileyebilir.	150	2,4933	1,15710
Gün geçtikçe artan iç turizm talebi yöre turizmini ve ekoturizmini olumlu yönde etkileyebilir.	150	2,3867	1,16887
Yörede ekoturizmin gelişmesi, diğer sektörlerin gelişimini de olumlu yönde etkileyecektir.	150	2,6000	1,19282
Yöre halkının, daha çok hizmet (turizm) sektöründe çalışıyor olması, ilçede gerçekleştirilecek turizm etkinliklerinin başarısı için önemlidir.	150	2,4800	1,23005
Yöredeki seyahat acenteleri ilçe ve yakın çevresine ulaşımında yeterli hizmet vermektedir.	150	2,7067	1,23998
Yöre halkının farklı ekoturizm etkinliklerinde aktif bir şekilde yer alması için eğitim desteği almalıdır.	150	3,1000	3,34333
Sürdürülebilir turizm faaliyetleri için maddi destek, çalışmaların başarısı için önemlidir.	150	1,9000	1,18577
Yörenin doğal ve kültürel kaynakları konusunda donanımlı rehber olmayışı ekoturizmin gelişmesinde önemli bir engeldir.	150	2,0267	1,02287
Merkezde ve ilçeye bağlı köylerde halkın geleneksel yapısı ve konuksevirliliği yöredeki ekoturizmin gelişimini olumlu etkiler.	150	2,2133	1,12677
Yörede aktif olan otel, pansiyon, lokanta, alışveriş merkezi ve bağlantılı yollar, turizm için yeterli ve uygundur.	150	2,3133	1,11810
Turizm Bakanlığının turizmi 12 aya yayma ve alternatif turizmi geliştirme politikaları yöre turizmini olumlu yönde etkiler.	150	2,6000	1,12923
Erozyon, yöre turizmini olumsuz yönde etkileyebilir.	150	2,6933	1,19813
Turist ziyaretleri, doğal hayatın zarar görmesine, bitki örtüsünün bozulmasına, yörenin estetik değerlerinin azalmasına sebep olabilir.	150	2,6733	1,23970
Ziyaretçi turistler, yerel halkın yaşam tarzı ve geleneksel yapısını bozar.	150	2,6800	1,22239
Ziyaretçi turistler, tarihi ve kültürel değerlerin tahribi ve bozulmasına sebep olur.	150	2,5933	1,26966
Yöredeki kamu teşekkülleri ve yerel yönetimler turizmin gelişimi için yeterli (turizm eğitimi almış) ve isteklidirler.	150	2,5267	1,29892
Yörede turistik hizmet kalitesi yeterlidir.	150	2,8933	1,40539

Çalışmada kullanılan Akşehir'in ekoturizm potansiyel algısının belirlenmesine yönelik olan ölçüm aracı toplam 31 ifadeden oluşmaktadır. Çalışmada tanımlayıcı istatistik olarak Akşehir'deki ekoturizm algısının belirlenmeye çalışıldığı ölçüm aracının her bir ifadesinin ortalama değeri alınmış, böylece katılımcıların ankette yer alan ifadelere genel yaklaşımının hangi yönde olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Ankette yer alan ve toplam 31 ifadeden oluşan ölçüm aracına verilen cevaplar incelendiğinde verilerin ortalama değerlerinin genel olarak ortalamanın altında olduğu gözlemlenmiştir. Ölçüm aracındaki ifadelerin yanıtları olumludan olumsuz doğru beşli likert düzeninde yapıldığı düşünüldüğünde ortalamanın altında olanların daha olumlu bir ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Ölçüm aracına verilen en olumlu yanıtlar; "Yöredeki ekoturizme uygun zengin doğal kaynaklar ve bozulmamış çevre, yöre ekoturizmini olumlu yönde etkiler" ifadesi ile "Yöre mutfağının çeşitliliği yöre ekoturizmini olumlu yönde etkiler" ifadesi olup, bu ifadelerin standart sapmalarının 0,5 ile 1 arasında bir değer almış olması verilerin sağlıklı olduğunu göstermektedir. Akşehir'in ekoturizm potansiyeline yönelik tanımlayıcı istatistikler Tablo 4.33'de yer almaktadır.

Demografik verilerden iki farklı gruba ayrılabilen konum iki farklı gruba ayrılan değişkenlerin ekoturizm potansiyeli üzerindeki tutum konusunda farklılaşp farklılaşmadığını görebilmek için %95 güven aralığında bağımsız örneklem t testi yapılmıştır. Independent Samples Test sonuçlarına göre homojenlik açısından konumun p değeri 0,215, olarak elde edilmiş olup, $p > 0,05$ koşulunu sağladığından verilerin homojen dağıldığı kabul edilmiştir. Sıklık açısından bakıldığında ise yerli ve yabancı katılımcı açısından farklılaşp farklılaşmadığı konusunda sig. (tailed-2) değeri incelenmiştir. Yerli ve yabancı katılımcılar konusunda bu değer, 0,346 olarak bulunmuştur. Analiz sonucunda, $p > 0,05$ koşulunu sağladığından yerli ve yabancı ayırma göre Akşehir'in ekoturizm potansiyeli açısından herhangi bir farklılaşmanın olmadığı görülmüştür. Yerli ve yabancı katılımcıların ekoturizm potansiyeline yönelik homojenlik ve t-testi sonuçları Tablo 4.34'de yer almaktadır.

Tablo 4.34: Yerli halk ve yabancıların ekoturizm potansiyeli algılarına yönelik homojenlik ve t-testi sonuçları tablosu.

Independent Samples Test										
		Levene'nin Varyans Eşitliği Testi		Eşitlik için t-testi						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Ortalama farkı	Std. Hata Farkı	Farkın% 95 Güven Aralığı	
									alt	Üst
Ekoturizm Potansiyeli	Eşit varyanslar varsayıldı	1,554	,215	,946	103	,346	,09361	,09894	-,10261	,28984
	Eşit farklar varsayılmadı			,906	56,156	,369	,09361	,10331	-,11333	,30056

4.3.3 SWOT analizi bulguları

SWOT analizi, 1970'li yıllarda kullanılmaya başlanmış olup, günümüzde farklı alanlarda kullanılabilen bir yöntemdir. SWOT kavramı; Strength (Güçlü Yönler), Weakness (Zayıf yönler), Opportunity (Fırsatlar) ve Threat (Tehditler ve tehlikeler) kelimelerinden türetilmiştir. SWOT ile araştırmaya konu olan durum ve gelecek hakkında analizler yapılabilmekte, analiz yapılan olayla ilgili bir bakış açısı ortaya konulabilmektedir [61]. SWOT analizlerinde iç ve dış etkenlerin potansiyeli göz önüne alınmakta, zayıf yönler ve tehditlerin etkileri azaltılmaya çalışılmakta, bunun karşılığında fırsat ve güçlü yönlerden en üst düzeyde yararlanılmaya çalışılmaktadır.

Tablo 4.35: Akşehir'in SWOT analizi.

GÜÇLÜ YÖNLER
Ulaşım
- Bölgenin konum itibarıyla Konya-İzmir, Konya-İstanbul ve Ankara-Antalya yol güzergâhlarında bulunması, - Yöreye ulaşımın kolay olması - Bölgede turistik belgeli mola noktası ile 2 adet turistik belgeli konaklama işletmesi, 11 adet belediye belgeli tesisin bulunması
Doğal Kaynak Yapısı
- Bozulmamış doğal çevre (Orman ve yaylalar), doğal kaynaklar ve endemik bitki türlerinin olması - Bölgenin doğa yürüyüşü, dağ ve mağara turizmi, olta balıkçılığı, tırmanma ve kamp yapılabilecek alanlara sahip olması, - Doğanhisar Göletleri, Bisse ve Sultan suyu çamlıklarının bulunması, - Henüz farkına varılmamış ekoturizm potansiyeli olan alanların olması - Bölgenin maden yatakları/enerji kaynaklarına sahip olması - Bölgenin ekoturizm açısından ikliminin uygun olması - Kalabalık ve gürültülü kentlere nazaran, kentin daha sakin bir dokusunun olması - Bölgenin Sultan Dağı eteklerinde bulunması, gelincik ana tepesine sahip olması

Kültürel Kaynak Yapısı
- Bölgenin kültür ve tabiat varlıklarına sahip olması - Bölgenin Ulu Cami, Altunkalem Mescidi, Gündük Minare Mescidi, Küçük Ayasofya Mescidi, Taş Medrese Mescidi gibi tarihi zenginliklere sahip olması - Bölgede Selçuklu döneminde Darüşşifa olarak kullanılan Taş Medrese Külliyesi'nin (Arkeoloji Müzesi) bulunması
Sosyo-Kültürel Yapı
- Yöresel el ve yemek sanatlarının zenginliği - Bölgenin dört yıllık eğitim veren fakülte ile sosyal, ekonomik, kültürel ve turistik potansiyele sahip olması - Bölgede turizmi yönlendirecek iş gücünün olması, 100.000 nüfusu ile 20 ilden daha fazla nüfusa sahip olması,
ZAYIF YÖNLER
Doğal Kaynak Yapısı
- Kullanılmayan varlıkların (doğal kaynaklar ve maden yataklarının) bulunması - Doğal, tarihi ve kültürel mirasın korunmasında yetersizlikler
Sosyo-Kültürel Yapı
- Yörenin göç veren bir bölge olması - Ekoturizm Konusunda bilinç ve deneyim eksikliği
Turistik Yapı
- Mevcut Turizm aktivitelerinin sınırlı olması - Turizm alt yapısının yetersiz olması
İdari Yapı
- Tanıtım Eksikliğinin olması - Turizm konusunda idari koordinasyon eksikliğinin bulunması
FIRSATLAR
Ulaşım
Konum itibarıyla çevre illerin turist alması (Yedigöller, Mevlana Türbesi)
Türk Hava Kurumuna ait 5 adet planör ve paraşüt eğitim tesisinden, bir tanesinin bu bölgede bulunuyor olması
Sosyo-Kültürel Yapı
Ekoturizm uygulamalarına adapte olabilecek genç ve dinamik nüfusun varlığı
Turistik Yapı
Tekke Kent Ormanı, Hıdırlık Tepesi gibi turistik yerlerin cazibesinin artması
İdari Yapı
Akşehir Çayı kenarında oluşturulacak Turizm Vadisi Projesinin uygulamaya konulacak olması
TEHDİTLER
Ulaşım
- Eğlenme ve dinlenme merkezlerinin yetersizliği - Otel, pansiyon, lokanta gibi hizmet işletmelerinin sayısı ve kalitece yetersizliği
Doğal Kaynak Yapısı
Doğal enerji kaynaklarının ve katı atık yönetiminin olmaması Doğaya ve yasalara uygun olmayan yapılaşma Aşırı kullanım nedeniyle ekolojik değerlerin tehlikeye girmesi
İdari Yapı
Ekoturizme yönelik yatırımların yeterli olmaması Bölgenin tanıtımındaki yetersizlikler Yakın bölgelerde ekoturizm etkinliklerinin yapıldığı alanların olması

Bu kapsamda Akşehir ilçesinin ekoturizm açısından güçlü ve zayıf yönleri ile fırsat ve tehditleri göz önüne alınarak coğrafi ve doğal yapı, tarihsel değer ile turistik değerler açısından değerlendirilmiştir. Değerlendirme yapılırken Akşehir bölgesinin ulaşılabilirliği, doğal kaynak yapısı, kültürel kaynak yapısı, sosyo-kültürel yapısı, turistik yapı ve idari yapı kategorilerine ayrılmıştır. Arkasından bu kriterler SWOT analizi sonuçları ile ilişkilendirilerek, Akşehir bölgesinin ekoturizm potansiyeli değerlendirmeye alınmıştır. Yapılan çalışma ile bölgenin kültürel ve doğal zenginlikleri inceleme, keşif ve gözlem yoluyla belirlenmiş, resimlerle belgelenmiştir. Bunun yanında yore halkına uygulanan anket kapsamında Akşehir'in mevcut ekoturizm durumuna göre SWOT analizi hazırlanmıştır. Böylece ekoturizm kapsamında bölgeye özel güçlü ve zayıf yönler ile fırsat ve tehditler değerlendirilerek tablo haline getirilmiştir. Akşehir bölgesinin SWOT analizi ile ilgili veriler tablo 4.34'de yer almaktadır.

Ulaşım: Akşehir bölgesinin ulaşım olanakları ekoturizm açısından fırsat niteliğindedir. Bölgenin; Konya, Antalya, Ankara ve Isparta gibi illere yakın olması, diğer ilçe nüfusları ile karşılaştırıldığında nüfusunun yoğun olması, bölgeye gelecek turistlerin ihtiyaçlarını kolaylıkla karşılayabilecek olması ile kalabalık yerleşim birimlerinden şehir gürültüsünden uzak kalmak isteyenler açısından uygun bir konumdadır. Akşehir aynı zamanda komşu illeri birbirine bağlayan kavşak noktası üzerinde bulunmaktadır. Bu yönleri ile değerlendirildiğinde Akşehir'in ulaşım açısından güçlü yönleri arasında;

- Bölgenin Konya-İzmir, Konya-İstanbul ve Ankara-Antalya yol güzergahında bulunması
- Bölgenin konum itibarıyla Konya Afyon Karayolu üzerinde bulunması, ulaşım açısından elverişli olması
- Bölgede turistik belgeli mola noktası ile 2 adet turistik belgeli konaklama işletmesi, 11 adet belediye belgeli tesisin bulunması yer almıştır. Bunun yanında özellikle Konya ve Antalya başta olmak üzere çevre illerin yoğun miktarda turist alıyor olması, Akşehir'in ekoturizm potansiyeli açısından fırsat niteliğindedir.

Doğal Kaynak Yapısı: Akşehir bölgesi doğal kaynak yapısı açısından bakıldığında da ekoturizm açısından oldukça avantajlı bir konumdadır. Bölgede bulunan sultan

dağları, Gelincik ana tepesi, endemik bitki çeşitliliği, yaylalık ve çamlık alanlarla ile bölgenin göller yöresinde bulunması Akşehir'i ekoturizm açısından avantajlı duruma getirmektedir. Akşehir'in doğal kaynak yapısı açısından güçlü yönleri arasında;

- İklimi bozulmamış çevre (Orman ve yaylalar), doğal kaynaklar ve endemik bitki türlerinin olması,

- Bölgede doğa yürüyüşü, dağ ve mağara turizmi, olta balıkçılığı, Doğanhisar Göletleri, Bisse ve Sultan suyu çamlıklarının bulunması,

- Bölgenin Sultan Dağı eteklerinde bulunması, gelincik ana tepesine sahip olması,

- Henüz farkına varılmamış ekoturizm potansiyeli olan alanların olması,

- Bölgenin yürüyüş, tırmanma ve kamp alanları açısından uygun olması.

- Bölgenin ekoturizm açısından ikliminin uygun olması önemli fırsatlar arasındadır. Ayrıca, bölgede katı atık yönetiminin olmaması, bazı bölgelerin aşırı kullanım nedeniyle bozulma ihtimali, uygun olmayan yapılaşmalar Akşehir'de ekoturizmi tehdit eden unsurlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kültürel Kaynak Yapısı: Akşehir, geçmişi çok eski tarihlere dayanan nadir kentlerden bir tanesidir. Bunun yanında Akşehir'in tarih boyunca ticaret yolları üzerinde yer alması, eskiden bu yana bir konaklama yeri olarak kullanılması, Akşehir'in kültürel mirasına çok şey katmıştır. Ayrıca Nasrettin Hoca gibi dünyaca tanınan bir güldürü ustasının türbesinin burada bulunması Akşehir'i kültürel açıdan daha da önemli bir konuma getirmektedir. Selçuklu ve Osmanlı döneminde yapılan birçok yapı da şehre ayrı bir değer katmaktadır. Tüm bu kriterler değerlendirildiğinde ekoturizm açısından Akşehir'in birçok güçlü yönü bulunmaktadır. Bu güçlü yönler arasında;

- Bölgenin kültür ve tabiat varlıklarına sahip olması,

- Bölgede Ulu Cami, Altunkalem Mescidi, Güdük Minare Mescidi, Küçük Ayasofya Mescidi, Taş Medrese Mescidi tarihi zenginliklerin olması,

- Bölgede Selçuklu döneminde Darüşşifa olarak kullanılan (Arkeoloji Müzesi) Taş Medrese Külliyesi'nin bulunması,

- Bölgeye ait kültürel değerlerin varlığı ve korunması sayılabilir.

Sosyo Kültürel Yapı: Sosyo-kültürel yapı, ekoturizm açısından önemli bir yere sahiptir. Bu durum bir taraftan yerel halkın ekoturizme bakış açısı açısından önem taşırken, diğer taraftan ekoturizm faaliyetlerinin planlanması açısından da önem taşımaktadır. Bunun yanında ekoturizm faaliyetlerinin yerel halka iş olanağı sunması, ekoturizmin ekonomik yararlarından bir tanesidir. Bu kriterler göz önüne alındığında yerel halkın ekoturizm konusunda bilinçli olması, ekoturizm faaliyetlerine sıcak bakması gerekmektedir. Akşehir'in sosyo kültürel yapısı açısından bakıldığında ise, kent nüfusunun kalabalık olması, iş olanaklarına ihtiyacın bulunması, bu bölgenin ülkedeki birçok şehirden daha fazla nüfusa sahip olması ve kendine has kültürel özelliklerinin olması ekoturizm açısından avantaj niteliğindedir. Sosyo-kültürel açıdan Akşehir'in güçlü yönlerine bakıldığında;

- Yöresel el ve yemek sanatlarının olması,
- Bölgenin dört yıllık eğitim veren fakülte ile sosyal, ekonomik, kültürel ve turistik potansiyele sahip olması,
- Bölgede turizmi yönlendirecek iş gücünün olması, 100.000 nüfusu ile 20 ilden daha fazla nüfusa sahip olması kentin sosyo kültürel açıdan güçlü yönlerini ortaya koymaktadır. Fakat bunun yanında ekoturizm konusunda bilgi eksikliğinin bulunması ile iş bulma umudu ile yaşanan göç nedeniyle iş gücünün dışarıya gitmesi Akşehir'in zayıf yönlerini ortaya koymaktadır. Fakat, tüm bunların yanında Akşehir'in ekoturizme adapte olmaya aday genç nüfusunun fazla olması Akşehir açısından fırsat niteliğindedir.

Turistik Yapı: Akşehir'e turistik yapı açısından bakıldığında çok önemli tarihsel ve kültürel mirasa sahip olmasına rağmen yeterli turistik potansiyeli yakalayamadığı görülmektedir. Akşehir denilince genel anlamda öncelikle Nasrettin Hoca ve Türbesi gelmektedir. Her ne kadar bazı üniversite ve Türk Hava Yollarına bağlı dernekler bölgeye yamaç paraşütü yapmak amacıyla kamp kursalar da, burayı ziyaret edebilecek ziyaretçilerin büyük bölümü, buralardaki Yörük ve yayla şölenleri, bölgenin doğal güzellikleri bölgede yapılan av sporlarından yeterince haberdar değillerdir. Bölgeye turistik amaçlı yapılan ziyaretlerin başında, 110.000 ziyaretçi ile Nasrettin Hoca Türbesi gelmektedir. Akşehir'in Tekke Kent Ormanı ve Hıdırlık

Tepesi gibi zenginlikleri bulunmaktadır. Bölgede turizm aktivitelerinin ve turizm alt yapısının sınırlı olması ekoturizm açısından tehdit olarak kabul edilmektedir.

İdari Yapı: Ekoturizm potansiyelinin ortaya çıkması açısından eldeki olanakların kullanılması ve iyi bir planlama ve organizasyonun yapılması gerekmektedir. Ayrıca turizmde iyi bir katma değerın yakalanması için yerel ve ulusal yönetimin desteğine ihtiyaç vardır. Yönetim, turizm faaliyetlerinin en önemli bileşenleri arasında yer almaktadır. Özellikle Akşehir gibi turizm potansiyeli olan ve bu potansiyeli harekete geçirmek için fırsatları bulunan yerler için idari destek daha fazla ön plana çıkmaktadır. Akşehir'in ekoturizm potansiyeli açısından fırsatlarından bir tanesi Akşehir Çayı kenarında oluşturulması düşünülen Turizm Vadisi Projesidir. Akşehir'in ekoturizm açısından en önemli tehditlerinin başında ise, turizm konusunda organizasyon eksikliği, yeterince tanıtım yapılamaması ve yatırımların yetersiz oluşu gelmektedir.

Turoğlu ve Özdemir (2005) Bartın'ı [86]; Karadoğan ve Yıldırım (2008) Mardin'i [87]; Şahin (2009) Erzincan'ı [88]; Akdağ (2013) Mersin'I [89]; Kızılaslan ve Özyurt (2012) Tokat'ı [90]; Zorlu (2014) Ihlara Vadisi'ni [84].; Kızılaslan ve Özyurt (2012) [90] ile Kızılaslan ve Ünal (2014) Tokat'ı [91]; Ongun vd.(2015) Burdur'u [92]; ekoturizm açısından değerlendirmişlerdir.

Zorlu (2014)'nın Aksaray ilçesi Ihlara Vadisinin ekoturizm potansiyelini araştırdığı çalışmasında Ihlara vadisinin güçlü yönlerinin en önemli özellikleri arasında doğal, kültürel, ekolojik ve termal kaynakların bulunduğu ifade edilmektedir [84].

Kızılaslan ve Özyurt (2012)'nin Tokat ilinin sürdürülebilir kalkınmada ekoturizmin önemini araştırdığı çalışma kapsamında SWOT analizi ve görüşme tekniğine yer verilmiştir. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre Tokat ilindeki bazı çiftliklerin ekoturizm açısından yeterli potansiyele sahip olduğu, çiftliklerin kültürel ve ekolojik dokuya uygun olduğu, burada çalışanların ise ekoturizm açısından istekli ve eğitimli olduğu sonucunu elde etmiştir. Çalışmadan çıkan diğer bir sonuç ise; yerel yöneticiler, sivil toplum kuruluşları, akademisyenler ve sektörlerin desteği ile doğal ve kültürel değerlerin daha iyi konuma geleceği konusundaki yaklaşımdır [90].

Haznedar (2016)'ın İzmir ili Kemalpaşa ilçesine bağlı Nazarköy'deki ekoturizm ve ekogirişimcilik potansiyelini araştırdığı çalışmasında, katılımcıların tamamına

yakınının ekoturizm konusunda çevreye duyarlı olduğu anlaşılmıştır. Ayrıca sonuçlara göre Nazarköy, ekoturizm etkinliklerinden festival turizmi; dağ/kaya tırmanışı; atlı doğa yürüyüşü; yöresel el sanatları; doğa fotoğrafçılığı; bisiklet turizmi; kamp/karavan turizmi; izcilik yapılabilecek alanlara sahiptir [82].

Şahin (2009), yaptığı çalışma ile Erzincan ilinin turizm potansiyeli ve ildeki ekoturizm uygulamalarını araştırmış, Erzincan ilinde mevcut ekoturizm potansiyelini ortaya koymaya çalışmıştır. Çalışmadan elde edilen sonuca göre, Erzincan ili ekoturizm potansiyeli açısından oldukça uygun olmasının yanında, bakir güzelliklere sahiptir. Bunun yanında çalışmadan ortaya çıkan bir diğer sonuç ise, bu doğal güzelliğin ekoturizme açılması için bölgede yaşayan yerel halka maddi destek sağlanması gerekmektedir [88]

Güngör (2017)'ün, Buca kaynaklarının ekoturizm potansiyelini araştırdığı çalışmasında, yerel halka, bölgeye gelen ekoturizmcilere güler yüzlü, hoşgörölü, nazik davranması için eğitim verilmesine; yöre halkının refah ve kalkınmasının sağlanması gerektiğine vurgu yapılmıştır. Çalışmada aynı zamanda Buca'da üretilen ürünlerle ilgili yerel pazarların kurulması, yöre halkının üretmiş olduğu sanatsal, doğal ve el yapımı ürünlerini ekoturizmcilere satma imkanına kavuşturulması gerektiği ifade edilmiştir [85].

Turoğlu ve Özdemir (2005) ise, Bartın ilinin ekoturizm potansiyelini burada yaşayan halk için iyi bir imkan olup olmaması açısından değerlendirerek araştırmıştır. Çalışma sonucunda Bartın ilinin zengin bir ekoturizm potansiyeline sahip olduğu, ekoturizm prensipleri çerçevesinde multidisipliner bir çalışma yürütölmesi halinde, ekoturizm ile ilgili doğru projeler üretilerek, uygulamaya geçilebileceğine vurgu yapılmıştır [86].

Tatkan (2018) tarafından Isparta ili Yenişarbademli ilçesinin ekoturizm potansiyelinin SWOT analizi aracılığı ile araştırdığı bir çalışma sonucuna göre, Yenişarbademli, ormanları, mağaraları, doğası ve yaylaları ile ekoturizme ev sahipliği yapabilecek potansiyeldedir. Ekoturizm etkinliklerinden ise, dağ yürüyüşü (trekking), kuş gözlemciliği, kamp/karavan turizmi, dağcılık, bisiklet turizmi yapılabilecek alanlara sahiptir [83].

Karadoğan ve Yıldırım (2008) tarafından Mardin-Midyat platosu ekoturizm açısından değerlendirilmiştir. Çalışmada yörenin tarihi zenginlikleri, kültürel yapısı, manastır ve geleneksel mardin evleri ön plana çıkarılmış, bunların dışında topografyası gibi çok farklı ekoturizm değerlerine sahip olduğu belirtilmiştir [87].

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

Ekoturizm tüm dünyada turizm faaliyetleri içerisinde hızla büyüyen bir yapıya sahiptir ve bu büyüme hızı Birleşmiş Milletler tarafından da kabul edilmektedir. Dünya ölçeğinde ülkemizin turizm potansiyeli değerlendirildiği zaman ülkemiz topraklarının önemli ekoturizm potansiyeline sahip olduğu görülmektedir. Akşehir'in ekoturizm potansiyelinin ve SWOT analizinin belirlenmesi, yerel ve ziyaretçi halkın ekoturizme yönelik düşüncelerinin ortaya konulması amacıyla yapılan bu araştırma kapsamında Akşehir'in güçlü ve zayıf yönleri ile çevresinde bulunan fırsat ve tehditler de ortaya konulmaktadır. Akşehir'in ekoturizm potansiyelinin belirlenmesi, ulusal ve bölgesel ekoturizm politikaları ve projeksiyonlarının belirlenmesine katkı sağlayabilecektir. Ayrıca yöreyi merak edenler ve literatür açısından da araştırma bulgularının önemli olduğu düşünülmektedir. Bu kapsamda Akşehir ve bölgesinin konumu, bitki örtüsü, yeryüzü şekilleri, florası, kültürel ve tarihsel özellikleri ile bölgeye özgü özellikler belirlenmeye çalışılmıştır. Ayrıca çalışma alanının ulaşım imkânları, yöreye ait değerler, sosyo-ekonomik durum ile tarihi, kültürel, doğal ve coğrafik güzellikler araştırılarak fotoğraflanmaya çalışılmıştır. Çalışmanın yürütülmesi esnasında ulusal ve yerel internet sitelerinden de faydalanılmıştır. Hazırlanan anket yörede çalışan insanlar ve ziyaretçilere uygulanmıştır.

Günümüz ekoturizm potansiyeli açısından değerlendirildiğinde ilçenin, beklenen noktaya gelmemiş olduğu görülmektedir. Aslında Akşehir'in gerek doğal, gerekse tarihi ve kültürel zenginlikleri göz önüne alındığında, keşfedilmeyi bekleyen bir potansiyele sahip olduğu görülmektedir. Özellikle son dönemlerde Selçuklu mimari yapısına göre düzenlenen mezarlık duvar yapımı, Sokakların Sağlıklaştırılması Projesi, tarihi dokuya sahip konakların restore edilmesi ile kentin turizm güzergahı içerisinde değerlendirilmesi ve benzeri faaliyetler, Akşehir'de gerçekleştirilebilecek ekoturizm etkinlikleri açısından önem taşımaktadır.

Yerli ve yabancı ziyaretçilere uygulanan 150 anket ile elde edilen veriler, kamu görevlileri ile gerçekleştirilen görüşmeler, yapılan keşif ve gözlemlerden elde edilen bulgulara göre, yöredeki zengin doğal kaynaklar ve bozulmamış çevre, yöre mutfağının çeşitliliği, yörede yaşayanların olumlu imajı, yöredeki doğal ve tarihi değerler ekoturizmi olumlu etkilemektedir. Akşehir'in ekoturizm potansiyelinden

yararlanılması için kurumların koordineli bir şekilde çalışması, Nasrettin hoca ve Akşehir Kirazı festivali ve şenlikleri ile eğitim faaliyetlerine önem verilmesi gerekmektedir. Akşehir maddi ve manevi kültürel zenginliğin yanında, özellikle halk kültürü açısından da oldukça zengindir. Nasrettin Hocanın yanında Akşehir'e özel Sıra Yarenleri Geleneği, Yöreye özgü Halk oyunları, halk türküleri, masal ve hikâyeler, tekerleme, bilmece, ninni ve maniler önemli yer tutmaktadır. Bu kültürel değerlerin arasında yöredeki düğün ve nişan törenleri, bölgeye özel yemekler de önemli yer tutmaktadır. Araştırmada ulaşılan sonuçlar şöyle sıralanabilir;

- Ülkemizde kırsal ve kültürel değerler halen korunmaktadır. Bu değerleri koruyan yerlerden bir tanesi de Akşehir'dir

- Akşehir'in; Değirmenköy, Çimendere, Engilli, Çakıllar, Atakent, Çamlı, Cankurtaran, Saray, Ilıcak, Tekke, Kuruçay, Yaylabelen, Ulupınar ve Tekke gibi yerlerde yaylacılık kültürü halen varlığına devam etmektedir.

- Avcılık, av sporuna meraklı olan insanların eğlence amaçlı yürüttüğü faaliyetlerden bir tanesidir. İnsanlar avcılık sporunun yanı sıra doğayı tanıma ve doğayla baş başa kalma fırsatını yakalamanın yanında tabiatın temiz havasından da yararlanmaktadır. Akşehir, doğal alanlar, av hayvanları ve av turizmi açısından değerlendirilebilir niteliktedir.

- Akşehir bölgesinde bulunan Eber ve Akşehir gölleri olta balıkçılığı açısından önem taşımaktadır. Çay ve derelerde bulunan sazan ve alabalık türleri sportif olta balıkçılığı açısından oldukça uygundur.

- Dağ turizmi birçok insanın tırmanma ve yürüyüş şeklinde gerçekleştirdiği, dağların doğal ve temiz havasından yararlandığı turizm çeşidinden bir tanesidir. Akşehir'in Sultan Dağlarının eteklerinde kurulmuş olması yöreye dağ turizmi açısından avantaj sağlamaktadır. Bu yönüyle dağ turizmi Akşehir bölgesi açısından alternatif bir turizm çeşidi olarak ortaya çıkmaktadır.

- Sultan dağlarının bulunduğu bölgedeki en yüksek tepe Gelincik Tepesidir. Bu Tepe gerek yürüyüş, gerekse kamp ve tırmanma açısından oldukça uygun bir konuma sahiptir.

- Akşehir'in Sultan Dağlarının eteklerinde yer alması, yamaç paraşütü ve gençlik turizmi açısından önemlidir. Türkiye'nin, hatta dünyanın çeşitli bölgelerinden farklı sosyal gruplara mensup birçok insan yamaç paraşütü yapabilmek için bu bölgeye gelmektedir. Bu etkinliğin yanı sıra insanlar bölgeyi gezme ve tanıma fırsatı da yakalamaktadır.

- Sultan Dağlarının yamaç paraşütüne uygun olması, birçok üniversitede öğrenim gören gençleri bu bölgeye çekmektedir. Üniversitelere ve Türk Hava Kurumuna bağlı kulüpler bölgeyi ziyaret etmekte, böylece bölge, tanınma fırsatı yakalamaktadır. Özellikle son dönemlerde ekoturizm açısından ulusal ve uluslararası alanda bölge tanıtılmaya çalışılmakta, Akşehir'in turizm potansiyeli ile ilgili haberler yerel ve ulusal basında sık sık yer bulmaktadır.

- Kültür turizmi, insanların eski medeniyetlere ait kalıntıları incelemesini; tarihi yapı, sanat eseri ve müzelerin ziyaret edilerek, keşif ve seyahatler hakkında bilgi sahibi olunmasını içermektedir. Akşehir bölgesi de bu amaçla gezilebilecek en önemli yerlerden bir tanesi olup, kültür turizmi açısından önemli bir yere sahiptir.

- Birçok kaynakta Akşehir'de 19'ncü yüzyıla kadar çeşitli medreselerin olduğu yer almaktadır. Yine benzer şekilde tören ve dini toplantılara katılmak, kutsal mekanları ziyaret etmek açısından Akşehir önemli bir yere sahip olduğu ifade edilmektedir.

Elde edilen sonuçlar genel olarak değerlendirildiğinde, bozulmamış çevre ve doğal kaynakların, yöre mutfağı çeşitliliğinin, yöre insanının olumlu imajının, doğal ve tarihi değerlerin ve kültürel etkinliklerin ekoturizme katkı sağlayacağı konusunda katılımcıların çoğunun büyük oranda hemfikir oldukları görülmektedir. Bunun yanı sıra Nasrettin hoca ve Seyit Mahmut Hayrani gibi ünlü şahsiyetlerin birçoğunun türbelerinin burada bulunmasının turistleri bu bölgeye çekeceği, Akşehir'e özel sıra yarenleri Akşehir evleri ve Nasrettin Hoca Şenlikleri gibi kültürel değerlerin ekoturizme katkı sağlayacağı, iç turizm talebi ile birlikte Akşehir ekoturizminin de olumlu yönde etkileneceği sonucu ortaya çıkmıştır.

Akşehir'in ekoturizm ile ilgili tarihsel, kültürel ve doğal avantajlarının yanında, ekoturizm açısından dezavantajları da bulunmaktadır. Yapılan çalışma sonuçlarına göre Akşehir'de otel, lokanta ve hizmete yönelik işletmelerin sayısının artırılması gerekmektedir. Bunların yanında ekoturizme yönelik eğlenme ve dinlenme

merkezlerinin kısıtlı olması dikkat çekmektedir. Ayrıca, Türk Hava Kurumuna ait planör ve paraşüt eğitim merkezinin daha aktif kullanılması, yerel idarecilerin desteği ile tanıtımının yapılması gerekmektedir.

Doğal kaynakların daha aktif kullanılması ve sürdürülebilir bir ekoturizm potansiyelinin sağlanabilmesi için katı atık sistemlerinin projelendirilmesi ve faaliyete geçirilmesi önem taşımaktadır. Ekosistemin sağlıklı bir şekilde diğer nesillere bırakılabilmesinde alınacak önlemler açısından atık yönetim sistemleri acil yapılması gereken işlerin başında gelmektedir. Bu sistemlerin faaliyete geçirilmesinin yanında doğal yaşamın korunması, tarihi ve kültürel mirasa sahip çıkılması, ekosistemin korunmasına yönelik olarak yasa dışı yapılaşmaların önüne geçilmesi gerekmektedir.

Ekoturizm faaliyetlerinin daha sağlıklı yürütülebilmesi için iyi bir planlama ve organizasyonun yapılması kaçınılmazdır. Alt yapı sistemlerinin daha sağlıklı hale getirilmesi, yerel idareciler tarafından yerine getirilmesi gereken öncelikli işlerin başında gelmektedir. Bunun yanında yerel ve ulusal düzeyde kurum ve yöneticilerin, bölgenin tanıtımının yapılması, ekoturizm ile ilgili yatırımların gerçekleştirilmesi ve yöre halkına ekoturizm etkinlikleri için gerekli destek ve hibenin sağlanması konularında daha aktif olmaları gerekmektedir.

Akşehir ekoturizm potansiyeli açısından değerlendirildiğinde bölgenin, doğa yürüyüşü, dağ ve mağara turizmi, tırmanma, kamp turizmi, olta balıkçılığı, bitki florası, av turizmi, yamaç paraşütü ve gençlik turizmi açısından oldukça uygun bir coğrafik alana sahip olduğu söylenebilir. Bunun yanı sıra, yöresel ürünler, kına ve düğün törenleri gibi kültürel değerler ile yöredeki tarihi ve mimari yapılar Akşehir'in önemli zenginlikleri olarak dikkat çekmektedir.

SWOT analizi sonuçlarına göre ise Akşehir, gerek doğal ve kültürel yapısı, gerekse tarihi ve sosyo-kültürel yapısı açısından oldukça üstün avantajlara sahiptir. SWOT analizi kapsamında Akşehir'in, bozulmamış doğal, tarihi ve kültürel kaynakları, coğrafik konumu, kolay ulaşımı, yöresel mutfağı ve kalabalıktan uzak sakin yapısı en güçlü yönleri olarak belirlenmiştir. Tarihi ve kültürel mirasın korunmasında yetersizlikler, Ekoturizm konusunda bilinç ve deneyim eksikliği, alt yapı yetersizliği, tanıtım eksikliği ve idari koordinasyonsuzluk en önemli zayıflıklar olarak tespit

edilmiştir. Türk Hava Kurumu'nun planör ve paraşüt eğitim tesisinin bölgede bulunuyor olması, Akşehir Çayı kıyısında gerçekleştirilecek Turizm Vadisi Projesi ve Ekoturizm faaliyetlerine uyum gösterebilecek genç ve dinamik nüfusun varlığı en önemli fırsatlar olarak değerlendirilmiştir. Aşırı kullanımın ortaya çıkardığı ekolojik bozulmalar, yakın bölgelerde alternatif ekoturizm etkinliklerinin gerçekleştiriliyor olması, konaklama işletmelerinin yetersizliği, katı atık yönetiminin olmaması, yatırım eksikliği ve uygun olmayan yapılaşma, Akşehir için en önemli tehditler olarak belirlenmiştir. Ulusal düzeyde yaşanabilecek ekonomik krizler ise sadece Akşehir değil ülkemizin bütün bölgelerinde turizm ve ekoturizm faaliyetlerinin sekteye uğramasına sebep olabileceğinden en önemli tehdit olarak değerlendirilebilir.

KAYNAKLAR

- [1] Koncul, N. (2007). Environmental Issues and Tourism, *Ekonomik Misal Praksis DBK*, 2, 157-166.
- [2] Hoşcan, N. (2008). *Orman Köylerinde Doğal ve Kültürel Değerlerin Ekoturizm Etkinliklerinde Kullanılması: Bolu Mudurnu İlçesinde Bir Araştırma* (Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, s. 2
- [3] Özgüç, N. (2007). *Turizm Coğrafyası*. (5. Baskı). İstanbul: Çantay Kitabevi, s. 76-77
- [4] Ak, D., Özgökçeler, S. (2013). Avrupa’da ve Türkiye’de Sosyal Turizm, *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 31, 49-73.
- [5] Aydın, İ.Z. (2010). *Ekoturizmin Türkiye Orman Köyleri Kalkınmaları Üzerindeki Sosyo-Ekonomik Etkilerinin Ölçümü (Artvin- Camili Biyosfer Rezerv Alanı örneği)* (Yüksek Lisans Tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon, s. 22.
- [6] Erdoğan, N. (2005). Sürdürülebilirlik Açısından Türkiye’de Ekoturizm Gerçeği. *Ekoloji Magazin Dergisi*, s. 6.
- [7] Demir, C. (2002). Turizm ve Rekreasyon Faaliyetlerinin Olumsuz Çevresel Etkileri: Türkiye’deki Milli Parklara Yönelik Bir Uygulama. *Dokuz Eylül Üniversitesi İBF Dergisi*, 17 (2), 93-117.
- [8] Altanlar, A., Akıncı K.G. (2009). Akçakoca İlçesinin Ekoturizm Olanaklarının Değerlendirilmesi. *Düzce Üniversitesi Ormanlık Dergisi*, 1, 25-41.
- [9] İnce, C., Duman, T. (2007). *Geleneksel (Deniz, Kum ve Güneş) Turizm. Rekabet Avantajı Elde Etmede Turizm Sektörü Sektörel Stratejiler ve Uygulamalar*. İstanbul: URAK Derneği Yayınları, s.79-93.
- [10] Nayır, O. (2009). *Isparta Yöresi Korunan Doğal Alanlarında Ekoturizm Talep ve Eğilimlerinin Belirlenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Isparta, s. 118.
- [11] Kaypak, Ş. (2012). Ekolojik Turizm ve Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 14 (22), 11-29.
- [12] Şenses, F. (2004). *Neoliberal Küreselleşme Kalkınma İçin Bir Fırsat mı, Engel mi?*, Middle East Technical University Economic Research Center Working Papers In Economics, Ankara, s. 1.
- [13] Akgül, U. (2010). Sürdürülebilir Kalkınma: Uygulamalı Antropolojinin Eylem Alanı, *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Antropoloji Dergisi*, s. 142.
- [14] Greenwood, J.B. (2006). *Sustainable Development in a Tourism Destination Context: A Plimsoll Model of Sustainability In Tyrell County*. Unpublished Ph.D. Thesis, Graduate, p. 12.

- [15] Clarke, J. (2010). *A Synthesis of Activity Towards The Implementation of Sustainable Tourism: Ecotourism in a Different Context*. Journal of Sustainable Tourism. School of Business, Oxford Brooks University, p. 57-59.
- [16] Ersoy, B. (2017). *Urla Ekoturizm Potansiyelinde Bademler Köyü* (Yüksek Lisans Tezi). İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir, s. 14
- [17] The International Ecotourism Society, (2006). The International Ecotourism Society, *TIES Global Ecotourism Fact Sheet*, s. 2.
- [18] Bjork, P. (2000). Ecotourism From a Conceptual Perspective, an Extended Definition of a Unique Tourism Form. *International Journal of Tourism Research*, pp. 189-202.
- [19] Kuter, N., Ünal, H.E. (2009). Sürdürülebilirlik Kapsamında Ekoturizmin Çevresel, Ekonomik ve Sosyo-Kültürel Etkileri. *Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 9 (2), 146-56.
- [20] Demir, C., Çevirgen, A. (2006). *Turizm ve Çevre Yönetimi Sürdürülebilir Gelişme Yaklaşımı*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, ss.52-85.
- [21] Erdoğan, N. (2003). *Çevre ve Ekoturizm*, Ankara: Erk Yayınları, s.121-160.
- [22] Küçükaslan, N. (2007). *Özel İlgi Turizmi*. Bursa: Ekin Yayınları, 108-120.
- [23] Yücel, C. (2002). *Turizmde Yükselen Değer: Ekoturizm*, TÜRSAB Ar-Ge Departmanı, Erişim Tarihi: 20.05.2018, Erişim Adresi: https://www.tursab.org.tr/dosya/1023/02nieko_1023_1889046.pdf
- [24] Tekin, Ö. (2014). *Turistik Ürün Çeşitlendirmesi Kapsamında Konya'da Ekoturizm Rotaları* (Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya, s. 21.
- [25] Haznedar, H.A. (2016). *Ekoturizm ve Ekogirişimcilik Potansiyelinin Ortaya Konulmasına Yönelik Bir Araştırma: Nazarköy Örneği* (Yüksek Lisans Tezi). İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir, s. 1-3.
- [26] Öztürk, Y., Yazıcıoğlu, İ. (2002). Gelişmekte Olan Ülkeler İçin Alternatif Turizm Faaliyetleri Üzerine Teorik Bir Çalışma. *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 183-95.
- [27] Fennel, D. (2008). *Ecotourism*. (Third Edition), Routledge, 100-102.
- [28] Saltık, N. (2013). *Çanakkale Karamenderes Vadisi Araplar Boğazı Kesiminin Ekoturizm Planlaması Açısından Değerlendirilmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale, s. 5-7.
- [29] Güngör, S. (2017). *Buca Kaynaklar Ekoturizm Potansiyeli* (Yüksek Lisans Tezi). İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir, s. 7-8.
- [30] Bakırcı, M. (2002). *Ekoturizm*. II. Turizm Şurası Bildirileri. II.Cilt. 12-14 Nisan 2002. Ankara, ss. 243-252.
- [31] Alçitepe, E. (2002). *Spil Milli Parkı'nın (Manisa) Ekoturizm Açısından Önemi*. II. Turizm Şurası Bildirileri, II. Cilt, 12-14 Nisan 2002, Ankara, 289-294.

- [32] Ozaner, S. (2002). *Ekoturizm Nedir Ne Değildir? 2002 Dünya Ekoturizm Yılı'nın Amacı Nedir?*, II. Turizm Şurası Bildirileri, Cilt: II, 12-14 Nisan 2002, Ankara, ss. 319-323.
- [33] Özbey, R.F. (2005). *Küresellesme Sürecinde Sürdürülebilir Turizm Kalkınması*, Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İktisat Bölümü, Eskisehir, s. 8.
- [34] Özkök, F.G., Çoban, Ö. (2009). *Ekoturizm mi Ekoterörizm mi?*. 10. Ulusal Turizm Kongresi Bildiriler Kitabı, 21-24 Ekim, Mersin. Ankara: Detay Yayıncılık, ss. 591-602.
- [35] Aldebert, B., Dang, R.J., Longhi, C. (2011). *Innovation in the Tourism Industry: The Case Of Tourism*. *Tourism Management*, 32, 1204-13.
- [36] Arpacı, Ö., Zengin, B., Batman, O. (2012). *Karamanın Mağara Turizmi Potansiyeli ve Turizm Açısından Kullanılabilirliği*. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 14 (23), 59-64.
- [37] Orhan, T. (2008). *Uzundere İlçesi ve Yakın Çevresinin Ekoturizm Potansiyelinin Belirlenmesi ve Sınıflandırılması* (Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Erzurum, s. 14-38.
- [38] Polat, A.T. (2006). *Karapınar İlçesi ve Yakın Çevresi Peyzaj Özelliklerinin Ekoturizm Kullanımları Yönünden Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma* (Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya, s. 233.
- [39] Şafak, İ. (2003). *Türkiye'deki Av Turizmi Uygulamalarının Özel Avlak İşletmelerine Etkileri*. *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, A(2), 133-48.
- [40] Yaşar, O. (2011). *Saros Körfezi Kıyılarında Sualtı Dalış Turizmi*, *Zeitschrift für die Welt der Türken*, 3(1), s. 33-55.
- [41] Kamacı, S. (2015). *Hakkari İlinde Ekoturizm Olanaklarının Araştırılması* (Yüksek Lisans Tezi). Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van, 33-37.
- [42] Tekeli, H. (2001). *Turizm Pazarlaması ve Planlaması*, Ankara: Detay Yayıncılık, s. 4
- [43] Soykan, F. (2003). *Kırsal Turizm ve Türkiye Turizmi İçin Önemi*. *Ege Coğrafya Dergisi*, 3.
- [44] Zorlu, K. (2014). *Aksaray İhlara Vadisi'nde Ekoturizm* (Yüksek Lisans Tezi). On Dokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun, s. 45-46.
- [45] İleri, Ö. (2002). *Eber Gölü (İç Batı Anadolu) Geç Kuvaterner Tortulları'nın Sedimentolojik İncelemesi* (Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara, s. 6.
- [46] Demirkol, C. (1986). *Sultan Dağı ve Dolayının Jeolojisi*. *Maden Tetkik Arama Enstitüsü Dergisi*, 107, 111-8.
- [47] Acar, M. (2012). *Akşehir Eber Gölleri Seviye Değişikliğine Etki Eden Faktörler* (Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya, s. 9.

- [48] Hüseyinoglu, Y. (1999). Sincanlı (Afyon) Papilionoidea ve Hesperioidea Faunası Üzerine Araştırmalar. *Miscellaneous Papers*, 60, 1.
- [49] Sönmez, S. (2006). *Sultandağı (Afyon) İlçesinin Coğrafi Etüdü* (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya, s. 104-105.
- [50] Ardos, M. (1978). *Afyonkarahisar Bölgesinin Jeomorfolojisi* (1.Baskı). İstanbul: İstanbul Üniversitesi Coğrafya Enstitüsü Yayını, s. 74.
- [51] Kültür ve Turizm Bakanlığı, (2018). *Akşehir: Akşehir ve Nasrettin Hoca*. Erişim Tarihi: 20.05.2018, Ulaşım Adresi: <http://eden.kulturturizm.gov.tr/TR,127822/konya--aksehir--aksehir-ve-nasreddin-hoca.html>.
- [52] Akşehir Ticaret ve Sanayi Odası, (2014). *Akşehir İlçe Raporu*, Erişim Tarihi: 20.05.2018, Ulaşım Adresi: [http://aksehirtso.org.tr/uploaded/dosya/IMG10000_1580_82-%20C4%B0f%C3%A7e_%C3%96zel_Raporu\(Ak%C5%9Fehir\).pdf](http://aksehirtso.org.tr/uploaded/dosya/IMG10000_1580_82-%20C4%B0f%C3%A7e_%C3%96zel_Raporu(Ak%C5%9Fehir).pdf).
- [53] AKFAD, (2018). *Akşehir*. Erişim Tarihi: 20.05.2018, Ulaşım Adresi: <http://www.akfad.com/akfad/aksehir/>.
- [54] Çatal, A., Dengiz, O. (2015). Akşehir Gölünün Akşehir Çölüne Dönüşü Süreci ve Etki Eden Faktörler. *Toprak Su Dergisi*, 4(1), 18-26.
- [55] Akşehir Belediyesi, (2018). *Coğrafyamız*. Erişim Tarihi: 20.05.2018, Ulaşım Adresi: <https://www.aksehir.bel.tr/v2/aksehir/cografyamiz/aksehir-cografyasi>.
- [56] Akşehir Ticaret Borsası, (2018). *Akşehir'e Ulaşım*. Erişim Tarihi: 20.05.2018, Ulaşım Adresi: <http://www.aksehirtb.org.tr/AK%C5%9EEH%C4%B0RTANITIM/Ak%C5%9FehireUla%C5%9F%C4%B1m/tabid/5613/Default.aspx>.
- [57] Sargın, S., Akengin, H. (2009). Akşehir Kırlarında Nüfus, Yerleşme ve Arazi Kullanımı. *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 19, 149-68.
- [59] Küçükdağ, Y., Çıpan, M. (2008). *I. Uluslararası Selçukludan Günümüze Akşehir Kongresi ve Sanat Etkinlikleri*. Akşehir, s. 186.
- [60] Külekçi, E.A. (2012). *Oltu ve Olur (Erzurum) İlçeleri Doğal ve Kültürel Kaynaklarının Ekoturizm Açısından Değerlendirilmesi* (Doktora Tezi). Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Erzurum, s. 238-251.
- [61] Uçar, D., Doğru, A.Ö. (2005). *CBS Projelerinin Stratejik Planlanması ve SWOT Analizinin Yeri*. TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası 10. Türkiye Harita Bilimsel ve Teknik Kurultayı, Ankara, s. 2.
- [62] Erbay, R. (2010). *Kaybolan Kültürümüz, Yok Edilen Doğamız ve Doğanın Acı Çıglıkları*, Bornova: Meta Basım Yayın Dağıtım, İzmir, s. 32-37.
- [63] Akşehir Kaymakamlığı, (2018). *Akşehir Hakkında*, Erişim Tarihi: 20.05.2018, Erişim Adresi: <http://www.aksehir.gov.tr/cografya-konum>.
- [64] Konya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, (2018). *Akşehir*, Erişim Tarihi: 20.08.2018, Erişim Adresi: http://www.konyakultur.gov.tr/index.php?route=modules/towns&town_id=14.

- [65] Gezimanya, (2018). *Akşehir*, Erişim Tarihi: 20.08.2018, Erişim Adresi: <https://gezimanya.com/turkiye/aksehir>.
- [66] Tepeoğlu, E., (2015). *Akşehir Nasrettin Hoca Turizm ve Kültür Derneği*, Erişim Tarihi: 20.08.2018, Erişim Adresi: <https://inovax.net/inovax/2015/05/aksehir-nasreddin-hoca-turizm-ve-kultur-dernegi/>
- [67] Akşehir Ticaret Borsası, (2018). *Akşehir'de Turizm*. Erişim Tarihi: 20.05.2018, Ulaşım Adresi: <http://www.aksehirtb.org.tr/AK%C5%9EEH%C4%B0RTANITIM/Ak%C5%9FehirTurizmi/tabid/5612/Default.aspx>.
- [68] Türkiye İstatistik Kurumu, (2018). *Turizm İstatistikleri*, Erişim Tarihi: 20.05.2018, Ulaşım Adresi: http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1072.
- [69] Konya Kültür ve Turizm Müdürlüğü, (2018). Erişim Tarihi: 20.05.2018, Ulaşım Adresi: http://www.konyakultur.gov.tr/index.php?route=pages/pages&page_id=24.
- [70] Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü, (2018). Erişim Tarihi: 20.05.2018, Ulaşım Adresi: <http://dosim.gov.tr/assets/documents/2017.pdf>.
- [71] Meteoblue, (2018). *Hava-Akşehir*, Erişim Tarihi: 20.05.2018, Erişim Adresi: https://www.meteoblue.com/tr/hava/tahmin/hafta/ak%C5%9Fehir_t%C3%BCrkiye_324490.
- [72] Konya Büyükşehir Belediyesi, (2018). *Akşehir'de Gezilecek Yerler*, Erişim Tarihi: 20.05.2018, Erişim Adresi: <http://konya.com.tr/ar/portfolio-item/aksehir/>.
- [73] Şamil Türkiye Ansiklopedisi, (2018). *Hacı İbrahim Veli Türbesi-Akşehir*, Erişim Tarihi: 20.05.2018, Erişim Adresi: <http://dunyahaber.blogspot.com/2013/03/hac-ibrahim-veli-turbesi-aksehir-konya.html>
- [74] WowTurkey, (2018). *Bir Zamanın Arabası*, Erişim Tarihi: 20.05.2018, Erişim Adresi: <http://wownturkey.com/forum/viewtopic.php?t=7802&start=135>.
- [75] Son Dakika Haber Portalı, (2018). *Akşehir Sıra Yarenlerinden Gösteri*, Erişim Tarihi: 20.05.2018, Erişim Adresi: <https://www.sondakika.com/haber/haber-aksehir-sira-yarenlerinden-gosteri-5982131/>
- [76] Milliyet Gazetesi, (2018). *Nasrettin Hoca Dünya Mizah Köyü*, Erişim Tarihi: 20.05.2018, Erişim Adresi: <http://www.milliyet.com.tr/nasreddin-hoca-dunya-mizah-koyu-fizibilite-konya-yerelhaber-1075473/>.
- [77] Pusula Haber Portalı, (2018). *Akşehir'in İplikçi Camisi*, Erişim Tarihi: 20.05.2018, Erişim Adresi: <https://www.pusulahaber.com.tr/aksehirin-iplikci-camisi-5590yy.htm>.
- [78] Pervasız Gazetesi, (2015). *19. Yörük Türkmen Şöleni Gerçekleşti*, Erişim Tarihi: 20.05.2018, Erişim Adresi: <http://www.pervasiz.com.tr/kultur-sanat/19-yoruk-turkmen-kultur-soleni-gerceklesti-h10264.html>.
- [79] Son Dakika Haber Portalı, (2012). *Eber Gölü Eski Görünümüne Kavuşuyor*, Erişim Tarihi: 20.05.2018, Erişim Adresi: <https://www.sondakika.com/haber/haber-eber-golu-eski-gorunumune-kavusuyor-3631414/>.

- [80] İstasyon Gazetesi, (2016). *Akşehir'e Butik Köy Kuruluyor*, Erişim Tarihi: 20.05.2018, Erişim Adresi: <http://www.istasyongazetesi.com/haber/7478/aksehirc-butik-koy-kuruluyor.html>.
- [81] Camiler, (2016). *Konya Hasan Paşa İmaret Camii Hakkında*, Erişim Tarihi: 20.05.2018, Erişim Adresi: <http://camiiler.com/konya-hasan-pasa-imaret-cami/>.
- [82] Haznedar, H.A., (2016). *Ekoturizm ve Ekogirişimcilik Potansiyelinin Ortaya Konmasına Yönelik Bir Araştırma: Nazarköy Örneği* (Yüksek Lisans Tezi). İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir, s. 63-64.
- [83] Tatkan, A. (2018). *Isparta İli Yenişarbademli İlçesinin Ekoturizm Potansiyelinin SWOT Analizi Aracılığı ile Belirlenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir, s. 71-74.
- [84] Zorlu, K. (2014). *Aksaray-Ihlara Vadisinde Ekoturizm* (Yüksek Lisans Tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun, 145-146.
- [85] Güngör, S. (2017). *Buca Kaynakları Ekoturizm Potansiyeli* (Yüksek Lisans Tezi). İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir, s. 68-69.
- [86] Turoğlu, H., Özdemir, H. (2005). Bartın İlinin Ekoturizm Potansiyelinin Belirlenmesi. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 10(13), 97-116.
- [87] Karadoğan, S., Yıldırım, A. (2008). Mardin Midyat Platosunun Ekoturizm Açısından değerlendirilmesi. *Ankara üniversitesi Türkiye coğrafyası Araştırma ve uygulama Merkezi "V. Ulusal Coğrafya Sempozyumu*, s. 16-17.
- [88] Şahin, İ.F. (2009). Erzincan İlinin Turizm Potansiyeli ve İldeki Ekoturizm Uygulamaları. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 14(22), 69-88.
- [89] Akdağ, G. (2013). Bir Ekoturizm Aktivitesi Olarak Mağara Turizmi: Mersin Mağaraları Envanter Çalışması. 2. *Doğu Akdeniz Turizm Sempozyumu*, 19 Nisan 2013, s. 180-192.
- [90] Kızılaslan, N., Özyurt, Ç. (2012). Sürdürülebilir Kırsal Kalkınmada Ekoturizmin Önemi: Tokat İli Örneği. *Gaziosmanpaşa Bilimsel Araştırma Dergisi*, (1), 50-62.
- [91] Kızılaslan, N., Ünal, T. (2014). Tokat İlinin Ekoturizm/Kırsal Turizm Potansiyeli ve SWOT Analizi. *Gaziosmanpaşa Bilimsel Araştırma Dergisi*, 9(14), 45-61.
- [92] Ongun, U., Gövdere, B., Kaygısız, A.D. (2015). Burdur İlinin Kırsal Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi: Sorunları ve Çözüm Önerileri-Rural Tourism Potential Evaluation Of Burdur Province: Problems and Solution Proposals. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(12), 99-116.
- [93] Türkütanıt Arşivi

EKLER

Ek-1 Anket Formu

Konya ili Akşehir İlçesi'nin Ekoturizm Potansiyelinin ve SWOT Analizinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma

Bu anket çalışması İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Ekoturizm Anabilim Dalında, "Konya ili Akşehir İlçesinin Ekoturizm Potansiyelinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma" isimli tez çalışmasında kullanılmak amacıyla yürütülmektedir. Ekoturizm, kaynakların sürdürülebilirliğine odaklanan, doğal ve kültürel kaynaklara zarar vermeden gerçekleştirilmeye çalışılan, kazancın büyük oranda yerel halka kaldığı bir turizm anlayışıdır. Anket kapsamında yöreye ilişkin SWOT Analizi için gerekli verilere de ulaşılmaya çalışılmaktadır. Anketi cevaplama süresi ortalama beş-on dakikadır. Katkılarınız için çok teşekkür ederiz.

Meltem TÜRKÜTANIT e-mail: meltemturkutanit@gmail.com
Doç. Dr. Zehra Nur NİŞANCI e-mail: zehranuray.nisanci@ikc.edu.tr

I. Demografik Sorular

1. Yaşınız 20-29 30-39 40 ve Üzeri
2. Medeni Durumunuz Evli Bekar Boşanmış
3. Eğitim Seviyeniz Lise Ön Lisans Lisans Yüksek Lisans Doktora
4. Eğitim Alanınız/Mesleğiniz :
5. Çalışma Süreniz 1-3 Yıl 4-8 Yıl 9-13 Yıl 14 Yıl ve Üzeri
6. Aylık Gelir Düzeyiniz 1600 ve altı 1601-3000 3001-5000 5001-10000 10000 ve üzeri
7. Şu Anki Konumunuz Yerli Ziyaretçi
8. Üye olduğunuz doğa, spor ve av dernekleri var mı? Var Yok

II Akşehir İlçesinde Yerel Halk ve Ziyaretçilerin Ekoturizme Bakış Açılarını Belirlemeye Yönelik Sorular

9. Ekoturizm (Doğaya dayalı turizm) hakkında bilginiz var mı?
 Var Yok
10. Akşehir'de aşağıdaki ekoturizm faaliyetlerinden hangisinin yapılma olanağı vardır? (Önem sırasına göre ilk onunu yazınız. 1-En Öncelikli, 10-Az Öncelikli)
 Fotosafari (Doğa fotoğrafçılığı) Tarihsel alan turizmi
 Fauna(yaban hayatı) gözlemciliği Festival turizmi
 Flora (bitki) gözlemciliği Tarım, çiftlik (Agro) turizm
 İnanç turizmi Kamp / Karavan turizmi
 Doğa yürüyüşü (Trekking) Atlı Doğa yürüyüşü
 Yayla Turizmi Mağara Turizmi
 Olta Balıkçılığı Av Turizmi
 Bisiklet turizmi Yöresel lezzetler
 Folklorik yapı (gelenek / görenek) Jeolojik Oluşumlar (kanyon, kaya parçaları)

Diğer: (Belirtiniz)

11. Akşehir’de ekoturizmin gelişmesine katkı sağlamak için aşağıdaki faaliyetlerden hangileri yapılabilir?

- Pansiyonculuk
- Turistleri araba ya da traktörle gezdirmeye
- Market, bakkal, kahvehane, kasap vb. dükkân açma
- El sanatları yapıp satma
- Yöresel lezzetleri tadabilecekleri bir işletme kurma
- Yöreyi tanıtmaya ve gezdirmeye yönelik bir turizm işletmesi kurmak

12. Herhangi bir ekoturizm faaliyetine katılma amacınız nedir? (Önem Sırasına göre ilk üçünü yazınız. 1-En Öncelikli, 3-Az Öncelikli)

Dinlenme- Eğlenme Serbest zamanlarını değerlendirme

- Macera Sağlık
- Sosyal Faaliyet Doğa ile baş başa olma
- Atlı Doğa yürüyüşü Diğer:.....

13. Yaşantınız boyunca sizi en çok etkileyen doğa parçaları hangileridir? (Önem Sırasına göre ilk üçünü yazınız. 1-En Öncelikli, 3-Az Öncelikli)

- Ormanlar Sulak alanlar
- Kırsal mekanlar Göl, nehir ve dere kenarları
- Bağ ve bahçeler Dağlar tepeler

14. Doğadan yararlanmak için aşağıdaki faaliyetlerden hangisini tercih edersiniz?

- Doğa yürüyüşü Dağ tırmanışı
- Avlanma Balık tutma
- Bisiklete binme Kuş gözlemleme
- Kampçılık Mantar toplama
- Piknik Diğer:.....

15. Yukarıda belirtilen doğa faaliyetlerine ne sıklıkta katılırsınız?

- Haftada bir Ayda bir
- Yılda bir Diğer:.....

16. Yöreniz aşağıdakilerden hangisi ile anılmaktadır? (Önem Sırasına göre ilk beşini yazınız. 1-En Öncelikli, 5-Az Öncelikli)

- Mağaraları Yöresel el sanatları
- Kaplıcaları Yöresel ürünleri
- Tarihi eserleri Olta Balıkçılığı
- Kamp / Karavan turizmi Kaplıca/ Ilıca Turizmi
- Yaban hayatı gözlemciliği Flora (bitki) gözlemciliği
- Yöresel tarım zenginliği Doğal çekicilikleri ve

güzellikleri

- Diğer:.....

17. İlçenizdeki ekoturizm gelişiminden beklentiniz nedir? (Önem Sırasına göre ilk beşini yazınız. 1-En Öncelikli, 5-Az Öncelikli)

() Ek gelir elde etme () İlçe ve çevresinin daha güzel olması

- () İlçe turizminin gelişmesi () İş imkânlarının artması
() İlçenin geleneksel yaşam şeklinin ve doğal güzelliklerinin tanınması
() Beklentim yok () Diğer:.....

18. Şu an ekoturizmin gelişmesine katkıda bulunmamanızın en büyük sebebi nedir?

() Maddi yetersizlikler () Ekoturizme yönelik bilgi eksikliği

- () Yabancı dil () Ailem veya eşim izin vermez
() Diğer:.....

19. İlçenizde aşağıdaki etkenlerden hangisi turizmin gelişmesini olumsuz yönde etkiler? (Önem Sırasına göre sıralayınız (İlk üçünü yazınız. 1-En Öncelikli, 3-Az Öncelikli)

() Ulaşım yetersizliği () Konaklama tesislerinin yetersizliği

() Güvenlik yetersizliği () Haberleşme olanaklarının yetersizliği

- () Sağlık tesislerinin yetersizliği () Eğitim imkânlarını yetersizliği
() Arazi ve iklim şartı elverişsizliği () Diğer:.....

AÇIKLAMALAR	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
Aşağıdaki ifadelere ne ölçüde katıldığınızı lütfen belirtiniz. 5=Kesinlikle katılıyorum, 4= Katılıyorum, 3=Kararsızım, 2=Katılmıyorum, 1=Kesinlikle katılmıyorum.					
Yöredeki ekoturizme uygun zengin doğal kaynaklar ve bozulmamış çevre, yöre ekoturizmini olumlu yönde etkiler.					
Yöre mutfağının çeşitliliği yöre ekoturizmini olumlu yönde etkiler.					
Yöre insanının olumlu imajı ekoturizmi olumlu yönde etkiler.					
Yörenin sahip olduğu doğal ve tarihi değerler yöre ekoturizmini olumlu yönde etkiler.					
Akşehir ilçesi ve yakın çevresine ait köy düğünleri, yörük şölenti gibi etkinlikler ekoturizmi olumlu yönde etkiler.					
Akşehir'in coğrafik konumu ekoturizmi olumlu etkiler.					
Akşehir ilçesinin Hitit ve Firiglere uzanan tarihi geçmişi, Sard'dan (Sardes) başlayarak Ninova'ya uzanan ve İpek Yolu ve Kral Yolu olarak bilinen ticaret yolu üzerinde olması turizm ve ekoturizmin gelişimini olumlu yönde etkileyebilir.					
Akşehir ilçesinde bulunan Nasrettin Hoca başta olmak üzere Seyyit Mahmut Hayrani, Seyit Yunus, Turabi, Nimetullah Nahcivani, Hacı İbrahim Sultan (Şeyh Hasan) türbeleri önemli turist çekim yerleridir.					
Akşehir bölgesinde yapılan organik tarım, ipek halıcılık, keklik yetiştirme çiftlikleri ekoturizm potansiyeli açısından önemli etkinliklerdir.					

Akşehir evleri, sıra yarenleri, yörük şölenleri ve Nasrettin hoca şenlikleri ekoturizme katkıda bulunması açısından önemlidir.					
Bölgede 1959 yılından bu yana her yıl geleneksel olarak düzenlenen ve uluslararası niteliğe sahip olan Nasrettin Hoca Şenlikleri Akşehir’de ekoturizmin gelişmesinde olumlu etkiye sahiptir.					
Yörenin turizm bilinci, ekoturizmin gelişimi için yeterli ve uygundur.					
Yörenin tanıtımı için hazırlanan mevcut web tabanlı internet siteleri yeterlidir.					
Akşehir ilçesi ve yakın çevresinin alt yapı imkânları ekoturizm için yeterli ve uygun değildir.					
Dünya turizm hareketlerindeki değişimler (ekoturizme dayalı alternatif turizm hareketlerindeki artış) yöre turizmini olumlu yönde etkileyebilir.					
Gün geçtikçe artan iç turizm talebi yöre turizmini ve ekoturizmini olumlu yönde etkileyebilir.					
Yörede ekoturizmin gelişmesi, diğer sektörlerin gelişimini de olumlu yönde etkileyecektir.					
Yöre halkının, daha çok hizmet (turizm) sektöründe çalışıyor olması, ilçede gerçekleştirilecek turizm etkinliklerinin başarısı için önemlidir.					
Yöredeki seyahat acenteleri ilçe ve yakın çevresine ulaşımında yeterli hizmet vermektedir.					
Yöre halkının farklı ekoturizm etkinliklerinde aktif bir şekilde yer alması için eğitim desteği almalıdır.					
Sürdürülebilir turizm faaliyetleri için maddi destek, çalışmaların başarısı için önemlidir.					
Yörenin doğal ve kültürel kaynakları konusunda donanımlı rehber olmayışı ekoturizmin gelişmesinde önemli bir engeldir.					
Merkezde ve ilçeye bağlı köylerde halkın geleneksel yapısı ve konukseverliği yöredeki ekoturizmin gelişimini olumlu etkiler.					
Yörede aktif olan otel, pansiyon, lokanta, alışveriş merkezi ve bağlantılı yollar, turizm için yeterli ve uygundur.					
Turizm Bakanlığının turizmi 12 aya yayma ve alternatif turizmi geliştirme politikaları yöre turizmini olumlu yönde etkiler.					
Erozyon, yöre turizmini olumsuz yönde etkileyebilir.					
Turist ziyaretleri, doğal hayatın zarar görmesine, bitki örtüsünün bozulmasına, yörenin estetik değerlerinin azalmasına sebep olabilir.					
Ziyaretçi turistler, yerel halkın yaşam tarzı ve geleneksel yapısını bozar.					
Ziyaretçi turistler, tarihi ve kültürel değerlerin tahribi ve bozulmasına sebep olur.					
Yöredeki kamu teşekkülleri ve yerel yönetimler turizmin gelişimi için yeterli (turizm eğitimi almış) ve isteklidirler.					
Yörede turistik hizmet kalitesi yeterlidir.					

III. Akşehir İlçesinin SWOT Analizini Belirlemeye Yönelik Sorular

GÜÇLÜ YÖNLER	Çok Az Önemli			Önemli			Çok Önemli		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Bölgenin kültür ve tabiat varlıklarına sahip olması									
İklimi bozulmamış çevre (Orman ve yaylalar), doğal kaynaklar ve endemik bitki türlerinin olması									
Bölgede doğa yürüyüşü, dağ ve mağara turizmi, olta balıkçılığı, Doğanhisar Göletleri, Bisse ve Sultan suyu çamlıklarının bulunması,									
Henüz farkına varılmamış ekoturizm potansiyeli olan alanların olması									
Yöresel el ve yemek sanatlarının olması									
Bölgede Ulu Cami, Altunkalem Mescidi, Güdük Minare Mescidi, Küçük Ayasofya Mescidi, Taş Medrese Mescidi tarihi zenginliklerin olması									
Bölgede Selçuklu döneminde Darüşşifa olarak kullanılan (Arkeoloji Müzesi) Taş Medrese Külliyesi'nin bulunması,									
Bölgede turizmi yönlendirecek iş gücünün olması, 100.000 nüfusu ile 20 ilden daha fazla nüfusa sahip olması,									
Bölgenin dört yıllık eğitim veren fakülte ile sosyal, ekonomik, kültürel ve turistik potansiyele sahip olması									
Bölgenin Konya-İzmir, Konya-İstanbul ve Ankara-Antalya yol güzergahında bulunması									
Bölgede turistik belgeli mola noktası ile 2 adet turistik belgeli konaklama işletmesi, 11 adet belediye belgeli tesisin bulunması									
Bölgenin maden yatakları (veya enerji kaynakları)'na sahip olması									

Bölgenin ekoturizm açısından ikliminin uygun olması									
Bölgenin Sultan Dağı eteklerinde bulunması, gelincik ana tepesine sahip olması									
Bölgenin yürüyüş, tırmanma ve kamp alanları açısından uygun olması									
Bölgenin konu itibarıyla Konya Afyon Karayolu üzerinde bulunması, ulaşım açısından elverişli olması									
Bölgeye ait kültürel değerlerin varlığı ve korunması									

ZAYIF YÖNLER	Çok Az Önemli			Önemli			Çok Önemli		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Tanıtım Eksikliğinin olması									
Otel,pansiyon, lokanta gibi hizmet işletmelerinin sayı ve kalitece yetersizliği									
Eğlence ve alışveriş merkezi noktalarının olmaması									
Ekoturizm Konusunda bilinç ve deneyim eksikliği									
Turizm konusunda idari koordinasyon eksikliğinin bulunması									
Mevcut Turizm aktivitelerinin sınırlı olması									
Turizm alt yapısının yetersiz olması									
Kullanılmayan varlıklar (doğal varlıklar, maden yatakları)									
Yörenin göç veren bir bölge olması									
Doğal, tarihi ve kültürel mirasın korunmasında yetersizlikler									

FIRSATLAR	Çok Az Önemli			Önemli			Çok Önemli		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ekoturizm uygulamalarına adapte olabilecek genç ve dinamik bir nüfusun varlığı									
Türk Hava Kurumuna ait 5 adet planör ve paraşüt eğitim tesisinden, bir tanesinin bu bölgede bulunması									
Konum itibariyle çevre illerin turist alması (Yedigöller, Mevlana Türbesi)									
Tekke Kent Ormanı, Hıdırlık Tepesi gibi turistik yerlerin cazibesinin artması									
Akşehir Çayı kenarında oluşturulacak Turizm Vadisi Projesinin uygulamaya konulacak olması									

TEHDİTLER	Çok Az Önemli			Önemli			Çok Önemli		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Aşırı kullanım nedeniyle ekolojik değerlerin tehlikeye girmesi									
Doğal enerji kaynakları ve katı atık yönetiminin olmaması									
Doğaya ve yasalara uygun olmayan yapılaşma									
Ekoturizme yönelik yatırımların yeterli olmaması									
Bölgenin tanıtımındaki yetersizlikler ile yakın bölgelerde ekoturizm etkinliklerinin yapıldığı alanların olması									

ÖZGEÇMİŞ

KİMLİK BİLGİLERİ

Adı Soyadı : Meltem TÜRKÜTANIT
Öğrenci No : Y140109009
Doğum Tarihi : 19.06.1991
Doğum Yeri : Osmangazi-BURSA
Medeni Durumu : Evli (1 Çocuk Sahibi)

AKADEMİK KARIYER

Artvin Lisesi	Sayısal Bölümü	2005-2009
Karadeniz Teknik Üniversitesi	Orman Mühendisliği	2010-2014
İzmir Katip Çelebi Üniversitesi	Ekoturizm Anabilim Dalı	2014-

ÇALIŞMA HAYATI

Konya Orman Bölge Müdürlüğü (Orman Mühendisi) 2015